NEUVOSTOLIITTO

N:o 7 (270)
1979

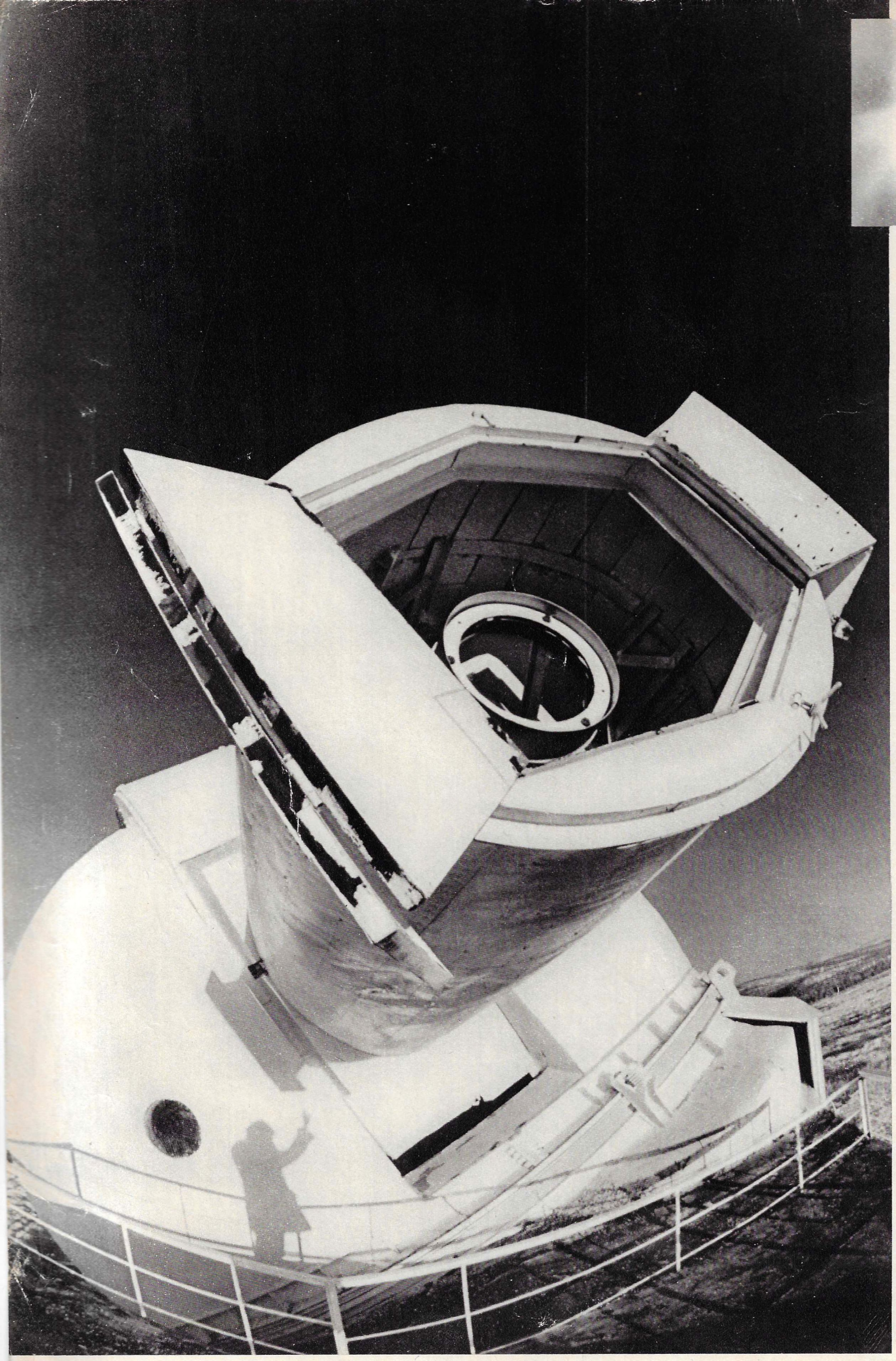

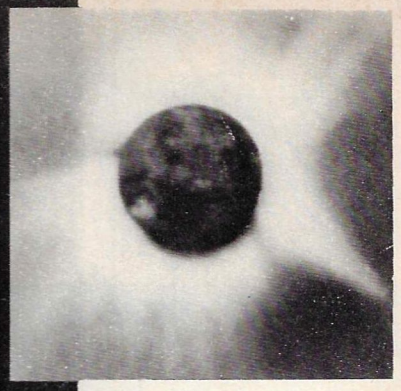

AURINGON ENIMMÄIS-AKTIIVISUUDEN VUOSI

Vuonna 1979 alkaa "Auringon enimmäisaktiivisuuden vuosi". Se on kansainvälinen tutkimusohjelma, jonka puitteissa tarkastellaan Auringossa tapahtuvia prosesseja ja niiden vaikutusta maapalloon. Monien maiden tutkijat valmistautuvat tämän ohjelman suorittamiseen. Sen päätukikohtana läntisellä pallonpuoliskolla tulee olemaan USA:n Big Bear -observatorio ja itäisellä NL:ssa Irkutskin lähellä sijatseva observatorio (Maanmagnetismin, ionosfäärin ja radioaaltojen leviämisen tutkimuslaitos).

Aurinkoisten päivien määrä Itä-Siperiassa on suurempi kuin esim. Italiassa. 4 aurinkoteleskooppia observatoriossa (yksi niistä suuri aurinkokoronagrafi, on kuvassa) tarkkailee taukoamatta Aurinkoa ja sen koronaa. Jokaisen Auringossa tapahtuvan purkauksen magnitogrammi tulkitaan 6 minuutin kuluttua. Yksi käytetyistä menetelmistä on keinotekoinen pimennys (yläkuva).

Näiden tutkimusten teoreettiset ja käytännölliset tulokset ovat merkittäviä — ne ulottuvat Baikalin-Amurin radan ukonilmoilta suojaamisesta kosmonautteja varten laadittaviin säteilyturvallisuusennusteisiin.

Valok. V. Reznikov

NEUVOSTOLIITTO

N:o 7 (270) 1979

KERRAN KUUKAUDESSA ILMESTYVÄ KUVALEHTI

Lehden on perustanut M. Gorki v. 1930. Ennen v. 1950 ilmestyi nimellä "SSSR na stroike" (Neuvostoliitto rakentaa)

julkaistaan venäjän, suomen, kiinan, korean, hindin, bengalin, urdun, arabian, vietnamin, mongolian, unkarin, serbokroaatin, romanian, englannin, ranskan, saksan, italian, espanjan, japanin ja portugalin kielellä

Tapahtumia ja ongelmia

SUUNTANA RAUHA

Kaikki maailman ihmiset haluavat parempaa tulevaisuutta. Suureen tavoitteeseen liittyy kuitenkin myös suuria huolenaiheita. Yhteiskunnallisen kehityksen kulku ei ole koskaan vielä ollut näin kiivasta ja vauhdikasta. Yksittäisten maiden sijasta kokonaisten mantereiden kohtalot muuttuvat kirjaimellisesti silmiemme edessä. Afganistanissa rakennetaan luottavaisesti uutta yhteiskuntaa. Iranin kansa on sisäisen ja ulkoisen taantumuksen vastustuksesta huolimatta suorittanut imperialisminvastaisen kansallisen vapautusvallankumouksen. Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan kansat lähtevät yhä päättävämmin kansallisen uudelleensyntymisen ja edistyksellisten yhteiskunnallis-taloudellisten muutosten tielle.

Kansainvälinen tilanne on edelleen monimutkainen väistämättömine, ajoittain odottamattomine käänteineen ja pulmineen. Sitä tärkeämpää on nähdä historian jyrkkien mutkien takaa pääasia, johon maailmantapahtumien kehitys tänään perustuu.

Vuosisatamme suurin ongelma on pysyvän ja oikeudenmukaisen rauhan sekä kansainvälisen turvallisuuden takaaminen. Aikamme tärkeimmäksi asiaksi muodostuu pyrkimys estää maailma suistumasta sotaan. Ja tämän suuren päämäärän saavuttamiseksi ei pidä säästellä mitään ponnistuksia. Tähän tähtää myös Neuvostoliiton koko ulkopoliittinen toiminta.

Ihmiskunnan tulevaisuus riippuu siitä, onnistutaanko liennytys tekemään peruutumattomaksi ja päästäänkö yleiseen aseriisuntaan. Maailmansodan uhka on etääntynyt, mutta ei täydellisesti kaikonnut. Neuvostoliitto lähtee siitä, että rauha on kansojen yhteistä omaisuutta. Siksi kukaan ei voi jäädä välinpitämättömäksi, kun jollakin maailmankolkalla yritetään käyttää voimaa oikeuden sijasta, korvata hyvä naapuruus vihamielisyydellä ja sanelupolitiikalla. Rauhan ja rehellisen yhteistyön hyväksi tarvitaan silloin valtioiden yhteisiä ponnistuksia. Neuvostoliiton asenteeseen sekä menneisyydessä että nykyään sisältyy itsehillintä ja harkittu asennoituminen sekä samalla tarpeen vaatiessa lujat vastatoimet hyökkäystä vastaan.

Ihmiskunta on jo yli kolmannesvuosisadan ajan onnistunut välttämään maailmansodan. Taantumukselliset ja militaristiset voimat ovat kuitenkin aloittaneet tänä aikana yli 30 sotaa ja aseellista selkkausta, jotka ovat joskus uhanneet levitä maailmanlaajuisiksi. Euroopan manner, jolla jo 34 vuoden ajan ei ole koettu sotaa, on esimerkkinä siitä, miten on meneteltävä aseellisten selkkausten välttämiseksi. Millä voidaan selittää Euroopan vakaa rauhanomainen kehitys? Kansojen tuella on Euroopassa saatu aikaan käänne kansainvälisen jännityksen liennytyksen suuntaan, ja mantereen poliittinen ilmasto on tuntuvasti parantunut. Neljä vuotta sitten Helsingissä allekirjoitettu päätösasiakirja, johon ETY-kokous päättyi, oli rauhan voimien suuri poliittinen voitto.

Poliittisen ilmapiirin paraneminen Euroopassa on nykyään kiistämätön tosiseikka. Tähän tulokseen ovat vaikuttaneet sekä Neuvostoliiton ja sen Varsovan sopimuksen liittolaisten monet rakentavat aloitteet että terveesti ajattelevien länsimaisten poliitikkojen realistiset toimenpiteet, niiden valmeus tasa-arvoiseen ja keskinäisesti edulliseen yhteistyöhön sosialististen maiden kanssa. Tällainen politiikka on erittäin hyvä asia — eikä ainoastaan Euroopan kansoille. Euroopan esimerkki osoittaa, mikä merkitys on liennytyskäsitteen muuttamisella konkreettisiksi ja tuntuviksi toimiksi. Vaikka tämän prosessin osanottajina ovat yhteiskuntajärjestelmältään erilaiset valtiot, keskinäisen luottamuksen ja naapurisovun lujittamisessa on saavutettu tuntuvaa edistystä.

Suuri merkitys mantereen poliittisen tilanteen parantamisessa on korkean tason tapaamisilla. Juuri tällaisessa avoimessa keskustelussa kehittyvät poliittisen yhteisymmärryksen ja keskinäisen luottamuksen luontaiset kiihdykkeet. Niinpä Moskovassa pidetyt neuvostoliittolais-ranskalaiset neuvottelut olivat kansainväliseltä kannalta hyvin merkittävät juuri siitä syystä, että ne vahvistivat aikaisemmin määriteltyä suuntausta. Allekirjoitetuissa asiakirjoissa hahmoteltiin suuntaviivoja sekä kahdenkeskisten suhteiden että koko liennytyspolitiikan syventämiselle ja osoitettiin konkreettisia keinoja tämän päämäärän saavuttamiseksi.

Liennytyksen suotuisa ilmapiiri tuntuu myös Neuvostoliiton ja muiden länsieurooppalaisten maiden välisissä suhteissa. Niinpä Neuvostoliiton ja Saksan Liittotasavallan välillä on solmittu sopimus talouselämän ja teollisuuden aloilla tapahtuvan pitkän aikavälin yhteistyön kehittämisestä ja syventämisestä. Sen tarkoituksena on edistää neuvostoliittolais-länsisaksalaisten taloussuhteiden kaikinpuolista laajentamista, ja se määrittelee maiden keskinäisten toimien pääsuuntaukset kaupassa, teollisuudessa ja tekniikassa. Sopimus kattaa pitkän ajanjakson, seuraavan vuosisadan alku mukaanluettuna. Tämä tarkoittaa, että Neuvostoliiton ja Länsi-Saksan rauhanomaiselle yhteistyölle lasketaan vakaa materiaalinen perusta. Vakaat ja hyvät naapuruussuhteet vallitsevat Neuvostoliiton ja Suomen välillä. Suhteet Italiaan, Ruotsiin ja Itävaltaan kehittyvät menestyksellisesti.

Sosialistisen yhteisön maat tekevät kaikkensa, jotta liennytys, maiden ja kansojen turvallisuus, olisi luonteeltaan yleismaailmallista, jotta rauhanomaisen rinnakkaiselon periaatteita ei vain yleisesti tunnustettaisi, vaan myös toteutettaisiin kaikkialla. Aivan kuten rauha ja kansainvälinen turvallisuus, rauhanomaisen rinnakkaiselon periaatteetkin ovat jakamattomia.

Sosialistisen yhteisön ajama linja saa tukea edistyksellisiltä ja rauhaarakastavilta voimilta, jotka toimivat rauhanomaisen yhteistyön laajentamiseksi kansojen ja valtioiden välillä.

Neuvostoliiton ja USA:n periaatteellinen yhteisymmärrykseen pääsy SALT-2 sopimuksen peruskysymyksistä on suuri ja tojveita herättävä uutinen kaikille rauhaarakastaville voimille. Niin merkittävä kuin tämä vaihe onkin, elämä ei kuitenkaan pysähdy siihen, vaan jatkuu — siksi on myös jatkettava pyrkimyksiä uusiin sopimuksiin pääsemiseksi, naapurisovun, yhteisymmärryksen ja rauhan lujittamiseksi.

Suuntaus liennytykseen on nykyään hallitsevana. Kokemus kuitenkin osoittaa, että sen kehitys ei tapahdu automaattisesti. Sen tielle kohoaa uusia esteitä. Maailman eri kolkissa on voimia, jotka vastustavat kansainvälisen tilanteen terveh dyttämistä. Edelleenkin on olemassa pahoja jännityspesäkkeitä. Vaikutusvaltaiset poliittiset ryhmittymät, sotateollinen kompleksi ja siihen liittyvä byrokratia eivät eräissä länsimaissa ole suinkaan laskeneet aseitaan. Ne kiihdyttävät kaikin tavoin asevarustelua ja pyrkivät kylmän sodan henkiin herättämiseen.

Historiallinen kokemus osoittaa kuitenkin, että todellista turvallisuutta on etsittävä aseriisunnan keinoin. Kuten Saksan liittokansleri Helmut Schmidt on huomauttanut, sellainen filosofia ei puolusta paikkaansa, että ensin varustaudutaan ja sitten riisutaan aseet. On valitettavaa, että NATO:n päämajassa ei ole vielä tultu tähän johtopäätökseen.

Kiinan johtajat lyöttäytyvät yhteen rauhan asiaa vastaan taistelevien imperialismin ja militarismin voimien kanssa. Peking haluaa tehdä Euroopasta jyrkästi kahtia jaetun jännitysvyöhykkeen ja harjoittaa avointa jarrutuspolitiikkaa aseriisuntakysymyksissä. Mitä tämä saattaa tarkoittaa? Vain yhtä — pyrkimystä lämmitellä vieraan tulipalon äärellä. Kiinan hyökkäys Vietnamin Sosialistiseen Tasavaltaan, sotilaalliset provokaatiot Laosia vastaan, Kiinan päätös lakkauttaa Neuvostoliiton ja Kiinan kansantasavallan välinen ystävyys-, liittolaisuus- ja avunantosopimus, kuten monet muutkin seikat, todistavat, että Peking aktivoi seikkailumielistä suurvaltapolitiikkaansa ja luo täten vakavan uhkan rauhalle. Tätä uhkaa voimistavat tiettyjen länsimaisten piirien pyrkimykset käyttää hyväkseen Pekingin avoimen neuvostovastaista ja sosialisminvastaista linjaa. Lienevätkö nämä ovelat laskelmat realistisia? Kuvitteleeko länsimaissa joku todella vakavissaan, että Peking huolehtii Euroopan hyvinvoinnista? Sitä, joka on vaihtanut puolta kerran, ei mikään estä tekemästä sitä vaikkapa kolme kertaa.

Nykyajan nopeasti muuttuva kansainvälinen tilanne vaatii nopeaa ja yhdenmukaista reagoimista tapahtumiin. Sosialististen valtioiden rauhantahtoiset aloitteet tarjoavat yhä monipuolisempia poliittisia keinoja ja menetelmiä. Marraskuussa 1978 Moskovassa pidetyssä Poliittisen neuvoa-antavan komitean kokouksessa Varsovan sopimuksen jäsenmaat ilmaisivat päättäväisyytensä antaa uutta virikettä Helsingin päätösasiakirjan toteuttamiselle kokonaisuutena, sopia konkreettisista toimista ja askelista yhteistyön kehittämiseksi ja todellisen turvallisuuden saavuttamiseksi Euroopassa sekä koko maailmassa.

Nämä ehdotukset muotoiltiin Varsovan liiton maiden ulkoministerikomitean toukokuussa Budapestissa pidetyn istunnon julkilausumassa. Hyväksytyssä asiakirjassa korostetaan, että suurena edistysaskeleena Euroopan rauhan ja turvallisuuden lujittamisessa olisi Helsingin kokouksen osanottajavaltioiden välinen sopimus olla ensimmäisenä käyttämättä ydin- tai muita aseita toisiaan vastaan. Euroopan valtioiden välisen luottamuksen lujittamiseksi ja sotilaallisen liennytyksen konkreettisten toimien käsittelemiseksi Varsovan liiton jäsenmaat ehdottivat v. 1979 kutsuttavaksi koolle poliittisen tason konferenssin, johon osallistuisivat kaikki Euroopan valtiot sekä USA ja Kanada.

Sosialistisen veljesliiton maat yhdistävät ponnistuksensa uuden yhteiskunnan rakentamisessa ja taistelussa liennytyksen ja rauhan lujittamisen hyväksi. Ne ovat tehneet ja tulevat edelleen tekemään kaiken voitavansa sodanuhkan poistamiseksi, ja valtioiden välisen rauhanomaisen yhteistyön laajentamiseksi. **V. POTAPOV**

© Neuvostoliitto 1979

Neuvostoliittolais-ranskalainen korkean tason kohtaaminen Moskovassa johti useiden tärkeiden asiakirjojen allekirjoittamiseen. Niistä on ennen kaikkea mainittava toimintaohjelma Neuvostoliiton ja Ranskan väliselle yhteistyölle. Kuten L. I. Brežnev mainitsi, tässä ohjelmassa on hahmoteltu suuntaviivat kansainvälisen liennytyspolitiikan syventämiselle ja osoitettu konkreettiset keinot tämän päämäärän saavuttamiselle. Kuvassa L. I. Brežnev ja V. Giscard d'Estaing tapaavat Vnukovon lentokentällä.

Suomen ammattiliittojen aluejärjestöjen valtuuskunta on vierailut Moskovassa. Vieraat saapuivat vaihtamaan kokemuksia ammattiyhdistystoimitsijain koulutusasioista. He vierailivat Moskovan ammatillisten järjestöjen kaupunkineuvoston opintokeskuksessa (kuvassa).

SNTL:n Tiedeakatemian kirjasto Leningradissa on luovuttanut Helsingin yliopistolle yli 700 venäläisten ja neuvostoliittolaisten kirjailijoiden teosta tiedon eri aloilta. Tämä oli vastalahja Helsingin yliopiston Neuvostoliitolle luovuttamista suuren venäläisen tiedemiehen M. V. Lomonosovin henkilökohtaiseen kirjastoon kuuluneista kirjoista. Suomen pääkaupunkiin lähetetyssä lahjakokoelmassa ovat laajalti edustettuina tutkielmat ja tieteelliset kausijulkaisut slavistiikan, venäläisen kirjallisuuden historian, luonnontieteiden ja tekniikan aloilta.

1. toukokuuta, työtätekevien kansainvälisen solidaarisuuden päivänä, miljoonat neuvostoihmiset osallistuivat vappukulkueisiin rauhan, ystävyyden ja luomistyön tunnusten alla. Yhdessä heidän kanssaan yli sadan maan ammattiliittojen ja työtätekevien lähettiläät osallistuivat juhlallisuuksiin Punaisella torilla. Heidän joukossaan oli myös suomalaisia vieraita.

Neuvostoliiton ja Suomen nuorisojärjestöt vaihtavat säännöllisesti valtuuskuntia, järjestävät yhteisiä seminaareja ja tapaamisia, joiden aikana ne tutustuvat toistensa työkokemuksiin ja käsittelevät yhdessä nuorisoliikkeen ajankohtaisia ongelmia sekä nuorten osuutta taisteluun rauhan puolesta. Kuva Moskovassa järjestetystä neuvostoliittolaisten ja suomalaisten nuorisoaktiivien tapaamisesta.

Maidemme välisen kulttuuriyhteistyöohje l m a n puitteissa Neuvostoliitossa järjestettiin keväällä Suomen elokuvav i i k k o. Sen ohjelmaan sisältyivät elokuvat Viimeinen savotta, Runoilija ja muusa, Aika hyvä ihmiseksi, Jänikseen vuosi sekä dokumentti- ja piirrosfilmejä. Moskovan ja Rostovin kaupunkien asukkaat katsoivat nämä filmit suurella mielenkiinnolla.

KÄDENPURISTUS RAJAN YLITSE

Neuvostoliitossa pidetään heinäkuussa Neuvostoliiton ja Suomen nuorison II ystävyysfestivaali. Kahden naapurimaan nuoren sukupolven ystävyyssuhteiden kehityksestä kertoo kirjeenvaihtajamme pyynnöstä SNTL:n Nuorisojärjestöjen komitean puheenjohtaja **Gennadi JANAJEV.**

— Neuvostoliiton ja Suomen nuorison monipuolinen kanssakäyminen kehittyy maidemme hyvien naapurisuhteiden hedelmällisellä pohjalla. Tämä onkin luonnollista, sillä nuorisohan on osa kansaansa ja maataan. V. 1977 Lahdessa pidetty Neuvostoliiton ja Suomen nuorison ensimmäinen ystävyysfestivaali oli täydellä syyllä omistettu kahdelle historialliselle tapahtumalle maidemme elämässä — Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen 60-vuotispäivälle ja Suomen itsenäistymisen 60-vuotispäivälle. Erittäin huomionarvoista on sekin, että nykyinen festivaali tullaan pitämään tunnuksella "Neuvostoliiton ja Suomen kansojen ystävyyden jatkuvan kehittämisen, rauhan, liennytyksen ja yhteistyön puolesta".

Palaamme vielä myöhemmin festivaaliin, mutta palauttakaamme ensin mieliimme hiukan historiaa. V. 1945 Suomeen saapui ensimmäinen neuvostonuorison valtuuskunta. Pian tämän jälkeen solmittiin yhteys Suomen Demokraattisen pioneeriliiton ja Neuvostoliiton pioneerijärjestön välillä. V. 1947 Suomessa kävi maamme ensimmäinen opiskelijavaltuuskunta. Sittemmin 50-luvulla saatiin aikaan nuoriso- ja opiskelijavaltuuskuntien, taiteilijaryhmien ja urheilijain säännöllinen vaihto.

Sellainen oli alku. Ystävyyden rakentaminen vaati paljon työtä. Askel askeleelta murrettiin vieraantuneisuuden jäätä, hälvennettiin epäluulon ja ennakkoluulojen ilmapiiriä. Sitä kallisarvoisempia ovat nyt maittemme nuorison ystävyyden ja yhteistyön traditiot, jotka olemme perineet.

Nämä traditiot määrittelevätkin Neuvostoliiton ja Suomen nuorison yhteistyön muodot ja luonteen. SNTL:n nuorisojärjestöjen komitealla, SNTL:n opiskelijaneuvostolla sekä Neuvostoliiton paikallisilla nuoriso- ja opiskelijajärjestöillä on läheiset ystävyyssuhteet Suomen valtion nuorisoneuvostoon ja moniin muihin kansallisiin ja paikallisiin järjestöihin. Tämä kaikki vastaa täysin Helsingin ETY-kokouksen päätösasiakirjan henkeä ja kirjainta. Yhteyksiemme laajuutta ja monipuolisuutta voi arvioida kuluvan vuoden ohjelman perusteella. Seuraavassa muutamia esimerkkejä.

Alma-Atassa ja Jyväskylässä on pidetty suurella menestyksellä Neuvostoliiton ja Suomen nuorison 23. ystävyysviikko. Tällaisia tapaamisia on järjestetty v. 1957 lähtien joka vuosi ja ne omistetaan kunakin vuonna YYA-sopimuksen vuosipäivälle. Olisittepa nähneet, miten riemukkaasti Neuvosto-Kazahstanin pääkaupungin asukkaat tervehtivät kaukaisen pohjoisen naapurin lähettiläitä! Juuri siten itämaisen tavan mukaan tervehditään todellisia ystäviä.

Toisena pitkällisenä perinteenä on kahdenkeskisten seminaarien järjestäminen erilaisista ajankohtaisista aiheista. Bakussa äskettäin pidetyssä tällaisessa seminaarissa käsiteltiin kummankin maan opiskelijain osuutta taistelussa rauhan, aseriisunnan ja kansainvälisen yhteistyön puolesta. Yhteisessä julkilausumassaan Suomen ylioppilasliitto ja SNTL:n opiskelijaneuvosto, neuvostoliittolaisten ja suomalaisten korkeakoulujen edustajat, vahvistivat päämääriensä yhdenmukaisuuden taistelussa rauhan ja aseriisunnan puolesta, poliittisen liennytyksen täydentämisen sotilaallisella, yhteiskunnallisella ja taloudellisella alalla, rauhanomaisen työn, demokratian ja yhteiskunnallisen edistyksen puolesta.

Marraskuussa Tallinnassa järjestetään Neuvostoliiton ja Suomen nuorison perinteelliset ystävyyspäivät.

Ystävyyskaupunkien nuorten kaikkia erilaisia kontakteja on vaikea edes luetella. Turku ja Leningrad, Tampere ja Kiev, Kotka ja Tallinna, Oulu ja Odessa ovat ensimmäiset kaupungit, jotka ovat solmineet keskenään nuorisoyhteyksiä. Nyt niitä on kymmenittäin. Tuhansia nuoria Neuvostoliiton ja Suomen ystävyyskaupungeista osallistuu vuosittain turistimatkoihin, kirjeenvaihtoon, kirjallisuuden vaihtoon ja erilaisiin kilpailuihin sekä moniin muihin yhteydenpidon muotoihin.

Maidemme nuorisolle tulee kuitenkin olemaan tärkeimpänä tapauksena II ystävyysfestivaali. Se avataan Moskovassa, sitten se siirtyy Tbilisiin, Riikaan ja Vilnaan sekä päättyy Leningradissa. Tämä on niin sanoaksemme virallinen ohjelma. Ystävyysfestivaalia tullaan juhlimaan itse asiassa parissa kymmenessä maamme kaupungissa, joihin "ystävyysjuna" tuo satoja nuoria suomalaisia ystävyyskaupungeista.

Olen itse festivaalin Neuvostoliiton valmistelukomitean puheenjohtaja ja tiedän varmaankin parhaiten, miten vilpittömällä mielenkiinnolla maamme nuoriso valmistautuu näihin suomalaisten ystävien tapaamisiin. Tiedämme, miten suuria valmistelutoimia Suomessakin on tehty. Edessäoleva festivaali ei muodostu ainoastaan ystävyyden ja nuoruuden suureksi juhlaksi. Se antaa meille erinomaisen tilaisuuden analysoida vilpittömästi ja syvällisesti kaikkia ystävyytemme ja yhteistyömme tähänastisia saavutuksia sekä hahmotella niiden tulevaa kehitystä ja lujittamista.

Neuvostoliittolais-suomalaisista nuorisosuhteista puhuttaessa on mainittava myös yhteistyömme kansainvälisellä areenalla. Meillä on kylliksi perusteita väittää, että sillä on erittäin suuri merkitys maailman edistyksellisen ja demokraattisen nuorison imperialisminvastaisten toimien yhtenäisyyden lujittamisessa taistelussa rauhan, ystävyyden, yhteistyön ja nuoren polven oikeuksien puolesta.

Yhteistyömme ja keskinäiset kontaktimme ovat edistäneet monien huomattavien yleiseurooppalaisten nuorisoforumien järjestämistä. Kuluvana vuonna Neuvostoliiton ja Suomen nuoret tulevat yhdessä muista maista kotoisin olevien ikätovereidensa kanssa osallistumaan erilaisiin kansainvälisiin konferensseihin, seminaareihin, tapaamisiin jne. Suurimmaksi tapaukseksi muodostuu Moskovassa pidettävä maailmankonferenssi "Kaikkien lasten rauhallisen ja onnellisen tulevaisuuden puolesta". Kuten tiedetään, ajatusta tämän konferenssin koollekutsumisesta Kansainvälisenä lasten vuonna kannattivat monet kansainväliset ja alueelliset nuoriso-, opiskelija-, lasten ja nuorten järjestöt.

Muita maassamme vietettäviä kansainvälisiä tilaisuuksia tulevat olemaan opiskelijain 8. kesäkurssit, edistyksellisten nuorisojulkaisujen toimittajaseminaari ja perinteellinen nuorten laulufestivaali "Punainen neilikka". Voidaan varmuudella sanoa, että suomalaiset ystävämme tulevat olemaan kuten aina, näiden tapaamisten toivottuja vieraita ja aktiivisia osanottajia.

Neuvostoliiton ja Suomen nuorisolla on paljon yhteisiä päämääriä ja tehtäviä. Ei ole epäilystäkään siitä, että tärkeimpinä tekijöinä taistelussa niiden saavuttamiseksi tulevat kuten ennenkin olemaan toimiemme yhtenäisyys, ystävyytemme, yhteistyömme ja solidaarisuutemme.

Eka Vibliani ja Omar Kanadašvili ovat Tbilisin pioneeripalatsin tanssikerhon jäseniä. Tästä palatsista kerrotaan sivulla 12.
Valok. S. Lidov

NEUVOSTOLIITTO

N:o. 7 (270) 1979

Sisältö:

Tapahtumia ja ongelmia	**1**
Kädenpuristus rajan ylitse	**3**
Merkittäviä rauhanpuolustajia	**4**
Muuta vaihtoehtoa ei ole	**5**
Siperian vetovoima	**6**
Vanhan palatsin haltijat	**12**
Vähän kaikkea	**16**
Viisi starttia yhden voiton tähden	**20**
Mestareiden jälkeläiset	**22**
Moisejevin yhtye: taas matkaan	**22**
Kalat ovat mielissään	**24**
Postimerkkeilijöille	**25**
Laakson herääminen	**26**
Renato Guttuso	**28**
Uutuuksia	**30**
Löytöjä ja keksintöjä	**30**
Polesjen paradoksi	**32**
Valkokivinen ihme	**34**
Kansanlääkäri	**36**
Laboratorioissa, klinikoissa, apteekeissa	**37**
Ystävysten laulu	**38**
Naisille	**40**
Kirje toimituksesta	**42**
Onko ylimääräistä lippua?	**42**
Magadanilainen satamatyöläinen	**48**
Sekalaista	**52**
Retki venäjän kieleen	**52**
Kaikki laulamaan!	**54**
Urheilu	**55**
Šakkia	**56**

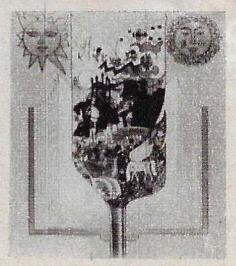

Yksi taiteilija Aleksandr Petuhovin piirtämistä julisteista Moskovan II kansainvälistä kirjanäyttelyä varten. Siitä kerrotaan sivulla 54.

MERKITTÄVIÄ RAUHANPUOLUSTAJIA

Kansainväliset Lenin-palkinnot, jotka myönnetään merkittävistä ansioista toiminnassa rauhan säilyttämiseksi ja lujittamiseksi on jaettu (vv. 1977—1978) seuraaville henkilöille: Kurt Bachmann, Saksan kommunistisen puolueen puhemiehistön jäsen (BRD); Freda Brown, Naisten Kansainvälisen Demokraattisen Liiton presidentti (Australia); Angela Davis, yhteiskunnallinen toimihenkilö (USA); K.P.Š. Menon, Intia—Neuvostoliitto -Seuran puheenjohtaja (Intia); Halina Skibnewska, arkkitehti (Puola); Vilma Espin Guilloys, Kuuban Naisten liiton puheenjohtaja (Kuuba). Nämä kuusi uutta nimeä liittyivät tämän korkean palkinnon saajien luetteloon. Tämän palkinnonsaaneiden joukossa on ollut valtiomiehiä, eri puolueiden ja kansalaisjärjestöjen johtajia, tieteen, kulttuurin ja hengellisen elämän edustajia. Heitä kaikkia yhdistää uhrautuva toiminta rauhan ja yhteiskunnallisen edistyksen hyväksi.

Kurt
BACHMANN

Freda
BROWN

Angela
DAVIS

K.P.Š.
MENON

Halina
SKIBNEWSKA

Vilma
ESPIN GUILLOYS

Neuvostoihmiset ovat viettäneet Saksan kansan fasismista vapauttamisen 34-vuotispäivää. Moskovan juhlakokouksen puhujat korostivat, että DDR:n muodostaminen oli havainnollinen ilmaus Saksan maaperällä hitleriläisen fasismin jälkeen tapahtuneista historiallisista muutoksista ja sodanjälkeisestä kehityksestä. DDR:n 30-vuotispäivää vietetään tänä vuonna kaikkien niiden yhteisenä juhlana, jotka ovat taistelleet ja taistelevat rauhan, demokratian ja sosialismin ihanteiden voiton puolesta.

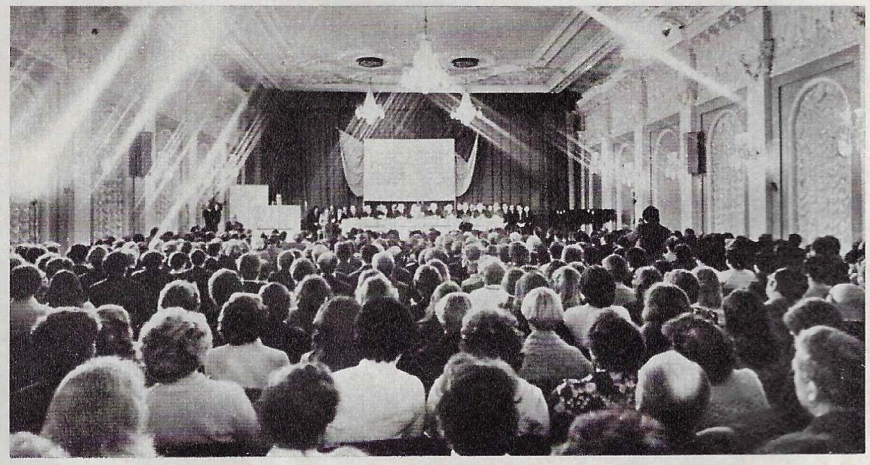

L. I. Brežnevin ja A. N. Kosyginin Tšekkoslovakian johtajille lähettämässä tervehdyksessä Tšekkoslovakian fasistimiehityksestä vapautumisen 34-vuotispäivän johdosta mainitaan, että Tšekkoslovakian työväenluokka, osuustilojen talonpojat ja työtätekevä älymystö ovat yltäneet suuriin saavutuksiin poliittisella, taloudellisella, sivistyksellisellä ja muilla aloilla. "Maidemme ja kansojemme tiivis vuorovaikutus edistää sosialismin kansainvälisten asemien vahvistumista ja rauhan lujittumista kaikkialla maailmassa." Kuva Moskovassa pidetystä juhlakokouksesta.

Kahdesti SNTL:n sankarin arvonimen saaneelle avaruuslentäjä N. N. Rukavišnikoville on myönnetty Lenin-kunniamerkki avaruusalus Sojus-33 lennon aikana osoitettamastaan urheudesta ja sankaruudesta. Ensimmäiselle bulgarialaiselle kosmonautille Georgi Ivanoville on myönnetty SNTL:n sankarin arvo Lenin-kunniamerkin ja Kultainen Tähti-ansiomerkin kera. L. I. Brežnev ojensi korkeat kunniamerkit Sojuz-33:n miehistölle Kremlissä.

Valok. J. Korolev
ia A. Pahomov

SNTL:n Ministerineuvoston puheenjohtajan A. N. Kosyginin ja YK:n pääsihteerin Kurt Waldheimin välisessä keskustelussa tarkasteltiin YK:n toimintaan liittyviä kysymyksiä sekä muita kansainvälisiä ongelmia. K. Waldheim ilmaisi kiitollisuutensa Neuvostoliiton YK:lle antamasta jatkuvasta tuesta ja sen liennytyksen syventämiseen sekä rauhan lujittamiseen tähtäävistä aloitteista.

Muuta vaihtoehtoa ei ole

"Vakaiden suhteiden aikakausi on ohitse"... "Kaaoksen ja maailmanlaajuisen anarkian uhka"... "Nykyisyys ei ole hallittavissa, tulevaisuus on pahanenteistä"... Nämä rivit on poimittu länsimaisen lehdistön sivuilta. Tällä tavoin luonnehtivat kansainvälisten suhteiden nykytilaa ne, jotka eivät usko edistyksen voimiin tai kaipaavat "vanhoja hyviä aikoja". Onkohan kaikki kuitenkaan näin monimutkaista ja sekavaa? Vai johtuvatko vaikeudet niiden kaikenkarvaisten voimien toiminnasta, jotka pyrkivät palauttamaan maailman kylmän sodan aikoihin nostaen käytännöllisesti katsoen kaikilla aloilla etualalle vastakkaisuuden ja kilpailun eikä mahdollisuutta valtioiden väliseen yhteistyöhön niille yhteisten etujen piirissä riippumatta yhteiskunnallisten ja poliittisten järjestelmien eroista.

Taistelu rauhan, yhteiskuntajärjestelmältään erilaisten valtioiden rauhanomaisen rinnakkaiselon ja liennytyksen puolesta sekä missä tahansa muodossa ilmenevää aggressiota vastaan on aikamme johtava suuntaus. Tämä taistelu on kaikkien kansojen toiveiden mukaista, vastaa ihmiskunnan edistyksellisen kehityksen etuja, ja se yhdistää miljardeja ihmisiä, jotka tavoittelevat turvallisuutta ja ovat huolestuneita liennytyksen kohtaloista.

Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden kanta tässä kysymyksessä on selvästi määritelty. Se perustuu sille, että liennytys tarkoittaa ennen kaikkea kylmän sodan hylkäämistä, siirtymistä normaaleihin, tasa-arvoisiin suhteisiin valtioiden välillä, se tarkoittaa maiden ja hallitusten valmiutta ratkaista kiistansa ja erimielisyytensä ilman väkivaltaa, rauhanomaisin keinoin neuvottelupöydän ääressä. Samalla liennytys merkitsee tiettyä luottamusta ja kykyä ottaa huomioon toistensa lailliset edut.

Rauhanomaisen rinnakkaiselon aatteet juurtuvat yhä syvemmälle ihmisten mieliin ja liittyvät yhä elimellisemmin valtioiden välisiin suhteisiin. Ihmiskunta ei ole yli kolmenkymmenen vuoden aikana kokenut maailmansodan kauhua, ja kaikki tietävät, miten suuri panos tähän on ollut Neuvostoliitolla ja sosialistisilla mailla. Liennytys on sekä hälventänyt maailmansodan uhkaa että avannut uusia mahdollisuuksia keskinäisesti edulliselle kulttuuri- ja talousyhteistyölle. Eräiden arvioiden mukaan sosialistisen maiden kanssa käytävä kauppa antaa nykyään työtä 2 miljoonalle ihmiselle kehittyneissä kapitalistisissa maissa. Tämä on paljon, kun otetaan huomioon, että yksistään Länsi-Euroopassa lasketaan olevan 6 miljoonaa työtöntä.

Monet tärkeät kansainvälisen elämän ongelmat on ratkaistu. Asevarustelun rajoituskysymyksessä on jossain määrin edistytty. Huomattava osa länsimaisista poliittisista johtajista, ennen kaikkea Länsi-Euroopan valtioiden johtomiehistä, on yhtä mieltä siitä, että liennytyksen päämääränä ei ole se, että yhteiskuntajärjestelmiltään erilaiset maat muuttaisivat toisiaan omien yhteiskunnallisten arvostustensa mukaisesti vaan se, että luodaan turvallisempi ja suuremmassa määrin yhteistyölle perustuva maailma pitäen lähtökohtana sen nykytodellisuutta ja valtioiden välisten suhteiden periaatteita, jotka kuvastuvat ETYK:in päätösasiakirjasta.

Myönteiset muutokset näyttäisivät siis ilmeisiltä ja puhuvat itse omasta puolestaan. Mitä kaikkia vääristelyjä ja kuvitelmia kuitenkin vyöryttävätkään esille liennytyksen vastustajat, jotka tulkitsevat kukin omalla tavallaan Neuvostoliiton "todellisia" aikomuksia. Mistähän tässä on kysymys?

Eräät länsimaiden politologit ovat nähtävästi olettaneet, että liennytys voidaan tulkita eräänlaiseksi yleiseksi suostumukseksi säilyttää status quo, säilyttää myös yhteiskunnallinen olotila muuttumattomana. Todellisuus on kuitenkin kumonnut nämä laskelmat. Yhtenäinen sosialistinen Vietnam kehittyy tänään menestyksellisesti, Laosin ja Kamputsean kansat ovat astuneet uuden yhteiskunnan rakentamisen tielle, anti-imperialistinen vallankumous on voittanut Etiopiassa, Angolassa, Mosambikissa ja Afganistanissa ja kansandemokraattiset voimat Iranissa, viimeiset fasismin linnakkeet Euroopassa ovat sortuneet. Toisin ei olisi voinut käydäkään, sillä yhteiskunnallinen kehitys maailmassa on objektiivinen ilmiö. Historiaa ja edistystä ei voida pysäyttää.

Joku länsimaissa on laskeskellut, että surullisen kuuluisan konvergenssiteorian, s o. kahden järjestelmän lähentymisteorian, mukaisesti liennytys tuottaa hyötyä kapitalistisille maille ja johtaa Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden yhteiskuntajärjestelmän muuntumiseen ja niiden vähittäiseen liukumiseen porvarillisen järjestysten suuntaan. Arvio on itsekäs ja naiivi eikä ota huomioon nykymaailman todellisuutta. Viime vuosille on ollut tunnusomaista neuvostoyhteiskunnan kansantaloudellisen potentiaalin samoin kuin sen poliittisen ja henkisen yhtenäisyyden lujittuminen. Muissakin sosialistisissa maissa on tapahtunut suurta edistystä.

Oli muitakin laskelmia, esimerkiksi sellaisia, että kansainvälisen jännityksen heikkeneminen johtaisi sosialistisen yhteisön hajoamiseen, että toiset sosialistiset maat ryhmittyisivät toisia vastaan ja niiden solidaarisuus heikkenisi. Tässäkään suhteessa antisosialististen keinottelijain osingot eivät vastanneet odotuksia.

Mitä selvemmin liennytys alkoi hahmottua seikkailupolitiikan sumun seasta rauhaan ja hyvään naapuruuteen johtavaksi prosessiksi, sitä vähemmän tämä miellytti Lännen taantumuksellisia sotilaspiirejä. Lisäksi kansainvälisen yhteistyön ensimmäisten polttavien ongelmien ratkaiseminen toi päiväjärjestykseen poliittisen liennytyksen täydentämisen sotilaallisella liennytyksellä. Tämä koski jo välittömästi sotateollisen kompleksin itsekkäitä etuja, heillehän varustelukilpa tuottaa voittoja.

Kykenemättä pääsemään tavoitteeseensa liennytyksen lipun alla taantumus on viime aikoina aktivoinut hyökkäyksiään sosialismia vastaan liennytyksen vastaisuuden merkeissä. Erityinen rooli tässä on ollut tekopyhällä "ihmisoikeuskampanjalla" ja keinottelulla nk. "Neuvostoliiton sotilaallisella uhalla", jänikuisella pelotuskeinolla, jota Lännen politologit yhä vielä käyttävät.

Lännen ideologit eivät rasita itseään yhteiskunnan ja yksilön välisen suhdekokonaisuuden analyysillä, mutta ovat kuitenkin olevinaan jonkinlaisia ylituomareita ihmisen demokraattisten vapauksien ja oikeuksien alueella. Jos voitaisiin olettaa, että he tarkoittavat vain hyvää, miksi he eivät silloin aloita asioiden korjaamisesta omissa maissaan ja suojattiensa alueilla — Etelä-Koreassa, Etelä-Afrikassa ja Chilessä? Tätähän he nimenomaan eivät tee. Lähempi tarkastelu jättää jäljelle vain sanahelinää ja paperilla pidettävää meteliä. Kuka meidän selväjärkisellä vuosisadallamme suhtautuu enää tähän vakavasti? Lisäksi tämä kampanja sivuuttaa Neuvostoliitossa jo kauan sitten toteutetut oikeudet työhön, asuntoon, maksuttomaan koulutukseen ja terveydenhoitoon sekä muut demokraattiset oikeudet.

Palatkaamme kuitenkin liennytykseen.

Objektiivisen henkilön ei ole vaikeata seurata Neuvostoliiton pyrkimyksiä, jotka on suunnattu kansainvälisten suhteiden uudelleenjärjestämiseksi yleisen rauhan hyväksi. Juuri Neuvostoliitto esittää eniten konkreettisia ehdotuksia, jotka on suunnattu varustelukilvan pysäyttämiseen. Ei ole sellaista tähän tähtäävää aloitetta tai ehdotusta, jota Neuvostoliitto ei olisi valmis kannattamaan. Poikkeuksen muodostavat tietenkin tapaukset, joissa on kyse yksipuolisista myönnytyksistä, jotka johtaisivat vain suurempaan vaaraan rauhan asialle.

Sosialistiset maat eivät pyri sotilaalliseen ylivaltaan ja ovat valmiita poistamaan varastoista minkä aseen tahansa molemminpuolisuuden perustalla. Varsovan liiton jäsenmaat ovat antaneet äskettäin tästä julistuksen, joka hyväksyttiin sen Neuvoa-antavan poliittisen komitean kokouksessa Moskovassa.

Sosialismin vastustajat eivät lietso militaristista hysteriaa Neuvostoliiton sotilaallisen uhan pelosta, vaan ainoastaan luodakseen sotapsykoosin ilmapiirin, perustellakseen tähtitieteellisen suuria asevarustelumenojaan ja vaatiakseen alati uusia määrärahoja yhä tuhoisampia ja julmempia aseita varten. Kansat ovat kyllästyneet istumaan ruutitynnyrin päällä, mutta monopoleille se tietää voittoja. Tässä onkin avain mainitsemani hysterian ymmärtämiseen.

Kiinan johtajien asenteella on yhä enemmän yhtymäkohtia tällaisen politiikan kanssa. Vietnamin sosialistista tasavaltaa vastaan kohdistamallaan hyökkäyksellä he paljastivat hegemonistisen suurvaltapolitiikkansa olemuksen. Vastuun tästä kantavat Pekingin johtajien lisäksi myös ne, jotka kannustavat heitä suorasti tai epäsuorasti. Militaristeilta omaksutun neuvostovastaisuuden lippua liehuttaen Kiina pyrkii koko maailman poliittisen tilanteen kärjistämiseen, se yrittää luoda hyökkäysallianssin Washington—Peking—Tokio nojautuen tässä kansainvälisen imperialismin sotaisimpiin ryhmittymiin. Tunnettua on, että länsimaat, USA etunenässä, ovat aivan äskettäin avanneet sylinsä Pekingille. Tosin sen sotainen linja ja suora hyökkäys Vietnamia vastaan herättävät sielläkin vakavaa pohdintaa siitä, mihin tämä johtaa. Mao Tsetung sanoi, että ydinsota ei ole niinkään paha asia — mutta hänhän tarkoitti kiinalaisten kannalta.

Miten on arvioitava taantumusvoimien viime vuosina tapahtunutta aktivoitumista kansainvälisellä näyttämöllä? Merkitseekö se sitä, että liennytys on lakannut olemasta maailmanpolitiikan johtava suuntaus?

Neuvostoliitossa lähdetään siitä, että liennytyksellä on objektiivinen luonne, että se määräytyy maailman voimasuhteiden muuttumisesta rauhan hyväksi ja että se on edelleen kansojen yhteistyön etujen mukaista. Muita hyväksyttäviä vaihtoehtoja ei ole. Varustelukilpailu johtaa epävakaisuuteen, on rasituksena talouselämälle, synnyttää yhä uutta jännitystä eikä ratkaise mitään — länsimaiset politologitkin sanovat, että uusi maailmansota olisi itsemurhaa. Terve järki ja viime vuosikymmenien kehityksen koko logiikka sanelee sen tarpeen; ei ole kasattava dynamiittia entisen dynamiitin lisäksi vaan askel askeleelta etsittävä neuvottelutietä rauhaan ja yleiseen turvallisuuteen. Taantumusvoimat pyrkivät kokoamaan varustelukilvalla itselleen voittoja ja tuloja lähtien periaatteesta "meidän jälkeemme vaikka vedenpaisumus", mutta valtioilla ja kansoilla on kylliksi kokemusta ja järkeä ollakseen syöksemättä itseään turmioon.

Näin ollen liennytyssuuntaus ei ole hyväntahtoinen toivomus eikä seurausta pyrkimyksestä hankkia joitakin yksipuolisia etuja, vaan se on tulosta ajallemme luonteenomaisista syvällisistä yhteiskunnallis-poliittisista muutoksista.

L. I. Brežnev on sanonut: "Liennytys on ydinaikakauden valtioiden rinnakkaiselon objektiivisten olosuhteiden sanelema ilmiö. Ellemme halua asettaa kyseenalaiseksi sivilisaation ja itse ihmiskunnan olemassaoloa, niin muuta vaihtoehtoa ei todellakaan ole olemassa."

Uskomme, että ihmiskunta löytää itsestään kylliksi vastuuntuntoa ja voimia lähteäkseen rauhan ja edistyksen tielle nykyisten ja tulevien sukupolvien etujen nimessä.

V. VASILJEV, professori

Siperian vetovoima

HAASTATTELU JA REPORTAASI TJUMENISTA

Neljä vuosisataa sitten Jermakin kasakkajoukko ylitti Uralin ja astui Tjumenin maaperälle. Alkoi Siperian hyödyntäminen. On vertauskuvallista, että Siperian uumenien rikkauksien hyödyntäminen alkaa samoilta seuduilta. Etelä-Tjumenin hedelmälliset pellot, napaseudun tundra ja ikirouta... Missä tahansa siperialaiset työskentelevätkin, he uudistavat maata työllään, sydäntensä lämmöllä ja edelläkävijäin temperamentilla...

SIPERIAN VETOVOIMA

LÄNSI-SIPERIASTA ON TULLUT MUUTAMASSA VUODESSA NEUVOSTOLIITON TÄRKEIN ÖLJYALUE. PUOLET TUOTETTAVASTA MAAÖLJYSTÄ SAADAAN TÄTÄ NYKYÄ SIPERIASSA SIJAITSEVALTA TJUMENIN ALUEELTA. MIKÄ ON SAANUT AIKAAN TJUMENIN IHMEEN?
LEHTEMME KIRJEENVAIHTAJA SERGEI GUŠTŠEV ON HAASTATELLUT LÄNSI-SIPERIAN ÖLJYGEOLOGISEN TUTKIMUSLAITOKSEN JOHTAJAA, SNTL:n TIEDEAKATEMIAN KIRJEENVAIHTAJAJÄSENTÄ, LENIN-PALKINNON SAAJAA IVAN NESTEROVIA.

Lukijoitamme kiinnostavat Siperian rikkauksien, mm. Tjumenin "mustan kullan" hyödyntämisen ongelmat. Ehkä kuitenkin kerrotte aluksi parilla sanalla itsestänne...

Elämäntarinani on melko tavallinen. Olen siperialainen, 47-vuotias. Syntynyt täkäläisessä maalaiskylässä. Isäni siirtyi sittemmin työhön Sverdlovskin kaupunkiin Uralmaš-tehtaalle. Minä opiskelin sikäläisessä Vuori-instituutissa. Olin töissä Novosibirskissä ja nyt Tjumenissa.

Mistä työstä teille myönnettiin Lenin-palkinto?

Lyhyesti sanottuna tutkimuksista, jotka jossain määrin osoittivat, mistä ja millä tavoin Tjumenin öljyä tulisi etsiä. Ottakaa kuitenkin huomioon, että tjumenilaisten joukossa on jo 59 Lenin- ja Valtionpalkinnon saanutta henkilöä: työläisiä, insinöörejä, tiedemiehiä ja puoluevirkailijoita... Tjumenin nopean nousun ovat turvanneet eri ammatteja edustavat ihmiset, rohkeat ja määrätietoiset työyhteisöt.

"JUMALAN HYLKÄÄMÄ MAA"

Voidaanko Tjumenin rikkauksia mitata?

Se on vaikeata, mutta yritän... Kuvitelkaamme, että joku monimiljardööri äkkiä haluaisi ostaa yhdellä kertaa koko Tjumenin öljyn ja kaasun, kaikki niiden tähän mennessä tutkitut varastot. Luulen, ettei yksikään ihminen tähän pystyisi, eikä kokonainen valtakuntakaan. Jättäkäämme kuitenkin kuvitelmat. Tarkoitukseni on sanoa, että maailman sivilisaation kehitys tulee kolmannen vuosituhannen alkuun mennessä olemaan nähdäkseni suuressa määrin riippuvainen Siperian tuotantovoimien kehityksestä.

Kuulin äskettäin hupaisan tarinan. Maailman luomisen aikoihin jumala vaelsi koko päivän jakelemassa eri seuduille luonnonrikkauksia ja väsyi lopuksi niin, että päätti hiukan nukahtaa. Ensin hän kuitenkin piilotti lahjasäkin niin, ettei kukaan olisi tuntenut houkutusta varastaa sitä, ja peitti sen kaikenlaisilla mitättömän näköisillä aineksilla. Kun hän aamulla palasi kätkölle, hän ei itsekään voinut enää löytää sen paikkaa. Näin kerrotaan Tjumenin alueen syntyneen.

Vertauksessa on jotakin perää. Tämä oli todella kauan aikaa "jumalan hylkäämää seutua", ja aarteiden esiin kaivaminen on nytkin työlästä. 40 % alueesta on soiden peitossa, ja runsaimmilla öljy- ja kaasualueilla jopa 80 %. Aivan kuin kiusalla! Yrittäkääpä selviytyä 300000 järvestä ja 25000 joesta. Tässä ei kuitenkaan ole vielä kaikki. Keväisin vesi nousee joissa jopa viisi metriä, ja tulvat (joita sattuu myös syksyisin) kestävät kaksikin kuukautta. Puhumattakaan verenhimoisista hyttysistä ja mäkäröistä, joita on loputtomat määrät. Surgutissa on laskettu, että jokaisen vesihehtaarin yläpuolella inisee 120 kg hyttysiä!

On vaikea käsittää, miten ihmiset tällaisissa oloissa pystyvät säännölliseen työhön. Eilispäivänä esim. tjumeniläiset tuottivat 630000 t öljyä ja 240 miljoonaa m³ kaasua!..

Tähän vaikuttavat monet osatekijät. Erinomaiset asiantuntijat, tekniikka ja työn organisaatio. Eikä hyttyskausi ole kovin pitkä. Kesähän on täällä lyhyt.

Kuinka täällä sitten ehditään kasvattaa viljaa, perunaa ja vihanneksia? Olletikin kun vuoden keskilämpötila on —3,5°C! Millä ruokitaan 345000 lehmää, 460000 lammasta ja miljoona kanaa?

Tulee pitää mielessä, että Tjumenin alue ulottuu Jäämereltä 2000 km etelään, Kazahstanin aroille saakka. Eteläosassa on 1,7 miljoonaa ha kyntömaata. Aurinkoa on riittämiin. Ihmiset ovat työteliäitä ja työ on koneellistettua.

Laskin, että Tjumenin alue on lähes yhtä suuri kuin kaikki EEC-maat yhteenlaskettuina. Millainen on työvoimatilanne?

Siitä lähtien, kun "öljykuume" alkoi, tänne on saapunut 600000 henkeä. Väestöä on tällä hetkellä 1887000. Ammattityövoiman puute on kuitenkin huutava. Kutsumme työläisiä kaikkialta ja maksamme hyvää palkkaa. Tänä vuonna otamme töihin 5000 henkeä. Kuitenkin se on liian vähän!

Miten sitten tullaan toimeen?

Tuotanto on mahdollisimman suuressa määrin koneellistettu ja automatisoitu. Sanotaan, ettei ole niin pahaa etteikö siitä olisi jotain hyvääkin. Elämä on pakottanut kaikki täällä teollisuudessa työskentelevät kohottamaan työn tuottavuutta kahden viime vuoden aikana 28 %:lla. Teknisen varustetason paraneminen on myös nopeaa. Voitteko kuvitella, että nyt 15—20 henkeä tuottaa yhtä paljon öljyä kuin koko maan öljytyöläiset ennen toista maailmansotaa? Minunkin on vaikeata kuvitella tätä, mutta näin vain on. Matkustakaa pohjoiseen, niin näette tiheitä öljytornien "metsikköjä", joita kutakin käyttää vain 3-4 työntekijää!

KULJEMME POHJOISEEN

Teiden puuttuminen ei ole estänyt pääsemästä käsiksi öljyyn ja kaasuun. Miten tämä ongelma on ratkaistu?

Ensi askelista lähtien turvauduttiin lentokuljetuksiin ja putkikuljetuksiin. Missään ei ole esim. yhtä tehokasta ja joustavaa helikopteripalvelua kuin täällä. Helikopterit kuljettavat säännöllisesti öljynporaajia ja geologeja työmaille, jopa 200—300 km päähän, ne toimivat myös lentävinä nostureina — auttavat rakennusten asennustyössä, kuljettavat sähkölinjojen tukipylväitä ja öljyjohtojen putkia... Ilman lentokuljetuksia emme olisi mitenkään pystyneet rakentamaan näin nopeasti 15000 km öljy- ja kaasujohtoja!

Samalla rakennetaan maanteitä ja rautateitä. Itse Tjumenin kaupunki sijaitsee Siperian radan varrella. Nyt ollaan vetämässä rataa Urengoin kaupunkiin, jossa sijaitsee suurin kaasuesiintymä. Sinne on alueen pääkaupungista 1400 km.

Pohjoisessa pakkasta voi olla jopa 55 astetta. Maa kopisee kylmyydestä jalkojen alla...

Pahempaa on, jos se lotisee. Näin arvelevat ainakin tientekijät. He ovat keksineet ottaa pakkasen liittolaisekseen. Kun maa on talvella syvälti jäätynyt, he peittävät maapohjaisen tien lämpöä eristävällä kerroksella, ja se pysyy koko kevään, kesän ja syksyn kovaksi jäätyneenä, ikäänkuin sementillä valettuna. Kesällä, kun ympäristö on pelkkää kuraa, raskaatkin kuorma-autot voivat kulkea tällaista tietä pitkin. Kekseliäisyys ja rationalisointi ovat nopeuttaneet työtä suuresti, säästäneet kustannuksissa miljoonia sekä auttaneet tieverkoston laajentamista, jopa 1500 km saakka.

Vielä eräs suo-ongelman näkökohta. Tällä hetkellä soista on vain haittaa. Tämä johtuu kuitenkin vain siitä, että niiden hyödyntämistä ei ole vielä aloitettu. Suothan sisältävät turvetta. Se on halpaa polttoainetta, se on lämmöneristysainetta rakentajille, se on orgaanisten lannoitteiden perusta ja kemian teollisuuden raaka-aine. Täällä on maailman suurimmat turvevarat. 75 miljardia tonnia!

MEILLE JA JÄLKELÄISILLEMME

Miten on luonnonsuojelun laita?

Se ei ole yhtään helpompaa kuin muillakaan alueilla. Kerronpa erään tapauksen. Alueen poikki kulkee viisi ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykettä: tundra, metsätundra, taiga, metsäaro ja aro. Luonnonsuojeluviranomaiset olivat päättäneet muodostaa joka vyöhykkeelle kunkin maisematyypin suojelualueen. He kääntyivät meidän, geologien, puoleen pyytäen osoittamaan kymmenisen paikkaa, joissa ei pitäisi olla maaöljy- ja kaasuesiintymiä ja jonne ei tulisi teollisuutta. Tehtävä oli vaikea. Löysimme kuitenkin lopulta kymmenisen tällaista paikkaa ja suojelualueita ollaan jo perustamassa. Mielessä käväisi kuitenkin ajatus: entä mitä tapahtuu suojelualueiden ulkopuolelle jäävälle luonnolle? Miten tarkasti meidän kaikkien onkaan huolehdittava, ettei niin helposti vaurioituva pohjoinen luonto kärsisi teollisuudesta!

Mitä on arktinen tundra? Autiomaatako? Ei suinkaan. Viidesosa maan porokarjasta laiduntaa siellä. Jos jäkälä saastuu, valtava karjalauma katoaa. Tundralta alkaa myös turkiseläinten metsästys. Tjumen myy vuodessa turkiksia 85—90 miljoonan ruplan arvosta.

Taiga. Tjumenin alueella se käsittää 245000 km². Siellä on 14,8 miljardia m³ puuta, siis enemmän kuin koko Skandinaviassa. Alueella huolehditaan jo nyt metsien uusiutumisesta. Tulevaisuuden kuutiometrejäkö silmälläpitäen? Ei ainoastaan sen vuoksi, vaan jotta maailmassa riittäisi elähdyttävää happea ja kaikkea, mille metsä antaa elämän.

Joet ja järvet. Niiden lukumäärän ei pitäisi pelästyttää vaan ilahduttaa meitä. Meillä on paljon metsäneläimiä ja kaloja, mutta kaikki eivät ole vielä tajunneet, että on jo aika siirtyä entisestä kiihkeästä metsästyksestä nykyaikaisiin menetelmiin eläin- ja kalakannan hoidossa. Kalastuksesta kalanviljelyyn ja metsästyksestä turkiseläintarhoihin. Tämä on paras luonnonsuojelun muoto, ja samalla tuottavuus nousee. V. 1980 alueemme kalasaalis tulee kohoamaan 50 milj. kiloon.

Haluan erityisesti korostaa maan uumenien ja maanalaisten vesien suojelua. Säilyttääksem-

me luonnollisen tasapainon maan uumenissa vuoraamme nykyään jokaisen poraamamme aukon sementillä. Pyritään myös siihen, että kaikki hyödynnettävät luonnonvarat käytettäisiin täydellisesti. Näin päästään jätteistä vapaaseen teknologiaan.

ALUEEN KASVOT MUUTTUVAT

Onko aiheellista rakentaa pohjoiseen pysyviä kaupunkeja ja taajamia?

Emme ole tunnin ajaksi nimitettyjä kuninkaita. Asuminen tilapäishökkeleissä, öljyn ja kaasun rohmuaminen ja sen jälkeen seudun hylkääminen ei ole meitä varten. Olemme tulleet tänne antaaksemme jälkeläisillemme tämän karun, omalla tavallaan ihanan seudun hyvin hoidettuna ja vielä rikkaampana.

Tjumenia ei meidän yhteiskuntajärjestelmämme oloissa aiota muuttaa muun maan raaka-ainelisäkkeeksi. Päätelkää itse: 15 vuoden aikana alueen sähkövoiman tuotanto täällä on 11-kertaistunut ja koneenrakennustuotanto nelinkertaistunut. On toiminnassa mm. moottoritehdas (se tuottaa matkustajalentokone AN-24:n moottoreita), työstökonetehdas, akkumalaattoritehdas (joka muuten käyttää turpeesta saatavaa huminohappoa), rakennuskoneita, lääketieteellisiä laitteita ja instrumentteja sekä autojen ja traktoreiden sähkölaitteita valmistava tehdas (viimeksi mainittu on Volgan ja Kaman autotehtaiden alihankkija) sekä muita tehtaita.

Teitä kiinnostaa, mitä täältä viedään ja minne? Ei ainoastaan öljyä, kaasua ja puutavaraa. Koneenrakennusalan tuotteita viedään yhä laajemmalti noin 50 maahan — sekä sosialistisiin, kapitalistisiin että kehitysmaihin. Vienti tulee suuresti lisääntymään, kun uusi jättiläinen — Tobolskin petrokemian kombinaatti alkaa toimia. Sen valikoimaan kuuluu synteettistä kautsua, lannoitteita ja muovituotteita... Tätä odottelematta alueella tuotetaan jo nyt 300 uutta tuotelajia. Länsi-Siperiassa kehittyy täten sopusuhtaisesti uusi alueellis-teollinen kokonaisuus.

Valtavien alueiden elämä kokee muutoksen aikaa. Taloudellisia, sosiaalisia, tieteellis-teknisiä ja moraalisia ongelmia käsitellään ja ratkaistaan kokonaisuutena. 300 000 koulujen oppilasta tulee vartuttuaan liittymään tähän työhön jo uudella, korkeammalla tasolla kuin heidän isänsä. Alue kouluttaa omiin tarpeisiinsa asiantuntijoita seitsemässä korkeakoulussa ja 29 ammattikoulussa.

Kuinka kaiken tämän jälkeen ei perustettaisi pysyvää asutusta! Valtio kuluttaa jokaisen tänne saapuvan ihmisen elämän järjestämiseen 20 000 ruplaa ja pohjoisempana Jamalin niemimaalla kaksinverroin enemmän. Niistä miljardeista ruplista, jotka viisivuotiskauden aikana on myönnetty Tjumenille, suuri osa käytetään asuntotuotantoon. Kaupungit toisensa jälkeen kasvavat: Nižnevartovsk, Neftejugansk, Surgut, Urengoi, Nadym, Urai...

KOHTI ENSIMMÄISEN SUURUUSLUOKAN TÄHTIÄ

Oletteko varma, että Tjumenin esiintymiä tullaan käyttämään hyväksi vielä 21. vuosisadalla?

Ehdottomasti.

Mikä saa teidät niin vakuuttuneeksi tästä?

Emme ole koskeneet Tjumenin alimpiin öljykerroksiin, joissa on vanhaa, paleotsoisen kauden öljyä.

Voiko tiedon puute olla optimismin perusteena?

Nähkääs, on vielä yksi paradoksi. Tieto on toistaiseksi liian yleisluontoista: on selvää, että öljyä löytyy emme vain tiedä tasmälleen kuinka paljon ja missä paikoissa. Tämä on sofismia: mitä vähemmän olemme ehtineet suorittaa koeporauksia, sitä todennäköisempää on uusien esiintymien löytyminen. Tämä on osoittautunut paikkansa pitäväksi Länsi-Siperiassa, jossa on toistaiseksi vähän porausreikiä (vain kolme tuhatta). Mutta etsintöjä suoritetaan vuodesta 1948 järjestelmällisesti. Akateemikko I. Gubkinin 1931 tekemistä ennusteista lähtien neuvostotiedemiehet olettivat Länsi-Siperiassa olevan öljyä. On kuitenkin olemassa sääntö: "Etsintä on aina säännönmukaista, mutta löytäminen sattumanvaraista." Öljyä etsittiin sisukkaasti, ja lopulta sitä löytyikin, mutta oli pelkkää sattumaa, että sen löytyminen vei niin kauan. Epäonni vainosi. Sittemmin järjestelmä osoittautui oikeaksi. Tätä nykyä tehtävänä on aktivoida koeporauksia. Tämä on tarpeen varastojen täsmentämiseksi ja jotta tarpeen tullen voitaisiin varmuudella ja viivyttelemättä alkaa hyödyntää sopivinta esiintymää.

Vielä yksi seikka. Länsi-Siperian öljy- ja kaasuesiintymät ovat kuin monikerroksinen täytekakku. Kuten sanoin, emme ole vielä koskeneet sen alimpaan kerrokseen (paleotsoiseen öljyyn). Kakussahan on kuitenkin lisäksi myös täyte ja päällyskuori. Monta kerrosta! Ne on kaikki tutkittava etukäteen. Tarvitaan sisukasta tutkimustyötä ja tiedemiesten johtopäätösten tarkistamista. Kukaan ei nykyään sano Länsi-Siperiaa "täytettä vailla olevaksi kakuksi".

Todellinen aarreaitta?

Tietysti. Sekä nykypäivää että tulevaisuutta varten. Esimerkiksi me vasta alamme käsittelemään Urengoin esiintymää. Nykyisin sieltä saadaan kaasua, mutta sen uumenissa on suuret varastot öljyä.

Ulkomaalaiset huudahtavat silloin tällöin: "Oh, Tjumen — sehän on teidän Klondyk!" Miten suhtaudutte tähän vertaukseen?

Ironisesti. Siellähän vallitsi yksinäisten kullankaivajien henki ja filosofia, jonka mukaan ihminen on ihmiselle susi. Täällä on jotakin aivan päinvastaista. Ja missä ovat nyt ne rikkaudet, joiden perässä ihmiset juoksivat Klondykeen? Haihtuneet taivaan tuuliin. Sillä taas, mihin tjumeniläiset sijoittavat työpanostaan, on edessään pitkä elämä. Siperian vetovoimalain mukaisesti!

Samotlor. Luonto on kätkenyt maaöljyn soiden alle. Syystä kyllä sanan "Siperia" arvellaan olevan peräisin vanhasta sanasta "šever" (suo).

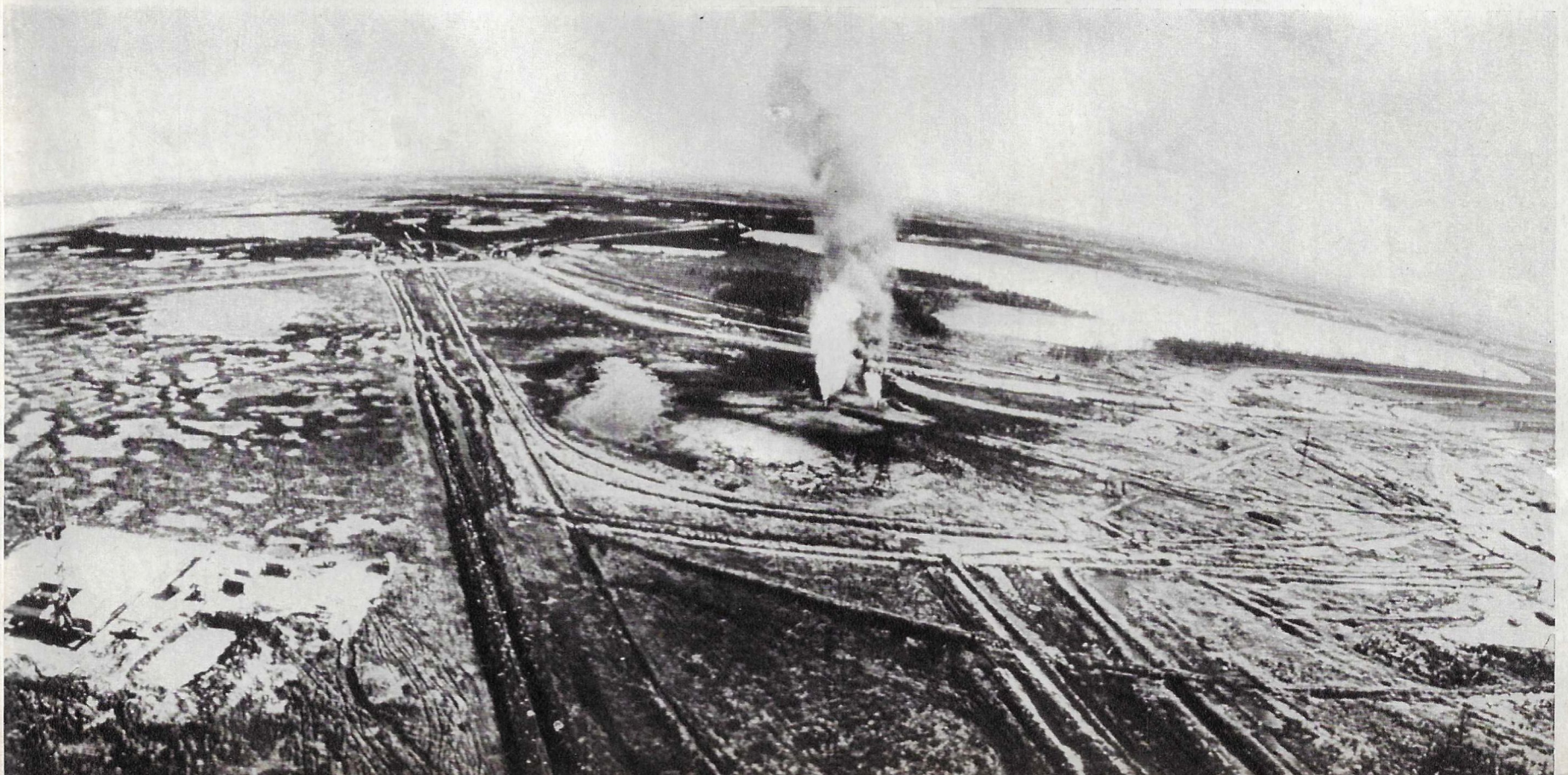

Nikolai Umržikin rakentaa Nižnevartovskin kaupunkia. Täällä pohjoisessa rakentajan ammattia arvostetaan yhtä paljon kuin öljynporaajan.

● Helikopter i e n ansiosta kaukaisimpienkaan kylien ihmiset eivät tunne olevansa unohdettuja.

● Moottorikelkka "Buran" kulkee sielläkin, minne ei pääse moottoripyörällä eikä autolla. Tämä liikenneväline on käytännöllinen ja suosittu.

● Nižnevartovsk. Taidekoulun balettiluokka. Muutama vuosi sitten rakentajat ja öljynporaajat haaveilivat nykyaikaisesta kaupungista. Ja he ovat toteuttaneet haaveensa.

● Tuhannet autot tulvahtavat vanhan Tjumenin kaduille ruuhka-aikana. Liikennepoliiseista alkoi olla puutetta. Silloin naiset tulivat apuun. "Öljypääkaupungin" kaduilla he ovat täysivaltaisia isäntiä.

● Pohjola on Pohjolaa. Kuitenkin aurinko paistaa täälläkin ja saa mielialan kohoamaan sekä laatimaan kesäsuunnitelmia: missä perheen olisi parasta viettää kaksikuukautinen vuosiloma — Kaukasiassa, Krimillä vai Itämeren rannalla?

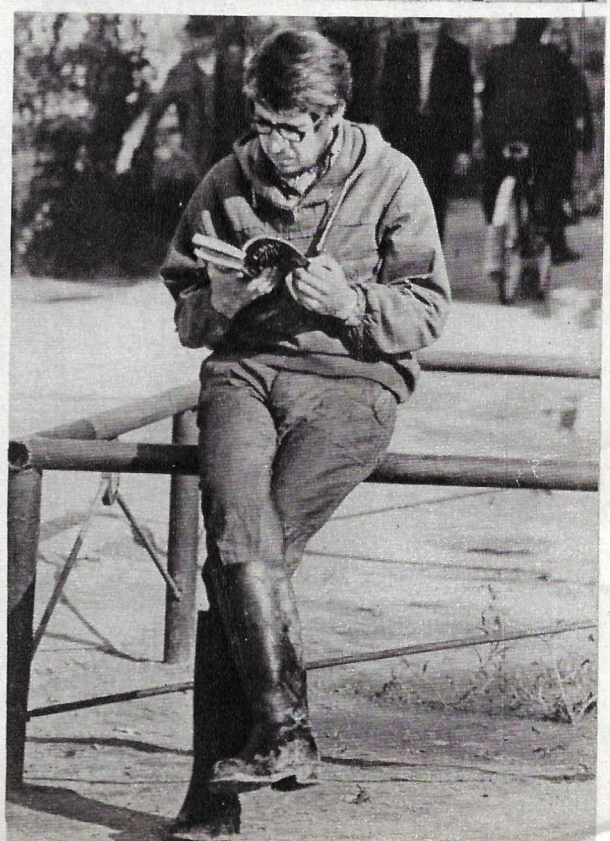

● Television leviäminenkään ei ole vähentänyt kirjatoukkien lukumäärää. Tjumeniin tuodaan vaunulastittain kirjoja, ja niiden kysyntä vain kasvaa. Hyvä kirja on toivotuin lahja.

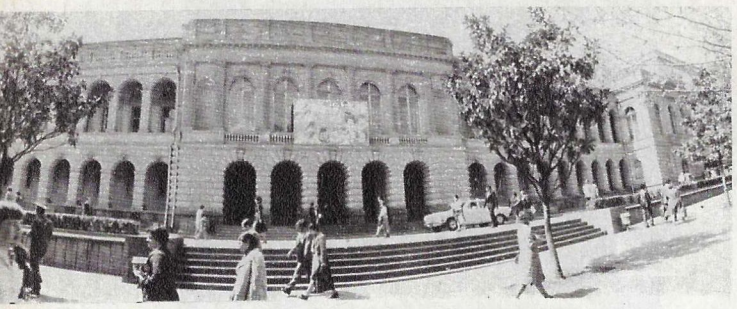

VANHAN PALATSIN HALTIJAT

Lapset ovat suuri rakkautemme ja ylpeytemme. Tunnemme aina huolta heidän puolestaan. Ja parhaimman, mitä meillä on, annamme tietysti heille. Tämä on ollut sääntönä neuvostovaltion ensi päivistä alkaen. Lapsuuden etuoikeuksia ovat nykyään turvaamassa miljardien ruplien budjettimäärärahat. Valtio ja yhteiskunta eivät säästele varoja äidin ja lapsen terveyden suojeluun, nousevan sukupolven kasvattamiseen ja opettamiseen, sellaisten olosuhteiden luomiseen, joissa kaikki paras ihmisessä pääsee kehittymään.

Tämä seloste kertoo yhdestä Neuvostoliiton 4600:sta pioneerien ja koululaisten palatsista. Se sijaitsee Gruusian pääkaupungissa Tbilisissä. Valtio käyttää vuodessa 1 100 000 ruplaa sen ylläpitoon, sen suojissa toimivien yhtyeiden ja kerhojen ohjaajien palkkoihin. Entäpä itse palatsi? Sen entinen omistaja, Venäjän tsaarin käskynhaltija Kaukasiassa, kreivi Vorontsov, oli ylpeä virka-asunnostaan. Parhaat mestarit rakensivat tätä palatsia vuosikausia. Sen salien ja varjoisan puiston ihanuutta pääsivät kuitenkin katsomaan vain harvat. Oli ylhäisten vieraiden vastaanottoja ja hienoston tanssiaisia. Vahtisotilaiden vartioimat ovet pysyivät suljettuina kansalta... Kenties sen takia kaunis rakennus vaikutti aikalaisista torjuvalta.

Nyt palatsilla on 12 000 haltijaa. Niin paljon lapsia käy siellä jatkuvasti.

Kenen kanssa Tbilisissä puhuimmekin tästä palatsista, kaikkien kasvot kirkastuivat. Tottahan toki! Kaupungin joka kahdestoista asukas (jotkut temperamenttiset gruusialaiset väittävät, että joka neljäs) on viettänyt siellä lapsuutensa parhaat

vuodet, päivät ja tunnit. Entä heidän lapsensa ja lastenlapsensa?

Pioneeripalatsilla on paljon ystäviä. Tapasimme yhden heistä, palatsin entisen kasvatin, Gruusian Ministerineuvoston varapuheenjohtajan Otar Tširkezijan. Hän on Kansainvälisen Lasten vuoden Gruusian komitean puheenjohtaja.

— Gruusiassa tehdään paljon, jotta Lasten vuosi olisi menestyksekäs, kertoi meille Otar Tšerkezija. —Suunnittelemme ylimääräisesti mm. nykyaikaisten koulujen rakentamista n. 10 000 oppilaspaikkaa varten. Yksistään Tbilisissä tullaan rakentamaan 80 urheilukenttää ja pienehköä uima-allasta. Tänä kesänä lähes puoli miljoonaa lasta, 60 000 enemmän kuin viime vuonna, viettää lomaa pioneerileireillä sekä maaseudulla olevissa lastentarhoissa ja -seimissä tai sitten sanatorioissa ja turistileireillä.

Lasten sanatorio Bakurianissa, uusia lasten maitoruokakeittiöitä Tbilisissä, Rustavissa, Kutaisissa ja Suhumissa — kaikki 25 000 annoksen keittiöitä — synnytyslaitos Galissa, uusia lasten poliklinikoita ja sairaaloiden lastenosastoja — tässä osa siitä, mitä vain tänä vuonna on määrä rakentaa...

... Miten usein lapsuus liittyykään mielikuvissamme onnen käsitteeseen. On onni nukahtaa ja herätä äidin hellien käsien kosketukseen, nähdä ympärillään hymyä ja iloa, leikkiä ikätovereiden kanssa, oppia ja opetella tuntemaan ihmisiä. Siinä iässä ihminen alkaa ymmärtää maailmaa, jonka hän tulee perimään. Miten hyvä onkaan, että lapsillamme on tällaisia palatseja, joissa on kaikkea, mitä tiedonhaluisimmankin lapsen sielu voi toivoa.

Palatsissa käy eri-ikäisiä ja eri asioita harrastavia lapsia — kuka pitää piirtämisestä, kuka mestaroimisesta, kuka laulamisesta, kuka tanssista... "Lasten kanssa tapahtuvan työskentelyn ydin on siinä, että heissä herätetään kiinnostus luovaan itseilmaisuun, autetaan heitä löytämään itsensä ja kutsumuksensa," sanoi palatsin varajohtaja Iza Kekslidze. Dmitri Matšavarianin ohjaamassa piirustusryhmässä ollaan työn touhussa. Tasavallan nuorten piirtäjäin äskeiseen kilpailuun osallistui 6000 lasta 650 Gruusian koulusta.

■

Lapsilla on palatsissa oma elokuvastudionsa "Pionerfilm". He filmaavat kertomusta palatsin elämästä. Yksi tällaisista filmeistä, "Purkki" sai viime vuonna ensimmäisen palkinnon kansainvälisessä kilpailussa "Kymmenes muusa".

■

Kaikissa juhlissa tarvitaan pieniä rumpalityttöjä.

Teksti A. DANILEVITŠ. Kuvat S. LIDOV

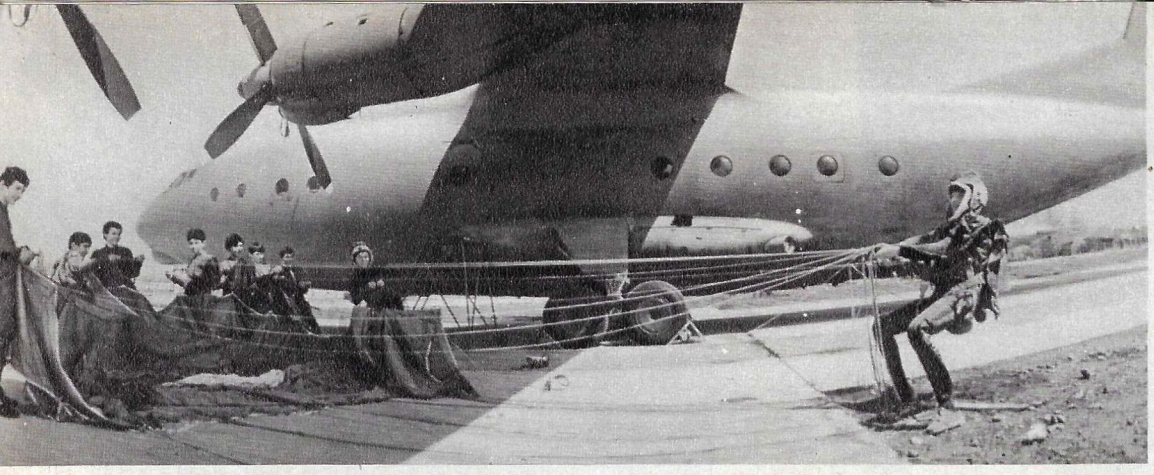

Palatsin studioissa, kerhoissa ja laboratorioissa harrastettava toiminta on samalla koulutusta tulevaa työtä ja itsenäistä elämää varten. Yläluokkalaisten suosiossa on erityisesti kosmonauttikerho.

Nino Dolendžišvili ja Konstantin Purtsiladze eivät käy vielä koulua. Tällaisia pienokaisia varten palatsissa on erityinen valmistava luokka — ja nyt jo näkee, että heistä tulee erinomaisia tanssijoita.

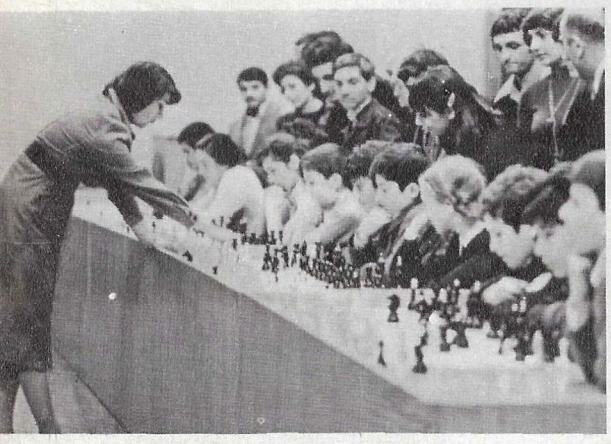

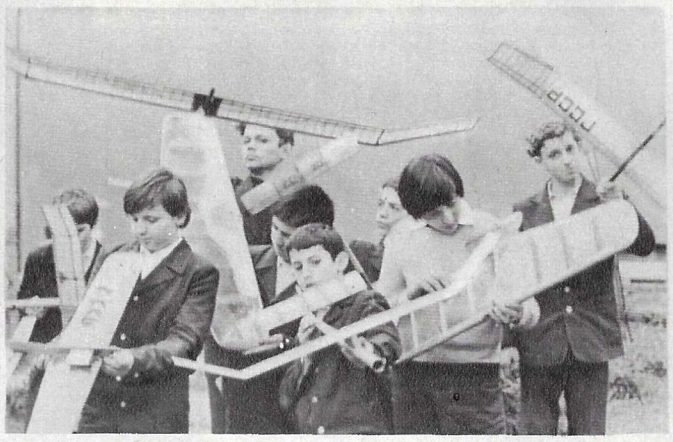

1. Šakkikoulu on palatsin ylpeys. Sen kasvattien joukossa ovat suurmestarit Tigran Petrosjan, Nona Gaprindašvili ja Nana Aleksandrija. Olkoonkin, että nämä lapset eivät ole vielä tasaveroisia pelaajia Nana Aleksandrijan kanssa, mutta heidän joukossaan voi hyvinkin olla tulevia mestareita ja suurmestareita. 2. Teknisiä kerhoja on monta. Lennokkikerholaiset ovat ehkä ansioituneimpia: he saavat muita useammin ensi palkintoja. 3. Gruusialainen akateemikko Georgi Tšitaja on jo vuosia ollut tasavallan historia- ja kotiseutuseuran "Nuori tutkija" kunniapuheenjohtaja (vasemmalla). Hän vierailee usein kotiseutukerhossa, jossa käy tulevia historioitsijoita, arkeologeja ja taiteentuntijoita.

Peilisalissa on tänään juhlat. Ohjelmassa on nuorten näyttelijöiden, laulajien, tanssijoiden ja muusikkojen esityksiä.

Lasten luona vierailee taiteilija Georgi Totibadze, SNTL:n taideakatemian kirjeenvaihtajajäsen, palatsin entinen kasvatti.

Käsityötaiteen kerhossa lapset tutustuvat muinaiseen metallinpakotustaiteeseen.

"Tsisartkela" ("Sateenkaari")-ryhmään kuuluu tanssi- ja kansansoitinyhtye, kuoro, kamari- ja puhallinorkesteri.

Ivan Gevorkjan, Nika Tkešelašvili ja Ušangi Sturua käyvät radiokerhossa. Heidän rakentamansa elektronikello sai ensimmäisen palkinnon tasavallan näyttelyssä.

Kaha Bakuradze (oikealla) on pioneerilehti "Gazaphulin" ("Kevät") kirjeenvaihtaja, painaja ja jakaja. Lasten itsensä tekemän lehden toimittamiseen osallistuvat myös aikuiset runoilijat, kirjailijat ja tiedemiehet.

Kirgisian kartalle on viime vuosien aikana ilmestynyt noin sata keidasta. Uusimmalla niistä sijaitsee valtiontila "Burgandy". Vuosisatoja autioina olleita maita keinokastellaan, sinne on kylvetty puuvillaa ja maissia sekä istutettu Keski-Aasian suurin granaattiomenapuutarha.

ОБО ВСЕМ

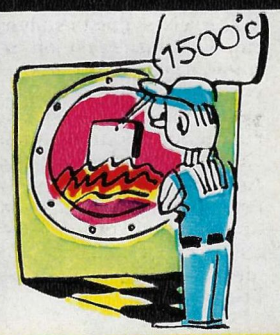

Puoli grammaa ipsenolia riittää tuhohyönteisten hävittämiseen hehtaarin metsäalueelta. Toisin kuin tavalliset hyönteismyrkyt ipsenol ei vahingoita hyödyllisiä hyönteisiä. Sen raaka-aineena ovat öljykemiallisen synteesin jätteet. Valmistusmenetelmän ovat kehittäneet Armenian kemistit.

HERE AND THERE

Ukrainan paleontologit ovat laatineet kartan muinaisen elämän kivettymämerkeistä maapallolla. He ovat löytäneet yli sata laattaa, joissa on miljoonia vuosia sitten maapallolla eläneiden nilviäisten, sammakkoeläinten, nisäkkäiden ja lintujen painautumia. Dobrotovin kylän läheltä on löydetty kavion jälkiä, joita gasellien, deiranien ja hevosten 20 miljoonaa vuotta sitten eläneet esi-isät ovat jättäneet rannan mutaan.

STREIFLICHTER

1500asteen kuumuutta kestävä keraaminen aine on valmistettu Ukrainan tiedeakatemian materiaalitutkimuksen instituutissa. Se on kestävää väkeviä liuoksia vastaan, johtaa hyvin lämpöä, ja sitä tullaan käyttämään eri teollisuuden aloilla. Eräissä tapauksissa se korvaa runsasseosteisen teräksen.

ニュース・トピックス

Kazahstanin meteorologit ovat koonneet tietoja kymmenestätuhannesta pölymyrskystä, joita Kaspian meren ja läntisen Tiensanin vuoriston välillä on havaittu viimeisten 20 vuoden aikana. Rajumyrskyjen muodostumispaikat on merkitty kartalle. Näille alueille tullaan istuttamaan puita, pensaita ja monivuotisia kasveja.

من كل بستان زهرة

Muutaman kymmenen miljoonan tonnin painoinen kosminen järkäle putosi Tšuktšien niemimaalle noin viisi miljoonaa vuotta sitten. Tähän tulokseen ovat tulleet Elgygytgyn-järven pohjaa tutkineet tiedemiehet. Sieltä on löytynyt jättimäisen meteoriitin putoamisjälkiä. Putoamisen aikana vapautunut energia vastaa kolmen megatonnin pommin räjähdystä.

SNTL:

n Kansantalouden saavutusten näyttelyn luonnonsuojelupaviljongissa on avattu esittely harvinaisten ja katoamassa olevien eläinlajien suojelusta. Se esittelee kasvillisuuden ja eläimistön suojelun keinoja ja menetelmiä. Neuvostoliitossa on 123 luonnonsuojelualuetta, joiden yhteinen pinta-ala on noin 9 milj. ha.

EM POCAS LINEAS

Tatarian autonomisen tasavallan pääkaupungissa Kazanissa julkaistavaan 12-osaiseen tataarilaisen kansanrunouden kokoomateokseen sisältyy satuja, arvoituksia, kaskuja ja kansanlauluja. Ensimmäiset osat ovat jo ilmestyneet. Kieli-, kirjallisuus- ja historiainstituutin tiedemiehet ovat tataarikyliin ja muille alueille tekemillään tutkimusmatkoilla keränneet paljon julkaistavaa.

DE TOUTE

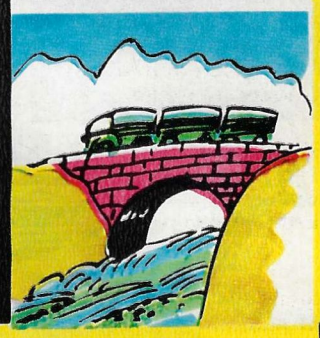

Runsasvetisen Kaškadarja-joen yli johtava kivisilta uzbekistanilaisessa Karšin kaupungissa on seisonut paikoillaan 400 vuotta. Tuhannet karavaanit ja raskaat autokolonnat ovat kulkeneet sillan yli, se on kestänyt monet tulvat. Nyt se on otettu valtion suojelukseen entisajan rakennustaiteen muistomerkkinä. Sen viereen rakennetaan uusi teräsbetoninen silta.

TIN TUC MOI MAT

Rubiininpunainen säde osui tummaan levyyn ja alkoi kuulua musiikkia. Näin Leningradin yliopiston juhlasalissa esiteltiin siellä valmistettua "musikaalista" laseria. Sen toiminnan perustana on lasersäteilyn modulointiperiaate. Valoneula "muistaa" musiikin tai puheen ja valosähkövahvistaja muuntaa säteen äänimerkiksi.

MISCELLANEA

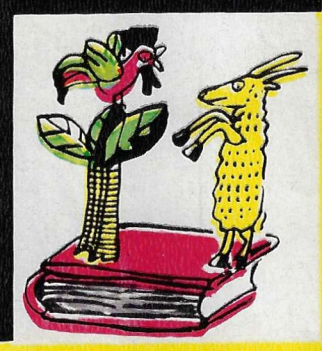

Taškentin keskustassa "Urheus"-muistomerkin luona oleva aukio on katettu ruohonvihreillä laatoilla. Uzbekistanin kemistit, jotka ovat kauan etsineet keinoja uusien koristeellisten rakennusmateriaalien valmistamiseksi, ovat öljyteollisuuden jätteitä käyttäen kehittäneet värillisten sementtien valmistusmenetelmän.

ОБО ВСЕМ

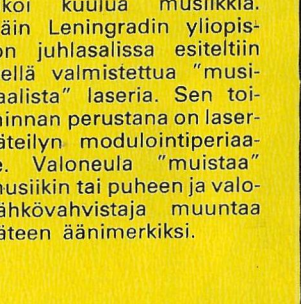

Amur-joen happipitoisuus vähenee talvisin. Kalakuolemien välttämiseksi (joessa asustaa 105 kalalajia) tutkijat ovat laskeneet elektronisia ilmaisimia eri syvyyksiin. Ne antavat kahden minuutin väliajoin tietoja hapen määrästä. Tarvittaessa jokeen johdetaan ilmaa keinotekoisesti.

ВЯЛО-ВЯЛО

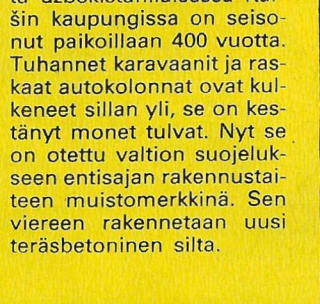

Gruusialaiset asiantuntijat ovat suunnitelleet sitruunapuiston, jossa lämpöä vaativat puut ovat suojassa sään oikuilta. Se koostuu osastoista, jotka peittyvät tarpeen tullen automaattisesti valoa ja ilmaa läpäisemättömällä kankaalla. Pakkasen varalta on joka osastossa sähkölämmitysjärjestelmä. Hehtaarin alalle mahtuu 300 tällaista lohkoa.

जहां-तहां

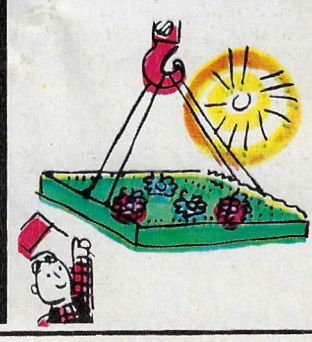

Siperialaisen Baikal-järven vesi on miedosti mineraalipitoista ja sisältää vähän orgaanisia aineita. Samalla se sisältää suuren määrän happea. Järven rannalla sijaitsevassa Sljudjankassa sen vettä on alettu myydä virvoitusjuomana. Kylmänä, puhtaana ja hiilihapolla rikastettuna se on hyvin miellyttävän makuista.

VÄHÄN KAIKKEA

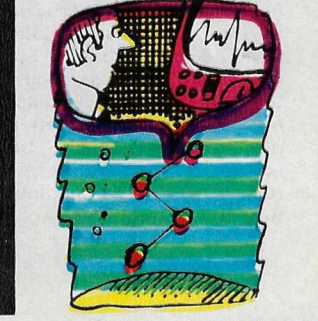

Leningradin eläintarhassa odotettiin kärsimättömästi muurahaiskarhu Agnesan poikasen syntymää: näiden Etelä-Amerikan metsien ja savannien asukkaiden jälkeläisiä syntyy vankeudessa harvoin. Tällä kertaa kaikki onnistui. Poikanen voi hyvin ja kerää voimia pohjoisten leveyksien elämää varten.

مختصر معلومات

UM POUCO DE TUDO

TIEDOTETAAN, ETTÄ...

...Moskovassa alkaa ilmestyä uusi kuvitettu almanakka "Kotimaan muistomerkkejä". Julkaisussa tullaan tarkastelemaan historiallisten ja kulttuurimuistomerkkien suojeluun ja tutkimiseen liittyviä ongelmia.

...Moskovassa on pidetty nuorten kokkien, kondiittoreiden, tarjoilijain, hovimestareiden ja baarimiesten valtakunnallinen kilpailuseminaari. Palkinnoista kamppaili 2000 osanottajaa. Kilpailu liittyy olympiakisojen valmisteluihin.

...Kirgisian tiedeakatemian kasvitieteellisen puutarhan työntekijät ovat tarjonneet 15 uutta ruusulajiketta kaupunkien ja kylien viheristutuksia varten. Tasavallan pääkaupungissa Frunzessa nämä ruusut kukkivat toukokuusta marraskuuhun.

...Karakumin autiomaahan on istutettu uutta metsää 76000 ha alueelle. Neljän viime vuoden aikana Turkmenian tasavallassa on kylvetty puiden ja pensaiden siemeniä yli 300000 ha laajuisille autiomaa-alueille.

...Ostankinon televisiotorni Moskovassa on pidentynyt 7 metriä: sen antennin jatko-osaan on asennettu ukkosenmittaus- ja meteorologisia laitteita. Tornin korkeus on nyt 540 m.

...uusi kivennäisvesikylpylä tullaan perustamaan Kaukasiaan 35 km päähän Essentukin kaupungista Verbljud-vuoren juurelle, josta on löydetty terveysvesilähde. Siellä voi yhtaikaa saada hoitoa yli 18000 henkeä.

...Valko-Venäjän järvet on kartoitettu. Niiden syvyys sekä kasvillisuuden ja eläimistön erikoisuudet on täsmennetty. Samalla on pantu merkille noin sata järveä, joissa hydrologit suosittelevat arvokalojen kasvatusta.

...Kirgisiassa sijaitseva 1000 vuotta vanha Ošin kaupunki on "vanhentunut" 2000 vuodella. Arkeologit ovat löytäneet sieltä myöhäisen pronssikauden asutuksen jälkiä.

...Kremlin kongressipalatsin näyttämöllä on ollut "Minun Vietnam" -baletin kantaesitys. Tämän koreografisen runoelman on ohjannut Moskovan teatteri-instituutin balettimestariosaston tutkinnon suorittanut To Nguyet Nga Vietnamin Sosialistisesta Tasavallasta. Musiikin on säveltänyt hänen maanmiehensä Leningradin konservatorion opiskelija Nguyen Van Nam.

...Alma-Atan alueella (Kazahstan) Tšarynjoen kanjonissa kasvava muinaismetsä on julistettu suojelualueeksi. Lähes mustarunkoiset tuuhealatvaiset saarnet reunustavat tämän joen rantaa 20 km matkalla.

...neuvostoliittolaiset laskuvarjohyppääjät Valentina Zakoretskaja ja Anatoli Osipov ovat tehneet omalaatuisia maailmanennätyksiä: V. Zakoretskaja on suorittanut 7000 laskuvarjohyppyä ja A. Osipov 9000.

Piirrokset A. SUHOV.

ОБО ВСЕМ

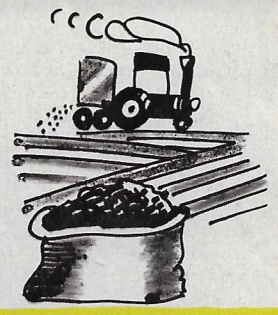

Uzbekistanissa on ammoisista ajoista säilynyt sanavalmiuskilpailujen perinne. Kaikki, jotka arvostavat huumoria, kekseliäisyyttä ja sukkeluuksia, kokoontuvat kuuntelemaan sanallisia kaksintaisteluja. Andižanin kaupungissa on äskettäin avattu tämän alan harrastajien kerho. Siihen kuuluu 50 eri-ikäistä ja eri ammatteja edustavaa ihmistä.

UN PEU DE TOUT

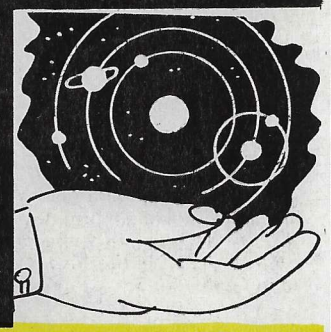

Nesvižin tehdas Minskin alueella (Valko-Venäjä) on ryhtynyt tuottamaan bakteerilannoitteita. Nämä bakteerit ottavat vuoden aikana jokaisella peltohehtaarilla ilmasta 200 kg typpeä. Bakteerilannoitteet eivät huuhtoudu maaperästä eivätkä saastuta ympäristöä kuten kivennäislannoitteet.

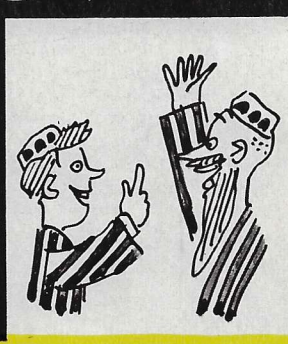

Latvian yliopiston astronomisessa observatoriossa on laadittu matemaattinen malli, joka kuvaa pyrstötähtiryhmien liikkeitä 500 miljoonan vuoden aikana ja todistaa niiden syntyneen aurinkojärjestelmämme piirissä. Tämän työn ovat suorittaneet astronomiaan erikoistuvat opiskelijat.

З НЕКОЛИКО РЕДАКА

Viime vuosisadan lopulla Kauko-Idän rannikolla arvioitiin olleen jäljellä ainoastaan 350 merisaukkoa. Näiden arvokkaiden turkiseläinten lukumäärä on kasvanut tiukkojen suojelutoimien ansiosta. Kamtšatkan itärannikolla, Kurillien saariketjulla, Mednyn ja Beringin saarilla asustaa nyt 200000 eläinyksilöä.

ОБО ВСЕМ

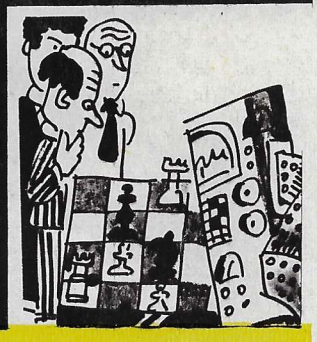

Harkovin astrofyysikot ovat suositelleet perinteellisen hionnan ja kiilloituksen hylkäämistä teleskooppi-peilien valmistuksessa. Tarvittava paraboloidipinta muodostuu keskipakoisvoiman vaikutuksesta, kun pyöritetään astiaa, jossa on hitaasti kovettuvaa epoksihartsia. Sen pinnalle on vain levitettävä heijastava kerros.

이모 저모

Novosibirskissä pelattiin hiljan epätavallinen šakkiturnaus. Toisena osapuolena oli SNTL:n tiedeakatemian Siperian osaston tietokonekeskuksessa laadittu šakkiohjelma ja toisena ryhmä šakin harrastajia. Uusi šakkiohjelma on tietokonepelissä Stanfordin yliopiston (USA) ohjelman voittaneen "Caissan" seuraaja.

IOM IOMHAAC

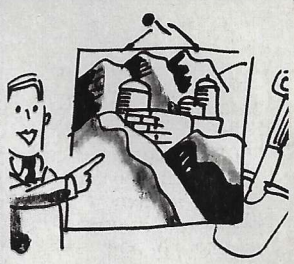

Antarktiksella olevan Pionerskaja-aseman läheltä jääkerroksista otetty porausnäyte on asiantuntijain mielestä eteläisen pallonpuoliskon ilmaston "jäätynyt aikakirja" 2500 vuoden ajalta. 130 metriä syvä porausreikä tehtiin omaperäisen lämpöporan avulla.

天南地北

Kirgisian tiedemiehet ovat laatimassa Tienšanin aineellisen kulttuurin muistomerkkien kokoomateosta, johon sisällytetään 2000 arkeologista löytöä ja noin 600 historian, arkkitehtuurin ja taiteen muistomerkkiä kivikaudelta meidän päiviimme saakka. Tasavaltaan on päätetty perustaa arkeologis-arkkitehtoninen museo.

ОБО ВСЕМ

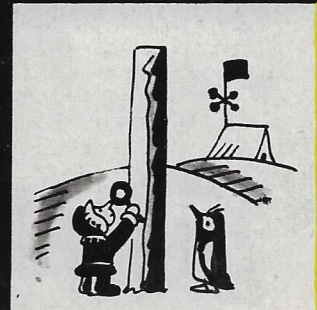

Leningradilainen G. Petrov on rakentanut yli 200 sotilaslentokoneiden pienoismallia, jotka ovat 1/72 luonnollisesta koosta. Hänen kokoelmansa heijastaa kaikkia lentokoneenrakennuksen aikakausia Louis Bleriot'n koneista uusimpiin neuvostoliittolaisiin ja ulkomaisiin konetyyppeihin saakka. Jokainen pienoismalli on yksityiskohtia myöten alkuperäisen kaltainen.

AAMU JÄRVELLÄ
Valok. V. KUPROV

ENSIMMÄINEN AAMIAINEN. Valok. B. NETŠAJEV

VIISI STARTTIA YHDEN VOITON TÄHDEN

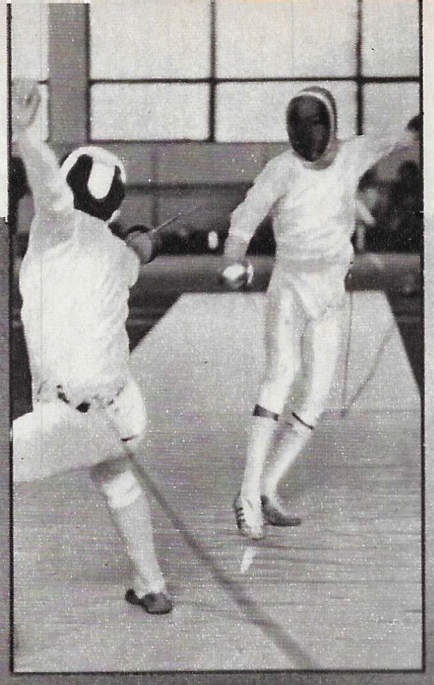

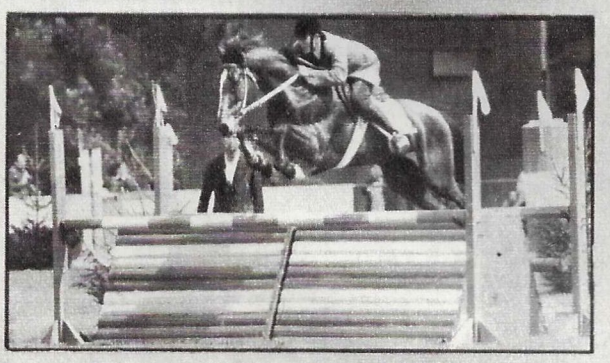

Nelinkertainen maailmanmestari ja kolmen olympiamitalin haltija Pavel Lednjov on sitä mieltä, että viisiottelija on jossain määrin näyttelijän kaltainen. "Näytelmässä", johon hän ottaa osaa, on viisi näytöstä — ratsastus, uinti, miekkailu, murtomaajuoksu ja pistooliammunta.

— Ja joka roolilla on oma pukunsa, urheilija kertoo. Minulle tästä asiasta on tullut jo refleksi: kun laitan uuden puvun ylleni, alan elää ja tuntea uudella tavalla. Tavalla, joka on välttämätöntä nimenomaan kyseistä urheilumuotoa varten.

Tähän se samankaltaisuus näyttelijän ammatin kanssa sitten loppuukin. Ja lavalle astuu itse urheilu...

Vuonna 1975 Mexicon maailmanmestaruuskisoissa Lednjov oli neljän ottelupäivän jälkeen kärjessä. Hänen johtoasemansa oli tosin vähäinen. Kultamitalin kohtalo jäi ratkaistavaksi viimeisessä lajissa — juoksussa: Pavel ei saanut hävitä englantilaiselle J. Foxille viittä sekuntia enempää.

Kahden kilometrin matkan jälkeen Lednjov oli 11 sekuntia Foxia jäljessä. Juokseminen oli raskasta, oli kuumaa ja sumuista, jyrkkiä nousuja ja niittämättömiä kenttiä...

— Uudessa ylämäessä tuli päähän ajatus: "Kunhan pääsisi edes kolmannelle sijalle..." Samassa kuulin, kun joku huusi: "Pavel! Olet neljä sekuntia johdossa!" Kun juoksin stadionille, ajattelin — neljä sekuntia, ne ovat leikkiä Foxille, joka on nimenomaan juoksija. Hänhän taittaa mailin neljässä minuutissa, se on erinomainen tulos jopa yleisurheilijallekin. Ja sitten minä juoksen jo stadionilla, pakotan jalkojani siirtymään eteenpäin. Haluaisin tehdä askeleen enkä voi, ja kuitenkin sen teen... Maalissa lähes kaikki kaatuivat, mutta minä seisoin — odotin lopputulosta. Ja samassa silmänräpäyksessä kuulin, kuinka toverit huutavat: "Pavel! Sinä olet maailmanmestari!"

Lednjovin juoksua sanottiin myöhemmin ihmeeksi, fantastiseksi. Murtomaajuoksu ei ole todellakaan urheilijamme vahvin laji (hän on 185 cm pitkä ja painaa 82 kg). Kaikkien ennusteiden mukaan Lednjovin ei olisi pitänyt pystyä kukistamaan englantilaista, joka vuonna 1972 voitti Münchenin olympialaisissa saman lajin lähes minuutin etumatkalla. Ihme kuitenkin tapahtui, koska sitä oli valmisteltu kokonaisen vuoden ajan. Vuotta ennen maailmanmestaruuskisoja oli Pavel alkanut harjoitella yhdessä valmentajansa Viktor Baškirovin kanssa tämän uuden menetelmän mukaan. Sen päämääränä oli juoksutuloksen parantaminen 40 sekunnilla. Yhdessä voimakkaan kilpailumielen kanssa se toikin Lednjoville voiton Meksikossa.

Pavel Lednjov tuli viisiotteluun mukaan yli 20 vuotta sitten. Sitä ennen hän oli harrastanut uintia ja vesipalloa. Viisiottelussa häntä vetivät puoleensa lähinnä hevoset. Pavel tunsi mielihyvää silittäessään hevosta, antaessaan sille ruokaa. Oli hienoa huomata, kuinka eläin esteestä suoriuduttuaan tunsi samanlaista iloa kuin itse ratsastajakin.

Tästä huolimatta Lednjov kärsi kerran nimenomaan ratsastuksessa murskatappion, joka oli tuhota hänen viisiottelijanuransa. Se tapahtui hänen osallistuessaan 1965 ensimmäisen kerran Neuvostoliiton maajoukkueessa maailmanmestaruuskisoihin Leipzigissä. Siellä Pavelia odotti täydellinen fiasko: hevonen kuljetti häntä pitkin kenttää, eikä hän pystynyt ylittämään yhtään estettä...

— Ei hevosessa ollut mitään vikaa. Olin yksinkertaisesti kokematon, urheilija huomauttaa.

Hän ei koskaan suostuisi siihen, että hevonen korvattaisiin viisiottelussa moottoripyörällä, kuten usein ehdotetaan.

— Silloin lajistamme häviäisi kaikki romantiikka, Lednjov sanoo. —Ei ole ihme, että sellaiset kirjailijat kuin Leo Tolstoi ja Aleksandr Kuprin ovat jättäneet jälkeensä teoksia, joissa hevoset kuvataan hyvien ihmisten kaltaisiksi. Moottoripyörästä ei voisi kirjoittaa samalla tavoin...

Kun seuraa Lednjovia katsomosta, hän vaikuttaa haavoittamattomalta, varmuuden panssariin pukeutuneelta atleetilta. Lähempi tuttavuus osoittaa, että hän on seurallinen ja välitön ihminen, jota valmennusongelmien lisäksi askarruttaa esim. lasten leikkikalujen taso (hän tuo niitä kaikkialta 6-vuotiaalle pojalleen); hän on kiinnostunut teattereiden ensi-illoista (hänen ystäviensä joukossa on monia näyttelijöitä) ja luomistyön psykologiasta. Lednjov seuraa kaikkia tämän alan uutuuksia.

Vaikka Lednjov on erinomainen ampuja, hän kieltäytyy kutsuista osallistua metsästysretkille. Ja vaikka hän muutama vuosi sitten liittyikin metsästysseuraan, hän ei ole vielä kertaakaan ampunut haulikollaan.

— Metsässä käteni ei tottele ampumiskäskyä. Sitäpaitsi pidän enemmän harrastuksista, jotka eivät vie niin paljon aikaa, esimerkiksi šakin pikaturnauksista.

Hänellä ei ole todellakaan paljon vapaata aikaa. Pavel Lednjov toimii Lvovissa armeijan urheiluseuran valmentajana. Hän on tyytyväinen ammattiinsa: muita opettaessaan hän saa samalla itsekin harjoitusta.

Pavelin vaimo Tatjana työskentelee koulussa voimistelunopettajana. Hän ei anna miehensä sotkeutua työhönsä, koska arvelee ymmärtävänsä urheilusta yhtä paljon kuin tämäkin.

Moskovan olympialaisista voi tulla Lednjovin neljännet.

— Tuletteko mukaan Moskovaan? kysyn häneltä.

— Jos olisin muutaman vuoden nuorempi, hän sanoo, — vastaisin epäröimättä.Mutta 36 vuoden iässä on oltava varovainen arvaillessaan puolentoista vuoden päässä olevia tapahtumia...

Puolalaisella olympiamestarilla Janusz Peciskilla ei taas ole tässä asiassa minkäänlaisia epäilyjä. Hän on vakuuttunut, että nimenomaan Pavel Lednjov tulee olemaan hänen pahin vastustajansa Moskovan olympialaisissa.

A. BATAŠEV.

Kuvat J. MIRANSKI ja J. SOKOLOV

MESTAREIDEN JÄLKELÄISET

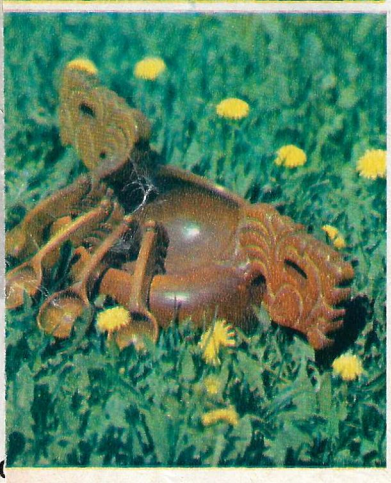

Noin kuusikymmentä kilometriä Moskovasta pohjoiseen sijaitsee Abramtsevon arkkitehtuuri- ja taidemuseo. Viime vuosisadan lopulla siellä työskentelivät erinomaiset venäläiset maalaustaiteilijat ja kuvanveistäjät I. Repin, V. Serov, V. Polenov, V. Vasnetsov, M. Vrubel, K. Korovin. Heidän aloitteestaan sinne perustettiin ateljee, jossa lähikylien talonpoikien lapset opettelivat siveltimen käyttöä, muovailua ja kaiverrusta. Tänä päivänä Abramtsevossa toimii suuri taidekoulu. Sadat nuorukaiset ja neitoset opiskelevat siellä perinteisiä venäläisiä käsityömuotoja ja yrittävät tuoda töissään kuuluviin myös oman äänensä. Monet ovat tässä onnistuneetkin, mistä oheiset valokuvatkin ovat todistuksena.

Kuvat T. Maljarenko

MOISEJEVIN YHTYE:

taas matkaan

Neuvostoliiton Kansantanssiyhtye on yli 40-vuotias. Sen perustaja ja johtaja Igor Moisejev on kuuluisien venäläisten tanssitaiteilijoiden ja balettimestareiden Aleksandr Gorskin ja Leonid Žukovin oppilas. Taiteilijauransa alussa I. Moisejev oli Bolšoi-teatterin solisti ja balettimestari. Innostuttuaan kansan tanssitaiteeseen hän perusti 1937 oman yhtyeensä. Sen esityksiä on 40 vuoden aikana katsonut yli 15 miljoonaa henkeä.

Pyysimme Igor Moisejevia kertomaan joistakin mieleenpainuneista tapaamisista yhtyeen ulkomaankiertueiden aikana.

— Muistissa ovat monet matkat Puolaan, USA:han, Espanjaan, Japaniin, Intiaan...

Unohtumaton oli matkamme Intiaan. Bombay, Madras, Kalkutta, Delhi... Intian kaupungit hurmasivat meidät värikylläisyydellään ja vanhojen muistomerkkien kauneudella. Ja ennen kaikkea meitä innosti tuhansien katsojien ystävällisyys. Konserteillamme oli valtaisa menestys. Kaupunkien teattereissa pidettyjen 14 konsertin lisäksi esiinnyimme jokaisessa kaupungissa Intia—Neuvostoliitto -Seuran jäsenille.

Olemme olleet useamman kerran USA:ssa. Mieleeni on jäänyt erityisesti ensimmäinen matkamme New Yorkiin 20 vuotta sitten. Olimme ensimmäinen Amerikassa käynyt neuvostoliittolainen tanssiyhtye. Esiinnyimme Metropolitan-operan salissa, johon mahtuu yli 3000 katsojaa. Tunsimme katsomosta huokuvan varuillaanolon ja sähköisyyden ilmapiirin. Ensimmäinen tanssi pyörähti vauhtiin. Ja jää alkoi sulaa. Menestys oli valtava! Eräs amerikkalainen sanomalehti kirjoitti: "Yleisö käyttäytyi yhtä rajusti kuin toisen maailmansodan päättymispäivänä."

Olemme sen jälkeenkin olleet useita kertoja New Yorkissa, Washingtonissa ja muissa USA:n kaupungeissa, ja meidät on aina otettu ystävinä vastaan. USA:ssa, kuten monissa muissakin maissa on esimerkkimme mukaan perustettu kansantanssiyhtyeitä...

Madridissa olimme myöskin ensimmäiset neuvostotaiteen lähettiläät. Tuhannet espanjalaiset jonoilivat teatterikassojen luukuilla toivoen voivansa hankkia lipun. Poliisit joutuivat tyynnyttelemään tempperamenttisten espanjalaisten tunteita. Ennen Urheilupalatsissa pidettyä viimeistä konserttia (11 000 katsojaa) lippuluukulle kokoontui suunnaton määrä ihmisiä. Lähikatujenkin liikenne pysähtyi. Madridista saimme muistolahjaksi silkille painetun Espanjan kartan, joka oli täynnä maamme satojen ystävien nimikirjoituksia...

Olemme jälleen lähtöpuuhissa. Tänä vuonna on yhtyeen ohjelmaan merkitty matka Turkkiin (siellä emme ole aikaisemmin käyneet). Sitten matkustamme Espanjaan ja Italiaan.

Olympialaisten aikana yhtyeemme esittää monien muiden taiteilijaryhmien tavoin Moskovaan tuleville vieraille uuden ohjelman.

Kuvat A. GARANIN
ja S. LIDOV.

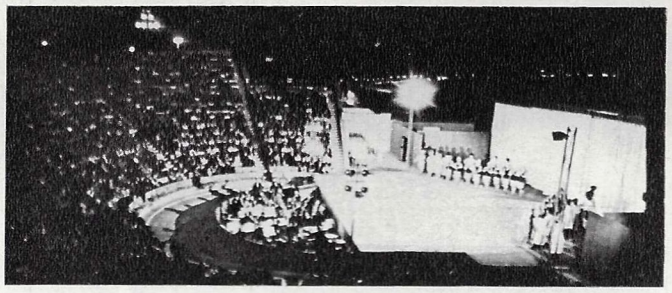

Neuvostoliiton kansantanssiyhtye suorittaa aina ennen suuria ulkomaaturneita kiertueen kotimaassa. Viime vuonna sillä oli menestyksekkäitä tilaisuuksia monissa Siperian kaupungeissa. Tänä vuonna yhtye on esiintynyt maamme pohjoisosissa.

— Matkamme eivät ole pelkästään tilintekoa työstämme vaativille katsojille, huomauttaa yhtyeen johtaja Igor Moisejev, — niiltä saamme myöskin täydennystä ohjelmistoomme. Tutustumme tanssiuutuuksiin tapaamisissa ammattitovereiden ja harrastelijayhtyeiden kanssa.

Kuvia yhtyeen tanssiohjelmistosta. Vasemmalla välähdys Kreikan-kiertueelta.

Kalat ovat mielissään

Volgan ylittävät nykyisin monien vesivoimaloiden padot. Niiden avulla on ratkaistu tärkeitä kansantaloudellisia ongelmia, ne ovat parantaneet tämän Euroopan suurimman joen purjehduskelpoisuutta, niiden ansiosta on pystytty kastelemaan laajoja kuivuuden vaivaamia maa-alueita.

Tässä monien "plussien" ketjussa ovat kalat alkaneet voida huonommin — vesivoimaloiden padot ovat sulkeneet niiltä tien perinteisille kutupaikoille. Seikka on saanut monet henkilöt ja järjestöt huolestumaan. Neuvostoliiton Ministerineuvosto on tehnyt erityispäätöksiä Volga- ja Ural-jokien sekä Kaspian meren vesialtaiden suojelusta. Jokiin laskettavien jätevesien puhtautta valvotaan ankarasti. Jätevesipuhdistamoiden rakentamiseen myönnetään suuria summia valtion sekä Volga- ja Ural-jokien rannoilla sijaitsevien tuotantolaitosten budjeteista. On perustettu erityisiä kalanviljelylaitoksia, joissa kasvatetaan mm. arvokkaita sammensukuisia kaloja.

Tilanne onkin alkanut parantua. Tällä hetkellä alkavat sampisaaliit olla jo lähellä vuosisadan alun suurimpia määriä. Ja silloin kalaa pyydystettiin ilman minkäänlaista valvontaa Volgan lisäksi myöskin Kaspian merestä. Nykyään sammenkalastus Kaspian merellä on kiellettyä. Se sallitaan ainoastaan Volga- ja Ural-joilla, jonne täysi-ikäiset kalat tulevat kutemaan.

Kaikki, joiden kanssa keskustelimme — kalastuksenvalvojat, tieteellisten tutkimuslaitosten työntekijät sekä kalastajat — olivat optimistisia. Sampikalojen kanta on lisääntymään päin. Belugan määrä Kaspian meressä on 10—15 vuoden aikana kahdeksankertaistunut, tähtisammen kaksinkertaistunut ja tavallisen sammen melkein kolminkertaistunut. Astrakanin lähellä rakennetaan maailman suurinta sampikalojen viljelylaitosta. Se tulee laskemaan vuosittain Kaspian mereen 30 miljoonaa kalanpoikasta. Tällä hetkellä toiminnassa olevista laitoksista suurin — Aleksandrovin kalanviljelylaitos — päästää vuosittain vapauteen 12—13 miljoonaa savukkeenpituista 2—7 g painoista poikasta. Näin ovat asiat sammensukuisten kalojen kohdalla.

Pääasiallisesti täyttyvät ammattikalastajien verkot ja sunnuntaionkijoiden pyydykset kuitenkin "tavallisista" kalalajeista, kuhasta, lahnasta, karpista ja säynävästä. Ne ovat myöskin joutuneet luopumaan monista mieleisistä kutupaikoista, mutta niidenkin kohdalla tilanne on parantumassa. Astrakanin lähellä, jonkin matkaa joen suistosta, on 1076 metrin pituinen pato. Sen tarkoituksena on toimia tulvan aikana valtavana kutualtaana. Kun kutuaika alkaa, kaikki 33 teräksistä patoluukkua painuvat kiinni pohjaa myöten ja veden virtaaminen pysähtyy. Vesi kulkeutuu pitkin rantaviivaa, joka on varustettu toisella padolla, yli 1300 metrin pituisella heikkavallilla. Vesi lämpiää siinä nopeasti, mätimunilla on ihanteelliset olosuhteet kypsyä ja kalanpoikasilla kasvaa. Tämän jälkeen, noin 1 1/2 kuukauden kuluttua, kun uusi sukupolvi on tarpeeksi vahvistunut, luukut avataan ja kalanpoikaset liukuvat veden mukana jokeen ja edelleen Kaspian mereen.

I. TSYGANOV.
Kuvat V. Jeršov

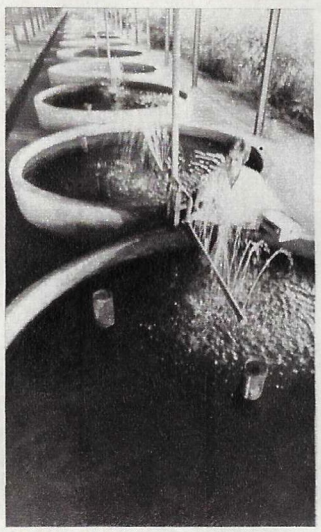

Tällaisissa altaissa kasvatetaan arvokkaita kalalajeja; nuotanheiton jälkeen sammet päästettiin takaisin Volgaan.

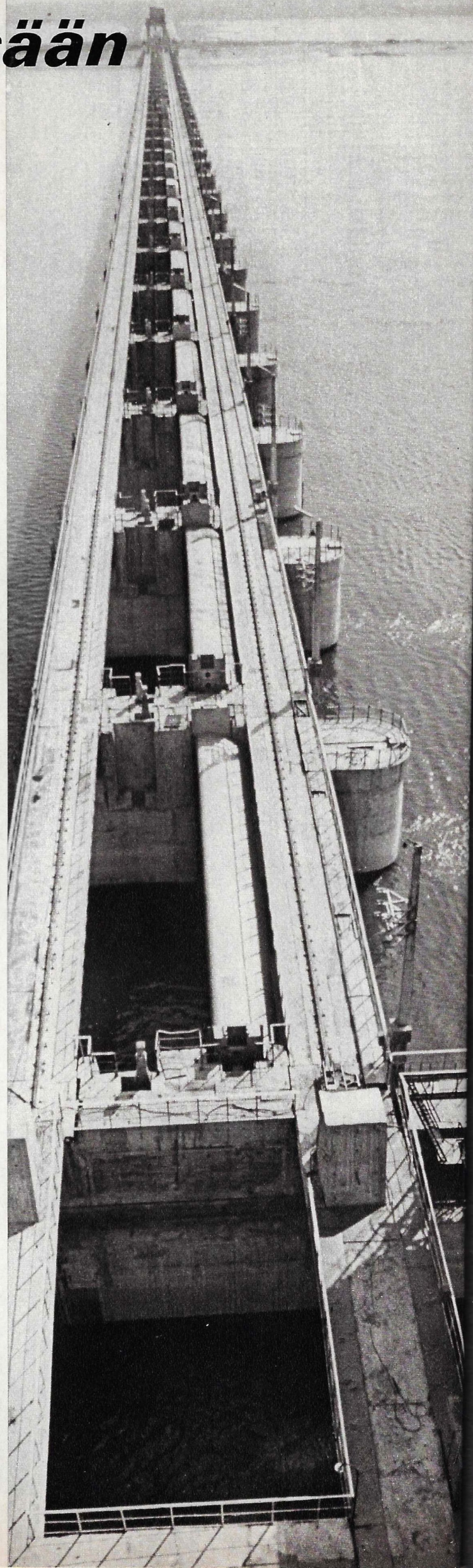

POSTIMERKKEILIJÖILLE

Ne, jotka harrastavat vakavissaan postimerkkeilyä, tietävät, että se ei ole pelkkää merkkien keräilyä. Moskovalainen insinööri ja filatelisti A. Vigelev on viettänyt monet vuodet kaiken vapaa-aikansa arkistoissa ja kerännyt aineistoa Venäjän postin historiasta. Jokin aika sitten NL:n filatelistiyhdistys yhdessä Svjaz-kustannusliikkeen kanssa julkaisi ensimmäisen osan hänen Kotimaan postin historiasta. Kuuluisa sillanrakentaja myös moskovalainen B. Kaminski on palkittu Pariisin, Prahan, Tukholman ja Philadelphian postimerkkinäyttelyissä vanhasta kirjekokoelmasta. Kyseiset kirjeet ovat kulkeneet eri postilaitoksien kautta lähes puolitoista vuosisataa sitten.

Esittelemme teille uudet merkit, jotka on omistettu venäläiselle veturiteollisuudelle. Niissä on kuvattu vuosilta 1878, 1912, 1915, 1925 ja 1947 peräisin olevat höyryveturit.

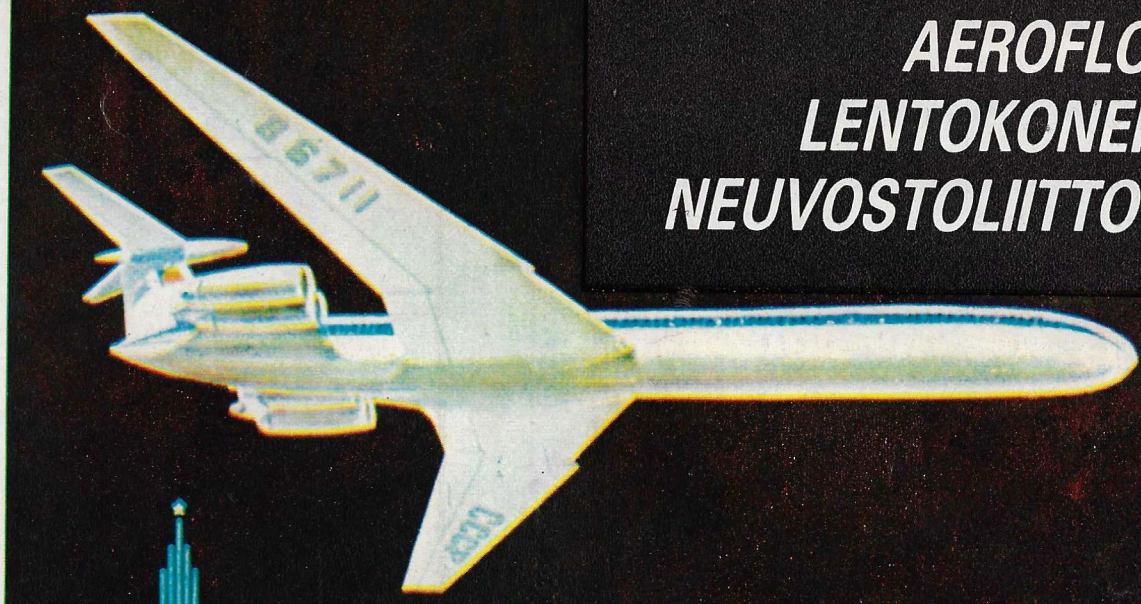

Jos haluatte tutustua neuvostomaan 15 liittotasavallan nähtävyyksiin ja luontoon, niiden kansantalouden saavutuksiin, uudisrakennuksiin, historiallisiin muistomerkkeihin ja kulttuuriin, lentäkää Neuvostoliittoon.

Saatte tutustua 22. Olympiakisojen pääkaupunkiin Moskovaan ja moniin muihin kaupunkeihin. Aeroflot auttaa teitä suorittamaan viehättäviä matkoja maan eri puolille.

Tietoja kiinnostavimmista reiteistä ja lentokoneiden aikatauluista voitte saada kaikista Aeroflotin ja Intouristin toimistoista ja edustustoista.

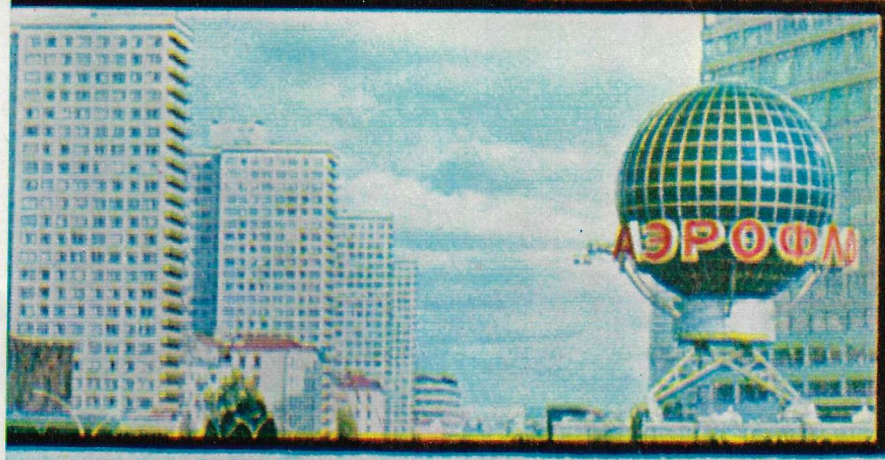

ONNELLISTA LENTOA!

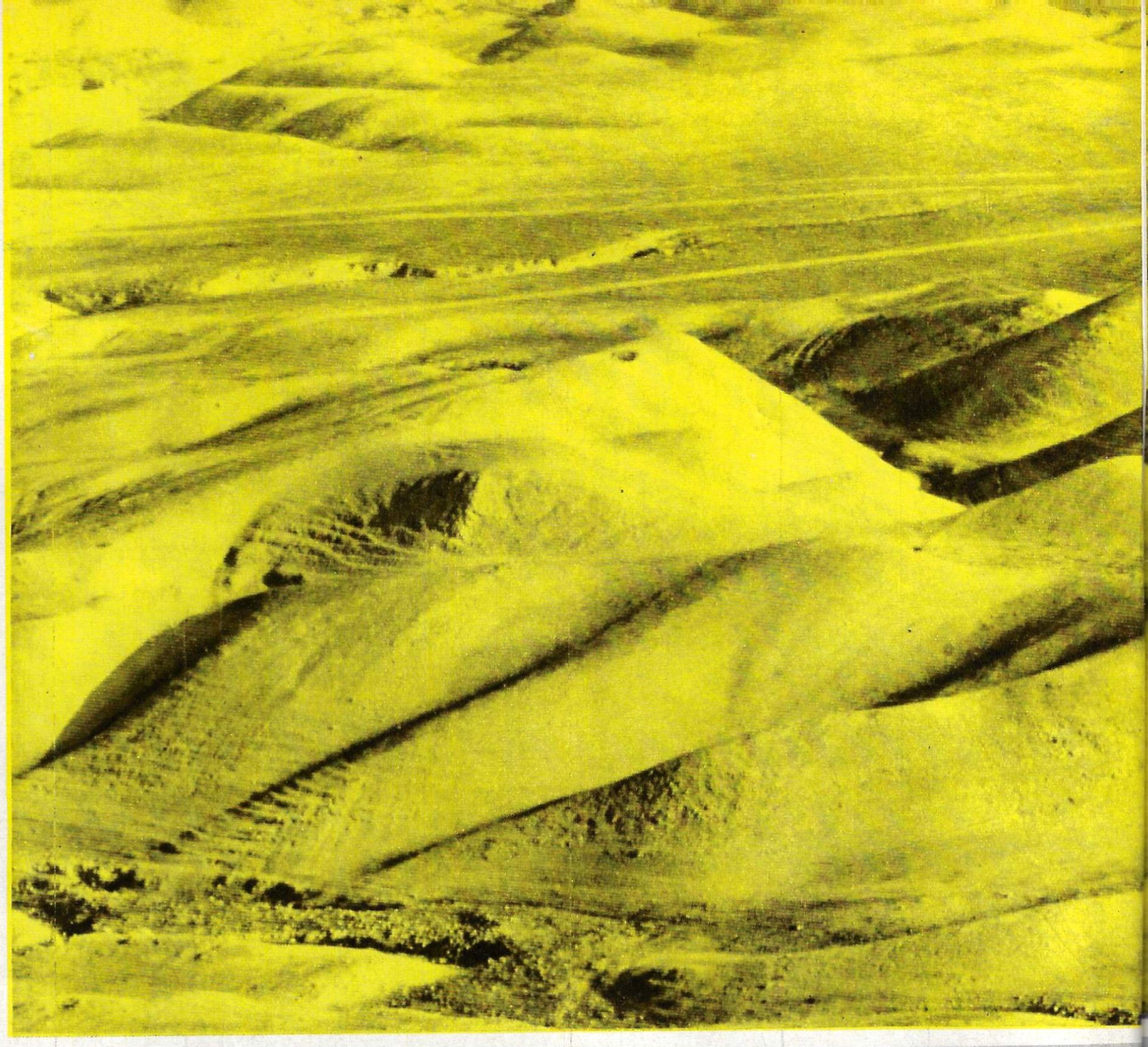

LAAKSON HERÄÄMINEN

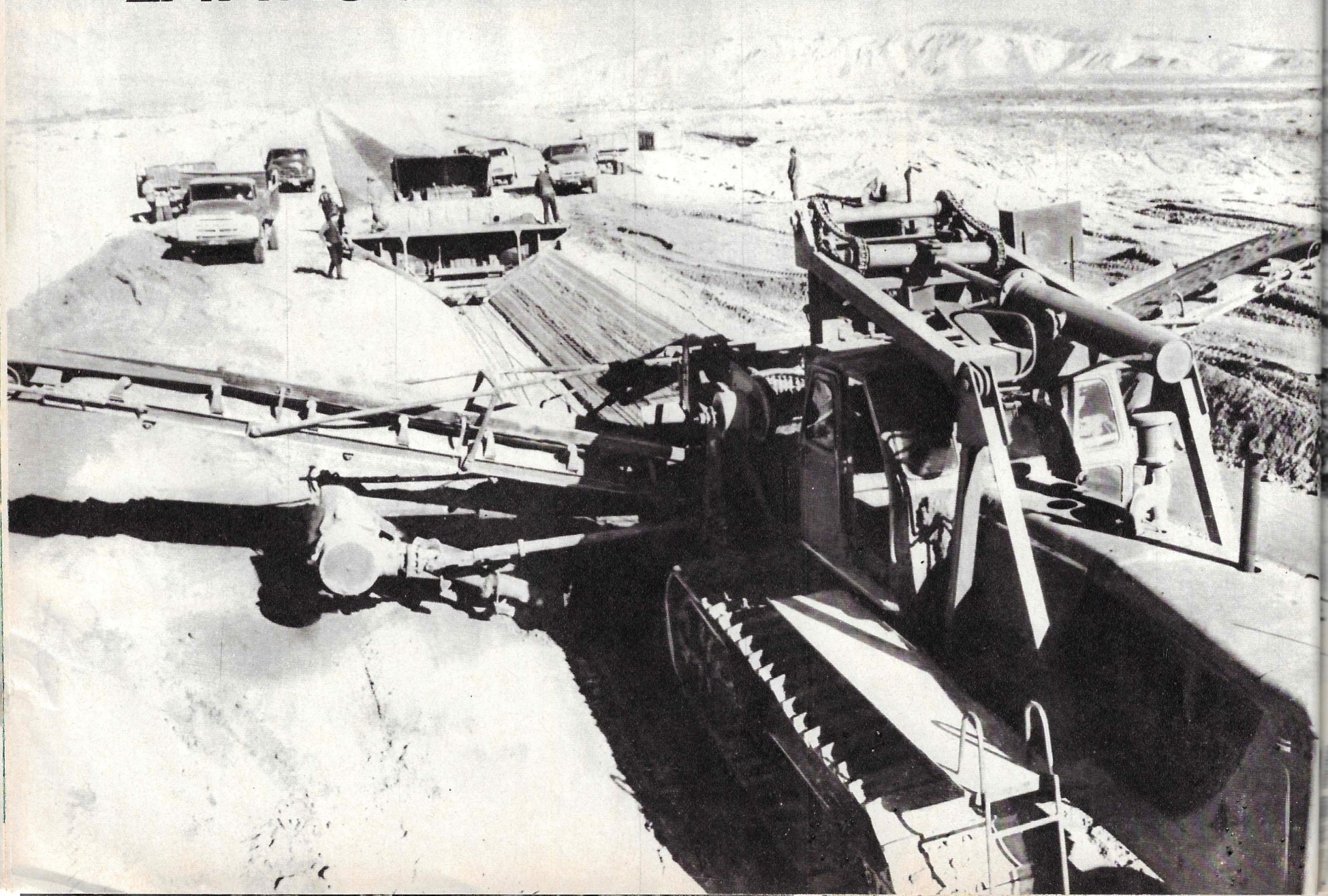

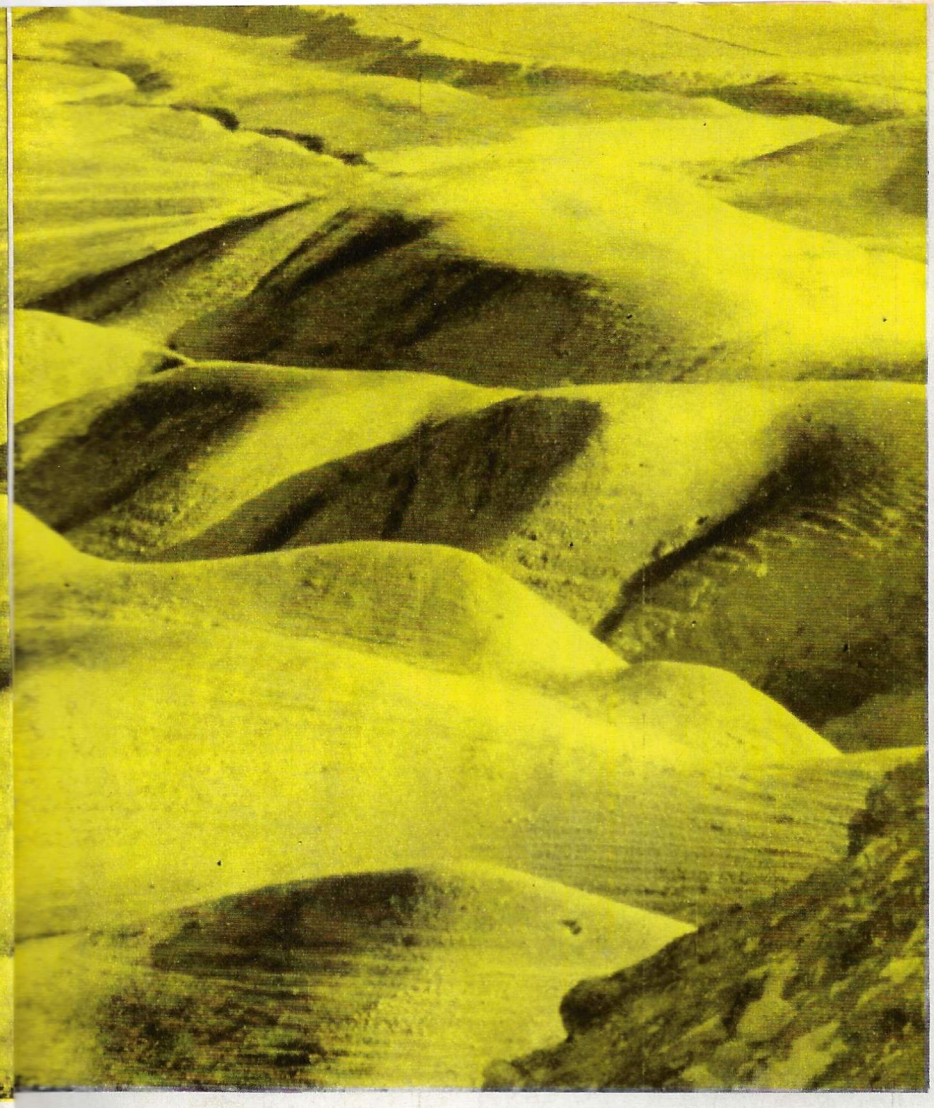

Tadžikistan on vuorisin Neuvostoliiton eteläisistä liittovaltioista (ainoastaan 10 % sen pinta-alasta on tasankoa). Tällä korkeitten vuorenhuippujen ja säälimättömän helteen seudulla on paljon alueita, joilla on erittäin vaikeat luonnonolosuhteet. Niihin kuuluu Beškentin laakso, joka sijaitsee aivan liittotasavallan eteläosassa. Tämä puoliaavikko, jonka pituus on 30 ja leveys 5—8 kilometriä, oli vielä jokin aika sitten täysin vedetön. Heinäkuun keskilämpötila on siellä 32 astetta. Tällaisessa lämpötilassa menestyisivät kaikkein arvokkaimmat ja ohutkuituisimmat puuvillalaadut. Kunhan olisi vettä...

Rakentajat toivat sinne veden vuorten yli Kafirnigan-joesta. Töitten suuruutta luonnehtivat seuraavat luvut: pääkanavan pituus on 44 kilometriä, salaoja- ja kasteluverkoston 766 kilometriä. Asennus tapahtui vaikeissa vuori- ja autiomaaolosuhteissa vaatien tehokkaimpia ja usein myös ainutlaatuisia teknisiä apuvälineitä. Niinpä täällä käytetty salaojaputkittaja kaivaa 4 metrin syvyistä ojaa, laittaa putket paikalleen ja peittää ne noin 30 metrin tuntivauhdilla.

Beškentin laakson ensimmäiseen hyödyntämisvaiheeseen, joka on tarkoitus päättää vuoteen 1981 mennessä, kuuluu 12 500 hehtaaria. Tämän vuoden keväällä rakentajat luovuttivat puuvillanviljelijöille yli 2 000 hehtaaria viljelymaata. Syksyllä kootaan ensimmäinen puuvillasato.

Tasan 50 vuotta sitten, kuokat ja kottikärryt apunaan, alkoivat talonpojat muokata Vahšin laakson autiomaata. Se sijaitsee Beškentin laakson vieressä.

12 vuotta sitten alkoi Garautin maiden hyödyntäminen. Niillä jotka siellä työskentelivät ja asuivat, oli alussa yllään, jos ei muuta, niin ainakin pressukatto: yöt ja vapaa-aika vietettiin teltoissa. Tekniset apuvälineet olivat myös luonnollisesti toisenlaisia kuin 30-luvulla.

Vuoden 1979 keväällä, jolloin Beškentin maahan ei oltu kylvetty vielä yhtäkään puuvillansiementä, sen ensimmäisen valtiontilan työntekijät saivat jo asunnot kaikin mukavuuksin varustetusta kylästä, jossa on koulu, lastentarha ja erilaisia palvelu- ja kulttuurilaitoksia.

Tadžikistanissa otetaan käyttöön yhä uusia maita. Jopa vaikeakulkuisimmillakin seuduilla. Suunnitelmissa on virvoittaa elämään 200 000 hehtaaria autioina olevia maita.

A. STRUJEV.

Kuvat M. GRATŠEV

Näin alkoi Tadžikian maiden hyödyntäminen puoli vuosisataa sitten. Nykyään uusilla viljelysalueilla käytetään uudenlaista tekniikkaa. Beškentin laakson raivattu aro valmistautuu kylvökauteen. Viime syksynä Vahšin laaksosta kerättyä puuvillaa.

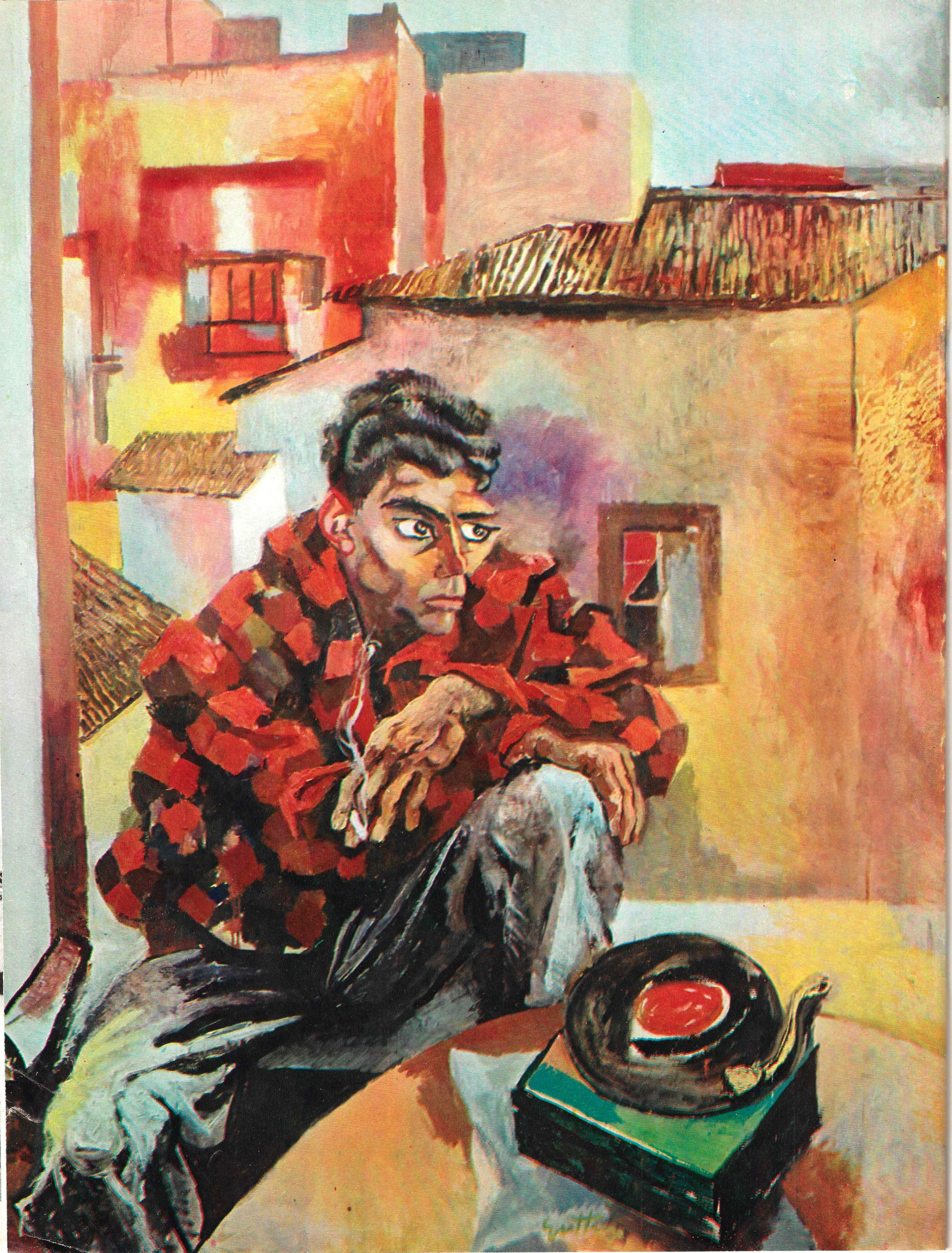

NEUVOSTOLIITON MUSEOISSA

Hän ei muistuta ketään, vaikka hänessä voi helposti havaita eteläitalialaisen talonpojan piirteitä.

Hän on omalaatuinen eikä jäljittele ketään, vaikka hän ei olekaan erikoisuuden tai kuuluisuuden tavoittelija.

Hän tietää: jos todellinen taide kuuluu kansalle, todellisen taiteilijankin on kuuluttava kansaan.

Venäläisen korvaan hänen nimensä — Renato Guttuso — soi kuin rummun kutsu... Kun kulkee saleissa, joissa on esillä Guttuson töitä, korvissa soivat "Bandiera rossan" rytmit. Onhan tämä laulu tuttu suurimmalle osalle hänen maalaustensa, grafiikkansa, julisteidensa ja lehtipiirrostensa sankareita — talonpoikia ja merimiehiä, rikkikaivosten työläisiä, kalastajia ja kivenhakkaajia. Se on laulu taistelusta vapauden, työtätekevien kunnian ja ihmisarvon puolesta.

Kansojen välisen ystävyyden edistämisestä Lenin-palkinnon saanut Renato Guttuso syntyi vuonna 1912 sisilialaisen maanmittarin perheeseen. Hän on legendaarisen Garibaldin soturin, suurella vaivalla jokapäiväisen leipänsä hankkineen talonpojan pojanpoika. Renato halusi ensin pyhittää elämänsä seudulla kunnioitetulle lakimiehen ammatille. Pian hän kuitenkin jätti opintonsa yliopistossa ja alkoi harrastaa kuvataiteita.

Oman taiteellisen kielen löytämiseen kului vuosia. Rehellisen taiteilijan ei ollut helppo elää Mussolinin hallitessa, kun lahjakkaimmatkin mestarit joutuivat silloin tällöin "uuden Rooman valtakunnan rakentajien" šovinistisen huuman valtaan. Nuori sisilialainen ei ollut heidän kaltaisensa. Kun hän loi klassiseen teemaan perustuvan työnsä "Kristuksen ristiinnaulitseminen", siitä tuli sellainen, että eräs italialainen fasistijohtaja nimitti silloin vielä melko tuntematonta Guttusoa "kommunistiksi ja internationalistiksi". Tuskinpa hän tajusi, että se oli kohteliaisuus, tunnustus, joka on pätenyt koko elämäntaipaleen ajan.

Vuonna 1943 Guttuso liittyi italialaisten partisaanien riveihin taistellen ase kädessä hitleriläisiä ja "omia" fasisteja vastaan. Karabiini, lyijykynä ja sivellin ovat olleet yhtäläisesti Guttuson aseina. Karabiini löi vihollisia maahan ja piirrokset kutsuivat taisteluun. Mestarin työt ovat historiallisia asiakirjoja, jotka paljastavat fasismin epäinhimillisen luonteen, huolimatta siitä, mihin muotoon se on kulloinkin naamioitunut.

Sodan jälkeenkin taiteilija on pysynyt taistelijana. Palauttakaamme mieliin joitakin hänen töitään. Teos "Talonpojat valtaavat muokkaamattomia maita Sisiliassa". Historiallinen maalaus "Taistelu Ammiraldo-sillan luona", jossa hän on piirtänyt garibaldilaisten joukkoon myös itsensä. Lukuisat muotokuvat, tapahtumakuvaukset, jopa asetelmatkin (niissä esiintyy useimmiten työkaluja). Kaikki ne palvelevat yhtä päämäärää — ne eivät ole ainoastaan tapahtumien todistajia, ne ovat niiden välittömiä, aktiivisia osanottajia. Ne ovat vapauden ja kansan puolella.

Tunnettu neuvostoliittolainen taiteilija, akateemikko B. Johanson on kirjoittanut: "Guttuson silmä on säälimätön. Hän on sanan täydessä merkityksessä armoton lahjakkuus. Hänen työnsä eivät hyväile silmää, ne paljastavat elämää."

Neuvostoliiton museoissa olevien Guttuson töiden edessä on aina tungosta. Häntä ymmärretään ja häntä rakastetaan.

V. ILJIN

"Rocco ja gramofoni"

"Aukiota ylittävä mies"

"Omakuva"

Puškinille nimetty kuvataidemuseo, Moskova

RENATO GUTTUSO

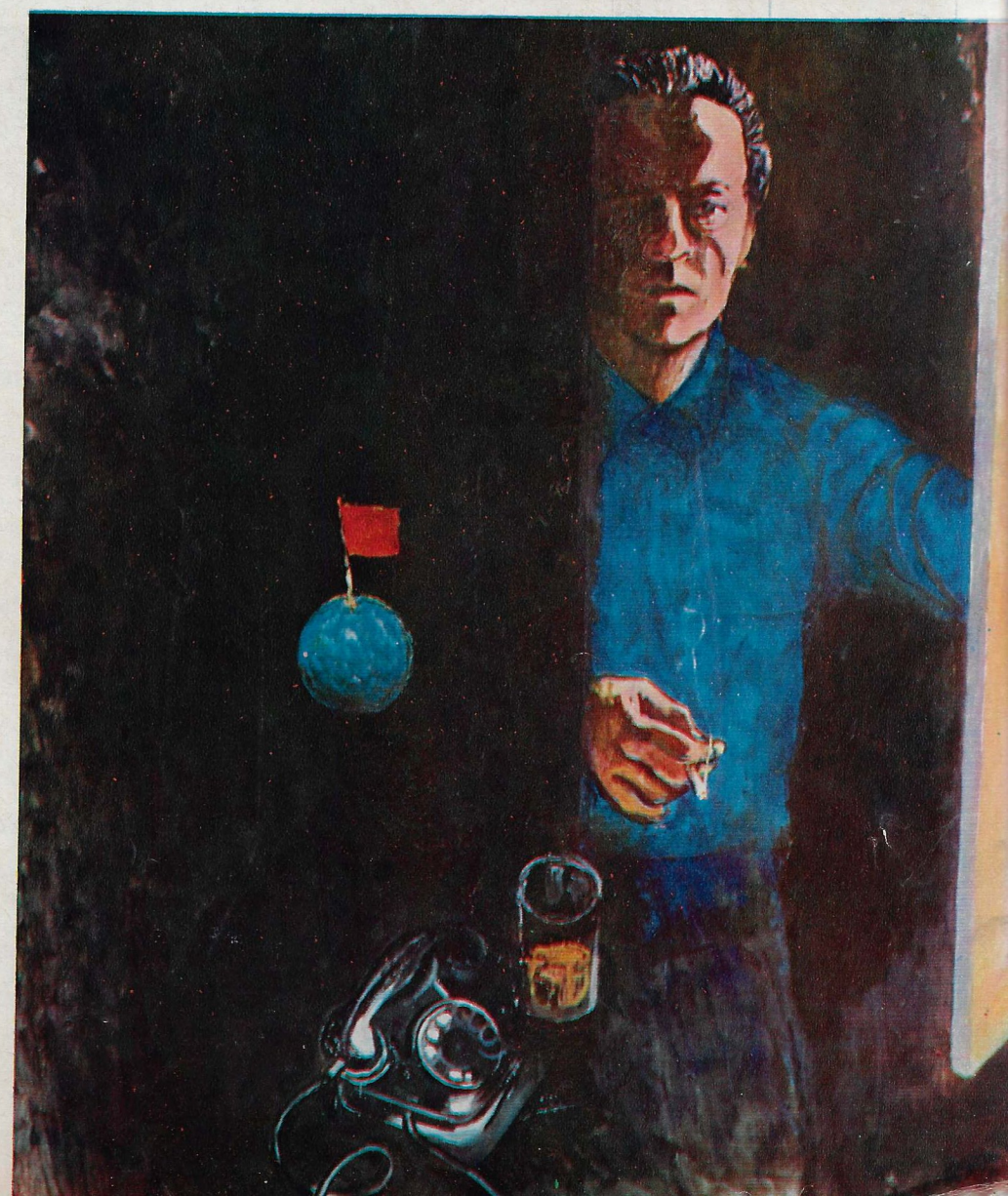

Pohjoisten alueiden rakentajille

Neuvostoliiton pohjoisosissa ja Siperiassa suoritettavien rakennustöiden laajuus kasvaa vuosi vuodelta. Ne ovat seutuja, joilla ohuen maakerroksen alla on ikiroutaa. Jäätynyt maaperä muodostaa talviaikana ongelmia muillakin alueilla. Rakentajat käsittelevät vuosittain yli miljardi kuutiometriä jäätynyttä maata. Tällainen maa on kuohkeutettava ennen kuin siihen voidaan kaivaa rakennuskuoppia, ojia tai tehdä tiepengertä. Tähän tarkoitukseen käytettävät koneet ja laitteet eivät kuitenkaan ole voineet ratkaista ongelmaa tehokkaasti. Ne menevät nopeasti epäkuntoon, ovat kalliita ja mikä pahinta, vähätehoisia. Saratovin polyteknisen instituutin rakennus- ja tiekoneiden laitoksen asiantuntijat totesivat sen johtuvan siitä, että kaikki kuohkeuttamiseen käytetyt välineet rautakangesta ja hakusta nykyaikaisiin kaivinkoneisiin saakka pureutuessaan, kiilautuessaan tai lapioidessaan maapohjaa puristavat sitä. Tiedetään kuitenkin, että aineet murtuvat nopeammin ja helpommin venytyksen ja räjähdyksen vaikutuksesta kuin puristuksesta. Tämän ajatuksen perusteella instituutin tiedemiehet laativat uuden periaatteen jäätyneiden maapohjien kuohkeuttamiseen. Sitä voidaan käyttää sekä käsityökaluissa että koneissa. Näissä laitteissa on toimivana osana kierukkapäinen kartio. Se painuu pyörittämällä helposti ja nopeasti jäätyneeseen maahan. Tietyssä vaiheessa maahan tunkeutuva erikoislaite estää kartiota painumasta syvemmälle. Tällöin kierukka, joka jatkaa pyörimistään, alkaa murtaa ja heittää maata pinnalle, kuten korkkia pullosta vetävä korkkiruuvi.

Uudet jäätyneen maan kuohkeuttajat ovat halpoja ja yksinkertaisia valmistaa, niiden teho on paljon suurempi kuin muiden tähän tarkoitukseen valmistettujen koneiden ja laitteiden. Nyt on jo rakennettu useita erilaisia kuohkeuttajia (käsikäyttöisiä ja koneellisia), joille on myönnetty yli 10 tekijäntodistusta.

V. Kljatško

Paine tarkistuskeinona

Maassa kasvavien vihannesten koneellisen korjuun päävaikeutena ei tunnetusti ole niiden mullasta nostaminen vaan niiden erottelu kovista multakokkareista. Mitä kaikkea onkaan keksitty, jotta kone oppisi valitsemaan vain tarpeellisen. Ajattelun kaavamaisuuden takia on kuitenkin rakennettu koneita, jotka erottelevat mukuloita samojen tuntomerkkien mukaan kuin ihminen: ulkonäön, koon ja kovuuden mukaan. Esimerkiksi perunannostokoneet varustetaan kumisilla hyppysillä ja elastisilla harjoilla tai yritetään järjestää mukuloiden vesipesua, käyttää apuna ilmavirtaa, röntgensäteitä ja elektronisia erottelijoita. Toiset menetelmät ovat monimutkaisia, toiset kalliita tai epäluotettavia. Siksi käsin suoritettava lajittelu onkin kestänyt kilpailun tähän saakka.

Perunanviljelyn tutkimuslaitoksen työntekijät hylkäsivät edeltäjiensä käyttämät keinot. He rakensivat koneen, joka tarkistaa siihen joutuneiden esineiden ilmanläpäisykyvyn ja erottelee mukulat erehtymättä. Tämä tapahtuu seuraavasti. Koneen maasta nostama perunamäärä yhdessä multakokkareiden kanssa kulkeutuu ilmatiiviiseen kammioon, johon luodaan ylipaine. Sen vaikutuksesta ilma tunkeutuu huokoisten kokkareiden sisään, mutta ei läpäise mukuloita. Sitten painetta alennetaan jyrkästi. Mullan sisään tunkeutunut ilma pyrkii ulos ja murskaa kokkareet hetkessä pölyksi. Perunanmukulat taas jäävät ehjiksi.

"Helläkätinen" sammutin

Tulipaloa sammutettaessa ei ole aikaa seremonioihin. Vesi, hiekka, syövyttävät nesteet ja vaahto turmelevat usein säälimättä sen, mikä on säästynyt tulelta. Tätä ei murehdita, sillä jos tulta ei saada sammumaan, se aiheuttaa paljon suurempaa vahinkoa. Joskus kuitenkin toivoisi, että pelastetut esineet säilyisivät turvassa, vaikkapa silloin, kun on kyse arvokkaista kirjoista tai ainutlaatuisesta näyttelystä.

Tällaisissa tapauksissa tulipalo on parasta sammuttaa ukrainalaisten asiantuntijain ehdottamalla menetelmällä. He tulivat siihen tulokseen, että tehokkaana sammuttamisvälineenä voidaan käyttää hiilidioksidia, joka tunnetaan monien teollisuuden alojen sivutuotteena. Hiilidioksidista valmistettu aerosolipilvi ei vahingoita esineitä. Pienimpiinkin huokosiin ja halkeamiin tunkeutuessaan se muodostaa eräänlaisen kilven tulen etenemistä vastaan. Tämä sammutusväline on erityisen tehokas puun, kankaan ja helposti syttyvien aineiden sammutuksessa. Viimeksimainitut menettävät 10—15 minuutin ajaksi kyvyn syttyä uudelleen, mikä on erittäin tärkeää esim. palavien nesteiden sammutuksessa.

LÖYTÖJÄ...

FYSIIKKA

Luonnossa tai tutkijoiden tahdosta laboratorioissa tapahtuvissa prosesseissa on usein suuri osuus, nk. epävakaassa elektronitilassa olevilla molekyyleillä. Viime aikoihin saakka tutkijoilla on ollut vain hämärä käsitys näiden mikrohiukkasten olemassaolon ja muuttumisen luonteesta, eivätkä he ole pystyneet hallitsemaan niitä. SNTL:n tiedeakatemian kirjeenvaihtajajäsen N. Borisevitš ja fysikaalismatemaattisten tieteiden tohtori B. Neporent ovat monimutkaisten kokeiden kuluessa todenneet, että tietyt kaasut (typpi, vety, pentaani ja eräät muut), poistavat epävakaassa elektronitilassa olevien molekyylien energiaylijäämän ja tekevät niistä pysyvämpiä. Molekyylien vakauden asteen säännöstelymahdollisuus avaa valtavia mahdollisuuksia fysiikan eri alojen asiantuntijoille. Tämän löydön perusteella on esimerkiksi rakennettu laser, jonka teho on kymmeniä kertoja olemassaolevien tehoa suurempi.

TÄHTITIEDE

Ihminen on tutkinut tähtiä satoja vuosia, tuhannet suuret ja pienet kaukoputket haravoivat jatkuvasti neliöihin jaetun taivaankannen joka kolkkaa, laaditaan tähtikarttoja ja kartastoja. Siitä huolimatta joskus äkkiä ilmenee, että taivaankannella on vielä uusia tähtiä. Tällä kertaa ilmoitus uuden tähden löytämisestä tuli Gruusian neuvostotasavallasta. Tähden löysi Abastumanin astrofysiikan observatorion nuori työntekijä Givi Kimeridze. Se sijaitsee Neitsyen tähtikuvioon kuuluvassa tähtisumussa yli 60 miljoonan valovuoden päässä meistä, ja sen voi havaita vain täydellisimillä astronomisilla laitteilla. Maassa olevan tarkkailijan kannalta sen valo on vain 1/4000 heikompi paljaalla silmällä havaittavan tähden valosta. Todellisuudessa se on kuitenkin valtava energiakasauma, jonka valovoima on 300 miljoonaa kertaa niin suuri kuin Auringon.

... JA KEKSINTÖJÄ

FYSIKAALINEN KEMIA

Tiedemiesten huomio on viime aikoina kiintynyt nk. ferromagneettiseen nesteeseen. Sen hämmästyttävien ominaisuuksien ansiosta on mahdollista ratkaista uudella tavalla monia vaikeita tehtäviä: biologiassa voidaan luoda malli, jolla tutkitaan painottomuuden vaikutusta elimistöön, energiataloudessa voidaan lämpöenergia muuntaa sähköenergiaksi, lääketieteessä turvata sydämen normaali toiminta... Ferromagneettisen nesteen käyttöä jarruttavat kuitenkin sen korkeat tuotantokustannukset. Harkovilaiset tiedemiehet ovat kehittäneet tämän nesteen valmistamiseksi uuden teknologian, joka tekee siitä monin verroin halvemman. Useissa NL:n laitoksissa on ryhdytty tutkimaan ferromagneettisen nesteen käyttöä metallien, hiilen ja malmien lajittelussa.

FYSIIKKA

SNTL:n Tiedeakatemian fysiikan instituutin tiedemiehet ovat rakentaneet lasermoottorin toimivan mallin. Lasersäde, joka osuu moottorikammiossa olevaan kaasuun, kuumentaa sen silmänräpäyksessä. Kuumentunut kaasu laajenee ja työntää mäntää. Tehtävänsä täytettyään kaasu joutuu lämmönvaihtajaan, jossa se viilenee ja johdetaan takaisin moottorikammioon. Tällä tavoin sekä säästetään polttoainetta että vältetään ilmakehän saastuminen.

METALLURGIA

Aineiden tunnettuja yliplastisia ominaisuuksia hyväksikäyttäen Tulan tiedemiehet ja insinöörit ovat yhdessä Tiedeakatemian metallurgian instituutin asiantuntijain kanssa kehittäneet menetelmän, jonka avulla erittäin lujastakin teräksestä voidaan valmistaa poranterä parissa minuutissa. Valmis tuote saadaan työntämällä metalli halkaisijaltaan ja muodoltaan sopivan aukon lävitse puristimen avulla.

MAANKAIVUTEKNIIKKA

Belgorodin suunnittelijat ovat rakentaneet koneikon maanalaisten putkiverkostojen laskemista varten. Kone kaivaa halkaisijaltaan 2,6 metrin tunnelia ja vahvistaa sen monoliittisella puristebetonilla. Koneikon työteho on kaksi kertaa sen edeltäjiä suurempi. Sama työryhmä rakentaa nyt laitetta, joka tulee laskemaan halkaisijaltaan jopa 3,2 metrin putkistoja.

MAATALOUS

Maatalouskemian teknologisen tutkimuslaboratorion asiantuntijat ovat ehdottaneet helppoa ja luotettavaa menetelmää hedelmien ja vihannesten pitkäaikaiseen säilytykseen. He ovat kehittäneet suodatinkalvoja, joilla tullaan varustamaan ilmatiiviit maataloustuotteiden säilytystilat. Suodattimet säännöstelevät hapen pääsyä näihin tiloihin, joissa tuotteiden vanheneminen hidastuu suuresti.

Novorossiiskin satama on yksi Neuvostoliiton tankkilaivaston suurimmista tukikohdista. Sinne on äskettäin rakennettu uusi syvälaituri säiliölaivojen lastausta varten. Se on varustettu uusimmilla automaattisilla paloturvajärjestelmillä ja laitteilla, jotka takaavat satamaaltaan puhtauden. Suunnitteluun osallistuivat neuvostolaiset, ranskalaiset ja japanilaiset asiantuntijat. Rakentamisen ovat suorittaneet ranskalaiset ja japanilaiset toiminimet.

J. Trankvillitskin ottamissa kuvissa: uusi sarjavalmisteinen supertankkeri "Krivbass", jonka uppouma on 182000 tonnia; sataman teknologisten prosessien automatisoitu ohjausjärjestelmä; letkujärjestelmien kaukoohjattu kiinnittäminen.

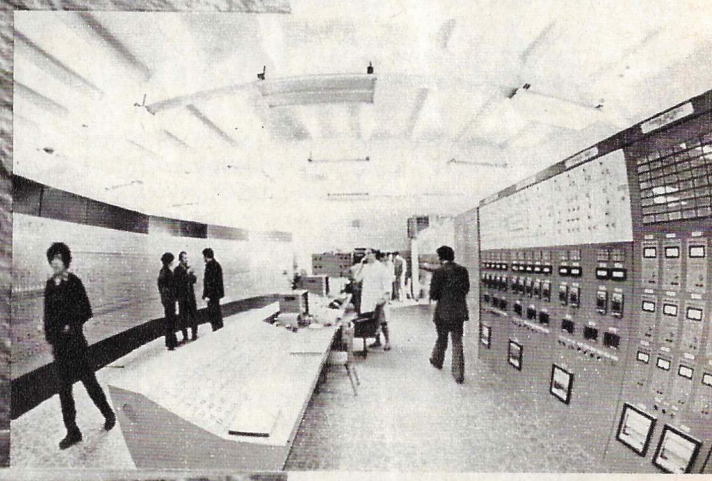

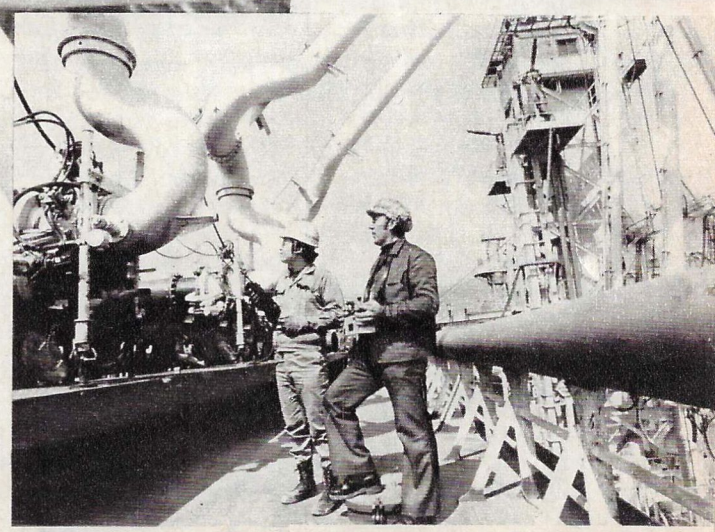

POLESJEN PARADOKSI

"On olemassa ehdoton sääntö... Kun on aamulla noussut ylös, peseytynyt ja siistiytynyt, on heti siivottava myös planeettansa."

Antoine de Saint-Exupery
"Pikku prinssi"

Tilastot pakottavat nykyihmisen arvioimaan maapallon mahdollisuuksia uudella tavalla — myytti biosfäärin (so. maapallon elämää sisältävä vyöhyke) ehtymättömyydestä on hälventynyt. Maailman väestö kuluttaa vuodessa yli miljardi tonnia kasvisperäisiä orgaanisia aineita, meidän jokaisen osalle tulee kaksi miljoonaa tonnia ilmaa ja noin 1 ha metsää. Meidän kaikkien käytössä on vain 90 miljoonaa km^3 makeaa vettä, kun taas yhden leivän leipomiseen tarvittavien vehnänjyvien kasvattamiseen kuluu 200 litraa.

Tämän leivän kasvattaminen käy yhä vaikeammaksi — maata ei ole riittävästi. Teollistuminen muuttaa huolimattoman taloudenpidon takia kukoistavia alueita autiomaaksi. Itse autiomaakin hyökkää — se on nielaissut jo noin 40 % kaikesta mahdollisesti viljelykelpoisesta maa-alueesta. Metsien hävittäminen ja hedelmällisen multakerroksen — maan "ihon" — ylikuormitus johtaa siihen, että eroosio syö maapeitteen.

Ihmiskunta on sanalla sanoen hyvin vakavan ja vaikean tehtävän edessä. Kun biosfääriä muunnellaan ja pakotetaan se antamaan enemmän ravintoa, on välttämätöntä varoa epäsuotuisia muutoksia luonnon tasapainossa, ja jos niitä on jo tapahtunut, on ne korjattava.

Maanparannustöillä on tässä suuri osuus. Niiden on pysäytettävä autiomaiden hyökkäys ja maaperän eroosio. Niiden on ratkaistava myös toinen yhtä tärkeä pulma — soiden ongelma.

Mikäpä sen helpompaa kuin suon kuivatus? Mutta entä sen jälkeen? Lyhyessä ajassa maapallolta on hävinnyt lähes kolmannes sen soista. Tämän johdosta joet ovat alkaneet madaltua, kuivattujen maiden satoisuus on parin vuoden päästä vähentynyt jyrkästi ja tuulieroosio on alkanut.

Mitä siis tekisimme soille? Neuvostoliitossa tämä on kipeä kysymys: maailmassa on 350 milj. ha soista maastoa, siitä lähes 180 milj. ha Neuvostoliiton alueella. Soiden valtakunta on levittäytynyt maan Euroopan puoleisen alueen pohjois- ja luoteisosiin. Länsi-Siperian pohjoisosissa niiden vallassa on yli puolet maasta. Yhtä kuuluisa soistaan on Polesje (Metsäseutu), joka sijaitsee Valko-Venäjän ja Ukrainan neuvostotasavaltojen välimaastossa. Tätä nykyä Polesje on kuuluisa siitäkin syystä, että siellä toteutetaan mittasuhteiltaan valtavaa suunnitelmaa, jonka tulokset ovat arvokkaita kansainvälisen maanparannustyön kehittämisessä.

"HERODOTOKSEN MERI" -MAA

Lentäjä laskeutui helikopterilla jollekin paljaalle maakaistaleelle, jota ympäröi korkea ruoho ja pensaikko. Syvänvihreä ruoho näytti houkuttelevalta. Tuskin ennätin astua sille, kun vajosin nilkkoja myöten. Pitemmälle kulkeminen oli vaarallista. Maan kovuus oli näennäistä.

"Halusit nähdä, mitä on Polesje, nytpähän sitten tiedät..." lentäjä sanoi.

Joka suunnalla meitä väijyi SUO.

Arvellaan, että täällä on muinoin ollut meri, joka on yhdistänyt kaksi nykyistä merta — Mustan meren ja Itämeren. Entisajan ihmiset nimittivät sitä "Herodotoksen mereksi". Tuhansia vuosia on kulunut, meri on kadonnut, mutta se jätti rikkautensa maalle, jota nimitetään Polesjeksi. Tähän luonnon muodostamaan valtavaan kulhoon mahtuu öljyä ja kaasua, kalisuolaa ja ruskohiiltä, polttoliusketta, graniittia ja turvetta... Valko-Venäjän ja Ukrainan teollisuuslaitokset ovat jo kauan jalostaneet Polesjen antimia. Se on kuitenkin edelleen tutkijoiden ja taloustieteilijöiden kiinteän huomion kohteena, sillä tämä seutu tulee näyttelemään äärimmäisen tärkeää osaa maataloudessa.

Maapallolla syntyy joka minuutti 200 uutta suuta ruokittavaksi ja katoaa 10 gr kasvien kasvattamiseen sopivaa maaperää. Tuuli ja eroosio tekevät tehtävänsä. Asiantuntijain mielestä vain neljännes niistä maista, joita ihminen ei ole vielä ottanut käyttöönsä, on kelvollista viljelystarkoituksiin.

Juuri tällainen käyttämätön maa-alue on hyvin suuressa määrin kaupungistuneen NL:n Euroopanpuoleisen osan alueella sijaitseva Polesje. Huomattava osa siitä on soistunutta tasankoa, jolta löytyy tiheitä, paikotellen vaikeakulkuisia metsiä, ruohoa kasvavia rannattomia soita, lentohiekkaa, hiljalleen virtaavia jokia sekä nevojen ja vaarallisten suonsilmäkkeiden joukkoon eksyneitä kauniita järviä.

Atlantin valtameren lauhkeaksi tekemä ilmasto ja suuret suomaaperäalueet ovat erinomainen edellytys karjanhoidon kehittämiselle tällä seudulla.

HIEKALLE RAKENNETTU TALO

Polesjen asukkaat ovat joutuneet ikimuistoisista ajoista taistelemaan suon kanssa kirjaimellisesti jokaisesta viljelykelpoisen maan hitusesta. He kaivoivat ojia ja juoksuttivat palstoiltaan vettä, joka on Polesjen kaikkien hankaluuksien ja ansioiden mitta. Ehkä lähinnä kuitenkin hankaluuksien. Suohan tuomitsi asukkaat näännyttävään taisteluun leivänkannikasta ja myös eristyneisyyteen. Yhteyttä eri asutuskeskusten välillä voitiin ylläpitää vain veneillä tai soiden poikki asetettuja pitkospuita kulkien.

Viime vuosisadan viimeisellä neljänneksellä täällä alettiin suorittaa soiden kuivatusta ja pellonraivausta. Hyökkäystä suota vastaan jatkettiin 25 vuoden ajan. Tulokset näkyivät melko pian. Metsän kasvu parani. Kasvillisuuden luonne muuttui. Heinäniittyjä ja laitumia ilmaantui. Karjanhoito alkoi kehittyä.

Suon oli kuitenkin suotu selviytyä voittajaksi.

Seurasi maailmansota, vallankumous, interventio... Ei ollut aikaa ajatella ekologisia muutoksia. Jo kuluvan vuosisadan 30-luvulla pohjavesien pinta nousi jälleen, ojat kasvoivat umpeen ja kadonnut suokasvillisuus palasi takaisin. Tutkit-

tuaan Polesjen maastoa, ilmastoa, pinnanmuodostusta ja geologista rakennetta tiedemiehet laativat v. 1940 mennessä yleissuunnitelman tämän seudun maiden ottamiseksi viljelykseen. Aloitetut työt katkaisi taas toinen maailmansota.

Niiden pariin palattiin vasta 50-luvulla. Maa oli toipumassa sodan hävityksistä ja jokapäiväisen leivän tarve osoittautui voimakkaammaksi kuin maantuntemus, mikä edellyttää hätäilemättömyyttä ja varovaisuutta keskinäisissä suhteissamme luonnon kanssa.

Maantuntemus kehittyi vähitellen. Missään ei vielä oltu koottu kylliksi kokemusta, jotta olisi voitu arvioida jonkin ympäristöön vaikuttamisen mahdollisia seurauksia. Ei ymmärretty, että kuivattamisen on oltava ennen kaikkea tieteeseen pohjautuvaa veden säännöstelyä ja pohjavesien vuotuisen tason optimointia, eikä pelkkää soidenkuivattamista, joka on sekä lyhytnäköistä että vaarallista.

Osuustoiminta- ja valtiontilat ryhtyivät maanparannusasiantuntijoiden avulla kuivattamaan valtavia suoalueita ja soistuneita metsiä. Maa kynnettiin ja se antoi viljaa, lihaa ja maitoa. Samanaikaisesti katosivat metsät. Ne joutuivat puutavaraksi tai yksinkertaisesti kuivuivat, kun vesi katosi puiden juurilta. Ja se katosi: vesi virtasi lukuisia kanavia pitkin jokiin ja katosi lopullisesti mereen. Silloin lähti liikkeelle HIEKKA. Se kulki tuulen mukana kuivatuille turvesoille ja peitti valtavia alueita. Uusi vaara uhkasi.

SUURTEN TOIVEIDEN PIENI KAUPUNKI

Lähellä Neuvostoliiton ja Puolan rajaa sijaitsevalla pian tuhatvuotisella Pinskin kaupungilla on kahdet kasvot. Ensikertalaisesta, joka ei tunne kaupungin historiaa eikä tavanomaisia matkailuoppaan antamia tietoja, Pinsk vaikuttaa idylliseltä maaseutukaupungilta, joka on saanut vaikutteita nykyarkkitehtuurista, liikenteestä ja muodista, mutta on kokonaisuutena säilyttänyt "vanhojen hyvien aikojen" kiireettömyyden ja rauhallisuuden.

Vasta myöhemmin kävijä kuulee, että fasistien miehityskaudella puolet kaupungista tuhoutui, ja 65000 Pinskin asukasta menehtyi; että asuttua puistoa muistuttavassa kaupungissa on kymmeniä teollisuuslaitoksia; että joelta kantautuvat tönähdykset eivät ole suinkaan peräisin risteilyaluksilta vaan rahtilaivoista, sillä Pinajoki on vilkas vesireitti.

Katseet eivät kiinnity Pinskiin kuitenkaan historian tai teollisuuden ansiosta. Juuri siellä ratkotaan tänään Polesjen ekologisen ongelman Gordionin solmua.

Välittömästi v. 1966 pidetyn NKP:n keskuskomitean toukokuun täysistunnon jälkeen, jossa tehtiin päätös maanparannustöiden laajasta kehittämisestä, SNTL:n maanparannus- ja vesitalousministeriö perusti Pinskiin maankuivatustöiden ja valtiontilojen rakentamisen päähallinnon — "Glavpolesjevodstroin". Sen oli määrä esittää ratkaisevaa osaa suunnitellussa maatalouden tehostamisessa, seudun uudistamistyössä, ja mikä tärkeintä, toteuttaa uutta suhtautumistapaa suo-ongelmaan sekä edistää ekologisen tasapainon palauttamista.

Nykyään "Glavpolesjevodstroi" on mahtava ja vaikutusvaltainen järjestö, jolla on käytössään suuria mahdollisuuksia työvoiman, rahoituksen ja teknisen välineistön suhteen. Sen 38000 työntekijän ponnistuksilla suoritetaan Valko-Venäjällä maanparannustöitä 2,5 milj. hehtaarin laajuisilla liian kosteilla alueilla, viljelyteknisiä toimia on suoritettu miljoonien hehtaareiden alueella.

"Maantuntemuksen syventyminen sekä ihmisen ja luonnon monimutkaisen vuorovaikutuksen tajuaminen, joista olemme kiitollisuudenvelassa tieteelle, mm. neuvostotutkijoiden työlle, ovat johtaneet maanparannustöiden painopisteen siirtymiseen. Nämä työthän vaikuttavat seudun luontoon kokonaisuudessaan — sen mikroilmastoon ja vesitalouteen, maisemaan ja maapeitteeseen, kasvi- ja eläinmaailmaan. Tarvitaan siis asennetta, joka ottaa huomioon ongelman monitahoisuuden," sanoi minulle "Glavpolesjevodstroin" apulaisjohtaja Leonid Škabaro.

Miten tämä ilmenee? Istutetaan suojelevia metsävyöhykkeitä, jotka ovat paras eroosion vastustuskeino. Hiekkamaille istutetaan metsiä. Rakennetaan tekojärviä ja kalanviljelylaitoksia (niitä tulee olemaan 36). Kastelussa käytetään hyväksi maanalaisia vesiä. Valtavilla alueilla rakennetaan tieteen ja tekniikan viimeistä huutoa olevia kuivatus- ja kastelujärjestelmiä. Suljettuja vedenkiertojärjestelmiä (vesi kootaan pumppuasemien avulla) johdetaan Polesjen jokien rantaniitylle. Turvealueita käytetään niittykasvien viljelyyn. Tämä on erittäin tärkeää Polesjen alueella, sillä täällä on noin 1,5 milj. ha soistunutta maata. Täten voidaan estää turpeen mineralisoituminen ja suunnata maatalous karjanhoidon alalle. Niittyviljelys, joka muuttaa turvesuon elinolosuhteet paremmiksi, auttaa seudun ekologisen tasapainon ylläpitämisessä.

Toisin sanoen ihmisen palvelukseen otetuilla mailla luodaan nykyaikaisen tekniikan ja tiedon avulla sivistynyttä luontomallia, jossa kaikki luonnonlait ja keskinäiset vuorovaikutussuhteet toimivat.

MUSTAN MEREN ATSALEA JA SUON "VIHREÄ LANKA"

Turov on samanikäinen kaupunki kuin Pinsk. Kaupungiksi sitä voi nimittää vain suurin varauksin. Pikemminkin se on iso, yltäkyllästä vihreä kylä Pripjat-joen rannalla. Valko-Venäjän tiedemiehet pitävät sitä Euroopan puhtaimpana jokena.

Kaivauksissa löydetyt kivi- ja pronssiesineet todistavat, että siellä on asunut ihmisiä jo 25000 — 30000 vuotta sitten. Historia on asukkaiden ylpeys. Nykyään Turov on saavuttanut kuuluisuutta sillä, että siitä tuli Pripjatin maisemallis-vesiopillisen suojelualueen keskus. Alue käsittää 61500 ha. Suojelualueelle sisältyy kaikkea Polesjen seudulle ominaista: kitukasvuisia koivuja kasvavia soita ja hiekkadyynejä, valoisia tammi- ja mäntymetsiä, tulvaniittyjä ja turmiollisia tervaleppäryteikköjä. Kasvilajien määrä on suuri — 765 eri lajiketta. Niistä 19 on sisällytetty "Valko-Venäjän Punaiseen kirjaan" ja 5 "Neuvostoliiton Punaiseen kirjaan". Siellä kasvaa esimerkiksi Mustan meren atsalea — muinaiskasvi, jota tavataan vain Kaukasiassa ja Karpaateilla. Ihmiskunnan historiassa atsalea tunnetaan huumaavana mesikasvina, joka muinaisina aikoina teki kokonaisia armeijoita taistelukyvyttömiksi. Sen joutuminen Polesjen alueelle on arvoitus. Sen siemenet ovat todennäköisesti ajautuneet sinne Pripjatin veden kuljettamina, sillä joen oikeat sivuhaarat saavat alkunsa läheltä Karpaattien vuoristoa. Siellä kasvaa myös saniaisen vanhin muoto — salvinia.

Eläimistö on yhtä runsasta: on hirviä, metsäsikoja, kauriita, ilveksiä, jäniksiä, susia, majavia, piisameita, kettuja, pesukarhuja... Suojelualueella ovat luonnollisesti kiellettyjä metsästys, kalastus, puunhakkuu, heinänteko, marjastus, maankaivuu, maanparannustyöt ja karjan laiduntaminen.

— Suojelualuettamme ei ole perustettu vain Polesjelle tyypillisen maisemallis-vesistöllisen kokonaisuuden säilyttämiseksi luonnontilassa vaan myös maanparannustöiden vaikutusten ja niiden seudun luonnossa aiheuttamien muutosten tutkimiseksi, sanoo päämetsänvartija Ilja Solonovitš. Suojelualueelle on muodostettu porausaukkoja pohjaveden tason tarkkailua varten. Mittaustulokset viedään "Luonnon aikakirjaan", niitä vertaillaan säähavaintoihin, laaditaan ennusteita tulevasta kehityksestä. Tämä antaa objektiivisen käsityksen vesistökokonaisuuden muutoksista, mikä on erittäin tärkeää maanparannustöiden laajuuden valossa. Päätöksiä tulee tehdä vain pitkäaikaisten havaintojen ja monipuolisen analyysin perusteella.

Lähivuosina tällaiset suojelualueet tulevat käsittämään 6 % Valko-Venäjän suoalueista — tämä on kansainvälisessä käytännössä hyväksytty suhde.

Polesjen alueella kaivetaan tätä nykyä tuhansia kilometrejä säännöstelykanavia. Niin paradoksaaliselta kuin se kuulostaakin, aina "polvia myöten vedessä seisonut" Polesje tarvitsee tänään vettä. Sitä tarvitsee kehittyvä maatalous. Sitä tarvitsevat metsä ja suot. Sekä metsä että suothan ovat **tarpeen** Polesjelle.

Polesjen paradoksin ytimen on ehkä täsmällisimmin määritellyt eräs valkovenäläinen lehtimies, joka sanoi, että Polesjen liikkeelle lähteneet hiekkajyväset ovat osuneet ihmisen silmään, saaneet hänet kyynelehtimään ja palauttamaan luonnolle sen, minkä hän oli siltä liian hätäisesti riistänyt — metsän ja veden.

TEHTÄVÄ ODYSSEUKSELLE

Kuten aina mitalilla on kaksi puolta. Kuivattaa ja kastella. Estää soistuneiden metsien kuolema ja pelastaa metsä kuivumiselta. Taistella soistumista vastaan ja säilyttää suot... Pyritään sanalla sanoen kumoamaan vanha totuus: "Suo siellä vetelä täällä". Tämä on ovelan Odysseuksen arvoinen tehtävä.

Ongelma on niin tärkeä ja monimutkainen, että työhön osallistuu koko Valko-Venäjän tiedemaailman kerma. Eikä ainoastaan Valko-Venäjän, sillä Polesje ulottuu osittain myös Ukrainan puolelle. Moldaviakaan ei ole jäänyt syrjään. On perustettu kaksi erityistä tiedemiesneuvostoa, yksi Valko-Venäjän tiedeakatemian yhteyteen ja toinen tasavaltojen välinen, kolmen akatemian yhdyselin. Kummankin neuvoston johto on uskottu Valko-Venäjän akatemialle. Niiden perustamisen tarkoituksena on Polesjen, Dneprin, Pripjatin ja Dnestrin jokialueiden luonnonvarojen tutkimus, järkiperäinen käyttö ja suojelu. Tämän ekologisen ongelman parissa työskentelee 40 tutkimuslaitoksen asiantuntijoita. On laadittu Polesjen alangon vesi- ja maavarojen käytön ja suojelun yleissuunnitelma.

Mitä tulee ikivanhoihin soihin, ne näyttävät jäävän voitolle, sillä yhä arvovaltaisemmat äänet puhuvat nykyään niiden säilyttämisen puolesta.

"Ne ovat kuin jäättimäisiä sieniä, jotka imevät vettä, kun sitä on liikaa ja luovuttavat sen, kun sitä on vähän. Ne ovat luonnollisia säiliöitä, jotka säännöstelevät kosteutta luotettavalla tavalla," sanoo Valko-Venäjän tiedeakatemian tiedeneuvoston vastaava sihteeri Grigori Gorbutovitš.

Jo 10 vuoden ajan on neuvostoliittolainen ryhmä osallistunut kansainväliseen TELMA-projektiin (Telma = suot) soiden ja suomaastojen suojelemiseksi. Projekti, johon osallistuu 18 maata, edellyttää soiden suojelua ja tutkimusta harvinaisen kasvi- ja eläinmaailman kotina, luonnonrikkauksien varastona sekä kosteuden säätelijänä. Neuvostoliitossa on julkaistu ensimmäinen luettelo niistä Euroopan puoleisen alueen soista, joita suositellaan säilytettäviksi. Siihen sisältyy 142 suota, joiden yhteinen pinta-ala on 600000 ha (tähän eivät kuulu luonnonsuojelualueilla sijaitsevat suot). Voimaan on astunut kansainvälinen sopimus suomaastoista, joilla on kansainvälistä merkitystä vesilintujen asuinpaikkoina. Neuvostoliitto allekirjoitti tämän sopimuksen ensimmäisten joukossa.

Tunnemme nykyään yhä selvemmin, miten suuresti elämämme ja hyvinvointimme riippuu luonnosta ja keskinäisestä hyvyydestämme.

Teksti Vladimir Kjutšarjants.
Valok S. Lidov

Spaso-Andronikovin luostari.

XIV—XVIII luku. Nykypäivän yleisnäkymä.

NEUVOSTOLIITON NÄHTÄVYYKSIÄ

VALKOKIVINEN IHME

SPASO-ANDRONIKOVIN LUOSTARI. ANDREI RUBLEVILLE NIMETTY MUINAISVENÄLÄISEN TAITEEN MUSEO.

Pyhä portti. Näkymä eteläiseltä sivulta.

Spasskin tuomiokirkko. 1400-luvun alkupuoli.

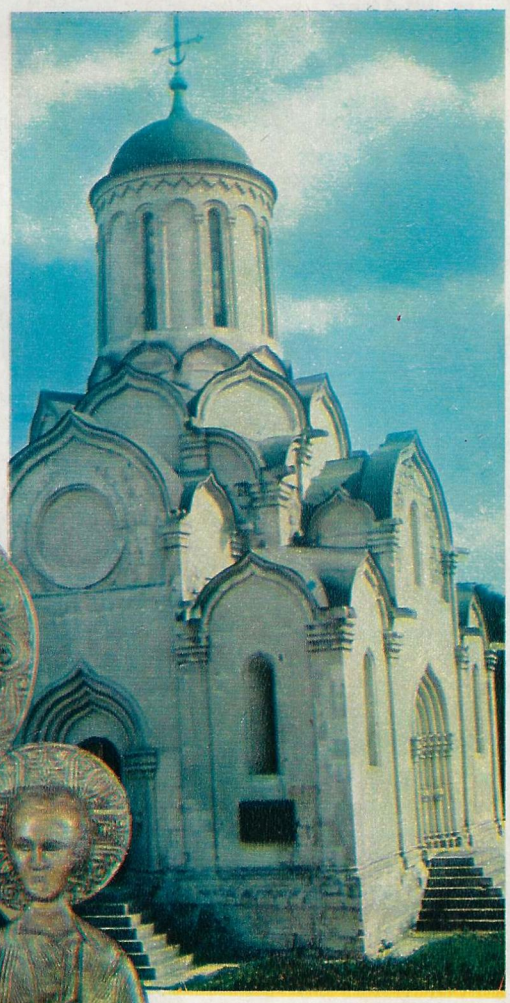

"Jumalanäiti". Puuleikkaus. 1400-luku.

Kuvat F. GURTOVNIK

Vain yksi silmänräpäys. Kävelet läpi "Pyhän portin" ja kuten matkaradion äkkiä vaietessa ympärillesi laskeutuu lähes käsin kosketeltava hiljaisuus. Hiljaisuus, joka saa sinut unohtamaan, että olet eräällä Moskovan tiheään asutulla alueella, että ainoastaan muutama minuutti sitten ajoit pääkaupungin katuja tiiviissä autojonossa ohittaen sellaisia kuivan "tuotannollisia" kadunnimiä kuin Avtozavodskaja (Autotehtaan katu) ja Šarikopodšipnikovskaja (Kuulalaakeritehtaan katu)...

Spasskin tuomiokirkko muodostaa Jauza-joen ylle ylvään tornikruunun. Se edustaa 1400-luvun alkua.

Ruokasali, joka muistuttaa enemmän linnoitusta, kuin paikkaa jossa nautitaan aterioita, kuuluu 1500-luvulle.

Luostarin esimiehen arvokkaat ja ylväät huoneet muistuttavat 1600-luvun pajarien asuntoja.

Arkkienkeli Mikaelin kirkko. Se on rakennettu "moskovalaisen rokokoon" tyyliin. 1600-luvun loppu ja 1700-luvun keskiväli.

Ja täysin kaavamainen, lähes kasarmimainen Pappisopiston rakennus, 1800-luku...

Spaso-Andronikovin luostaria ei ole erikoisemmin onnistanut. Sen isännät ovat vuosisatojen kuluessa vaihtuneet, ja jokainen heistä on tehnyt rakennuksiin mielensä mukaan korjauksia. Tästä syystä luostarilinnake muuttui vuosisatojen aikana muinaisvenäläisen arkkitehtuurin helmestä jokseenkin jokapäiväisten ja persoonattomien rakennusten rykelmäksi. Vasta neuvostovallan aikana tälle linnakkeelle päätettiin palauttaa sen alkuperäinen sirous, jotta se voisi uudelleen esiintyä ihmisille ankaran rauhallisena ja viisaan ryhdikkäänä. Tämän arkkitehtuurisen muistomerkin nykyinen ulkonäkö on pikkutarkan ja tiukan tieteellisen entisöimistyön tulos. Historioitsijat, arkkitehdit ja entisöijät tekivät sen parissa työtä vuosikausia. Heidän työnsä on lähes huomaamatonta. Ja juuri tästä seikasta he ovat erityisen ylpeitä. Ihminen, joka astuu luostarialueelle "Pyhästä portista", ei voi edes kuvitella, miten suuri työ siellä on tehty.

Kun entisöijäryhmä tuli ensimmäistä kertaa paikalle, jotkut heistä epäilivät, mahtaakohan tehdyistä suunnitelmista tulla mitään? Silloin joku heitti sanat: "Tänne kannetaan vielä kukkia". Ja kukkia kannetaan, onhan paikka pyhä kaikille, jotka osaavat arvostaa edeltäjiensä aikaansaannoksia. Juuri tässä paikassa työskenteli monien vuosien ajan taidemaalari Andrei Rublev. Tänne hänet on myöskin haudattu, ja haudalle on nyttemmin pystytetty vaatimaton muistomerkki. Vaatimaton oli tämä suuri taiteilija itsekin.

Vuonna 1947, kun maa juhli pääkaupunkinsa 800-vuotista taivalta, päätettiin perustaa Andrei Rubleville nimetty muinaisvenäläisen taiteen museo. Ja museo avattiin vuonna 1960, jolloin vietettiin "Pyhän kolminaisuuden" tekijän syntymän 600-vuotisjuhlaa.

Museossa on ainutlaatuinen kokoelma, johon kuuluu yli 2 500 käsityö- ja maalaustaiteen tuotetta. Kymmenen näyttelysalia ovat useampien vuosisatojen taiteen esiinmarssi. Moskovalaisen koulukunnan 1400-luvun loppupuolelta (venäläisen kuvaamataiteen kultainen vuosisata) peräisin olevia hienostuneita ikoneja. Iivana Julman ajan askeettisia töitä, 1600-luvun koristeellisia ikoneja ja paljon paljon muuta...

Kävellessään museo-linnakkeen pihoja ja kujia sekä käyskellessään Rublevin museon saleissa kävijä selailee sivu sivulta venäläisen taiteen historiaa. Esittäessään kunnioituksensa tunnetuille ja useimmiten tuntemattomille muinaistaiteilijoille katsojat kiittävät myöskin tämän päivän taiteilijoita, jotka ovat palauttaneet kansalle esi-isien korkean hengenilmaisun mittaamattoman arvokkaat todisteet.

Otsikkomme on "Neuvostoliiton nähtävyyksia". Haluttaisi kovasti sanoa: tämä täytyy nähdä Neuvostoliitossa!

V. ILLEŠ

"Antoni Suuri". Fresko. 1400-luku.

Entisöijä M. Baruzdin.

Tällaiselta luostari näytti ennen lukemattomia uudestaanrakentamisia.

"Tsaarin portti". Novgorodilainen koulukunta. 1400-luku.

KANSAN-LÄÄKÄRI

НАРОДНОМУ ВРАЧУ СССР

СОЮЗ СОВЕТСКИХ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК

ПРЕЗИДИУМ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР

Jokin aika sitten Neuvostoliiton Korkeimman neuvoston puhemiehistö teki päätöksen Neuvostoliiton Kansanlääkärin arvonimen perustamisesta. Se myönnetään kansanterveyden hyväksi tehdystä suuresta työpanoksesta sekä uhrautuvaisuudesta lääkärinvelvollisuutta täytettäessä. Eräs ensimmäisistä, joille tämä arvonimi myönnettiin, oli moskovalaisella poliklinikalla työskentelevä tohtori Ljudmila Jevstratova. Kansanlääkärin arvonimen ovat saaneet myös Habarovskin alueella toimiva sisätautilääkäri Viktor Iljin, tadžikkilainen lastenlääkäri Bimalika Halmatova, liettualaisessa Klaipedan kaupungissa työskentelevä sisätautilääkäri Marija Riekumiene, kazahilainen kätilö Zagipa Madieva sekä viisi muuta alussa mainitsemamme tohtori Jevstratovan ammattitoveria.

Tapaaminen Ljudmila Jevstratovan kanssa järjestyi ainoastaan vapaapäivänä. — Anteeksi, hän sanoi puhelimessa,-otan arkipäivinä aamuisin vastaan potilaita ja iltapäivällä minulla on sairaskäyntejä.

— Usein minulta kysytään, minkä vuoksi olen työskennellyt niin kauan yhdellä ja samalla poliklinikalla, miksi en ole siirtynyt lähempänä kotia olevaan työpaikkaan — asunhan nykyään aivan toisessa päässä Moskovaa, hän kertoo.—Minusta ajatuskin, etten työskentelisi täällä, tuntuu kauhealta. Olen tottunut ihmisiin, tunnen heidät kaikki. Minun aikanani täällä syntyneet lapset ovat jo kasvaneet ja hankkineet omaakin jälkipolvea. Täältä lähteminen olisi aivan samaa, kuin jos vaihtaisi perhettä.

Ljudmila Jevstratova tuli Perovon taajaman poliklinikalle työhön yli 20 vuotta sitten. Se oli vielä silloin Moskovan rajojen ulkopuolella, lähellä kuuluisaa Kuskovon kartanoa, joka on 1700-luvun venäläisen arkkitehtuurin muistomerkkejä. Vuodet vierivät ja nuori lääkäri varttui, sai lisää kokemusta. Perovon kaupunginosa kasvoi, muuttui ja sai pääkaupunkimaisia piirteitä. Puisten rakennusten tilalle nousivat monikerroksiset talot. Poliklinikka, jossa Jevstratova jatkoi työskentelyään, muutti uuteen rakennukseen, joka oli varustettu kaikilla monipuoliseen lääkärinhoitoon tarkoitetuilla välineillä. Ljudmila Jevstratovan ammattitaito karttui sekin näiden vuosien aikana. Hän kävi useita jatkokoulutuskursseja, harjoitteli eri klinikoilla ja hän muisti aina erään tunnetun lääkärin sanoja: jos potilaanne ei tule enää ensikäyntinsä jälkeen luoksenne, älkää luulkokaan, että hän olisi parantunut — hän on vain mennyt paremman asiantuntijan luo.

Ljudmila Jevstratovan potilaat ovat käyneet hänen luonaan jo 20 vuoden ajan.

Huoltopiirin lääkärin päivä alkaa potilasvastaanotolla poliklinikalla. Sen jälkeen tulevat kotikäynnit. Jevstratova ehtii käymään vielä niidenkin luona, joista hän itse on huolissaan. Esimerkiksi Kovalevan, jolla on sairas sydän, mutta joka on ujo ihminen, eikä häiritse lääkäriä ylimääräistä kertaa. Ja Filippovin — sotainvalidin, joka ei voi kehua terveydellään.

Ljudmila Jevstratova tuntee hyvin potilaansa. Pääasiallisesti he ovat "Serp i molot" ja "Kompressor"-tehtaiden työntekijöitä. Hän tuntee heidän kotiolonsakin. Jonkun on parempi mennä sairaalaan, toinen taas paranee nopeammin kotonaan, kolmatta täytyy auttaa siirtymään kevyempään työhön. "Sairasta ihmistä on kuunneltava, Jevstratova toistaa usein. Jopa silloinkin, kun taudinkuva on täysin selvä ja sinulla on vähän aikaa. Emme valitettavasti aina ymmärrä, että sana parantaa". Ihmiset ovat hänen kanssaan avomielisiä, koska he tietävät, että he voivat turvautua hänen ammattitaitonsa lisäksi myös hänen inhimilliseen osallistumiseensa. Monissa kodeissa Ljudmila Jevstratovaa pidetään melkeinpä perheenjäsenenä.

Ihmisellä, joka on pyhittänyt elämänsä lääketieteelle, on edessään monia mahdollisuuksia. Tohtori Jevstratova voisi työskennellä jossain suuressa keskusklinikassa ja harrastaa tieteellistä työtä. Hän pitää kuitenkin parempana jäädä huoltopiirin lääkäriksi.

Neuvostoliiton Perustuslaki takaa kaikille kansalaisille maksuttoman terveyshuollon. Tällä alalla toimii yli 5,5 miljoonaa työntekijää, heidän joukossaan 923000 lääkäriä. Kansanlääkäri Ljudmila Jevstratova on yksi heistä.

S. STARTSEVA.

Kuvat J. Bagrjanski

Lääkäri neuvoo

"PRONSSINAAMION" SALAISUUS

Romanialainen lukijattaremme Elizabeta Breteanu kysyy: Mitä tarkoittaa sklerodermia? Mistä tämä sairaus saa alkunsa, kuinka se ilmenee ja kuinka sen voi parantaa? Minkälainen tulisi olla sklerodermiapotilaan ruokavalio? Tunnettu neuvostoliittolainen ihotautilääkäri vastaa pyynnöstämme kirjeeseen.

Lääkäripraktiikassa sklerodermiaa eli ihonkovettumatautia esiintyy harvoin. Tavallisen kovettumataudin tavoin se alkaa ihon sidekudoksen muutoksista ja hiussuonten vaurioista. Sairaus kuuluu nk. kollagenooseihin, joihin luetaan myös reumatismi, punahukka ja joitakin muita sairauksia.

Sklerodermiaa tavataan useimmiten naisilla. Sitä sairastavat kaikenikäiset. Tunnetaan esimerkiksi tapaus, jossa sairaus on tavattu kuukauden ikäisellä lapsella. Sairausprosessi oli alkanut jo lapsen yhdeksäntenä elinpäivänä. Sklerodermia vahingoittaa koko elimistöä, eikä suinkaan pelkästään ihoa, kuten usein luullaan.

Suuri sanataiteilija I. Turgenev on kuvannut kertomuksessaan "Elävät muumiot" erästä sklerodermian muotoa: "Edessäni makasi elävä ihmisolento, ja kuitenkin, mikä se oikeastaan oli? Pää oli täysin kuivettunut, pronssin värinen; ilmetty vanha ikoni; nenä oli kapea kuin veitsen terä; huulet olivat juuri ja juuri näkyvissä — vain hampaat ja silmät häämöttivät valkoisina ja huivin alta tunkeutui otsalle harvoja keltaisia hiustupsuja."

Tässä on tapaus sklerodermian niin kutsutusta diffuusi- (yleis-) muodosta. Rajoitettu sklerodermia on toisen näköinen. Se alkaa ruusunpunaisesta läikästä iholla. Läikän keskus tiivistyy ja se muuttuu vahankeltaiseksi. Ihokarvat lähtevät tältä ihoalueelta. Sairaalla ei ole kuitenkaan mitään epämiellyttäviä tuntemuksia (kipua, kutinaa, kirvelyä). Joidenkin kuukausien tai vuosien kuluttua voi iho kuihtua tiivistyneen läikän kohdalta. On olemassa myös muunlaisia ihokovettuman muotoja. Lapsilla esiintyy useimmiten sairauden nk. raitamuoto, jolloin kasvoihin, käsiin ja jalkoihin muodostuu ikäänkuin arpeutunut haava. Naisilla voi selän yläosaan ja rintaan yhtäkkiä ilmestyä pieniä valkoisia helmiäisenhohtoisia läikkiä, jotka voivat aiheuttaa myöhemmin ihon kuivettumista.

Meidän päivinämme pystytään ihonkovettumaa hoitamaan melko menestyksekkäästi. Hoito on aina monipuolista — hormoneja, antibiootteja, fysioterapiaa (ultraääni, hieronta), rikkivetykylpyjä, mutakääreitä. Kokeilimme jokin aika sitten Moskovan I lääketieteellisessä instituutissa erikoista terapiametodia. Käytimme B 15 vitamiinia, joka saatettiin elimistöön epätavallisin keinoin — peräpuikkoina. Hoidon vaikutuksen ylläpitämiseksi käytettiin myös elektroforesia (so. saatettiin elimistöön sähkövirran avulla ronidasia). Saadut lopputulokset ovat olleet hyviä.

Muiden sairauksien tavoin sklerodermia on helpompi ehkäistä kuin parantaa. On välttämätöntä hoitaa aikanaan sellaiset infektiopesäkkeet, jotka voivat aiheuttaa jälkitauteja — nielurisatulehdukset, poskiontelon tulehdukset ja muut. Henkilöitä, joilla on pieninkin epäily sairaudesta, neuvotaan olemaan asiantuntijoiden jatkuvan tarkkailun alaisina. Neuvostoliitossa sen takaa valtiollinen huoltolaverkosto. Ihonkovettumatautia sairastavien olisi huolehdittava siitä, että heidän ruokansa on monipuolista ja ravitsevaa ja että siinä on tarvittava määrä vitamiineja. Suolaisia ja voimakkaasti maustettuja ruokia sekä savusteita tulisi välttää tai lopettaa kokonaan niiden käyttö.

Ja lopuksi: jos olette sairastunut, älkää hermostuko. Vahvat hermot ovat lääkärin liittolainen taistelussa myös ihonkovettumatautia vastaan.

I. ŠAHTMEISTER, lääketieteen tohtori

LABORATORIOISSA, KLINIKOISSA, APTEEKEISSA

● Pitkälle päässyt viherkaihi on vaikea hoitaa. Sen eteneminen pystytään yleensä pysäyttämään ainoastaan taudin alkuvaiheessa. Moskovan Helmholtsinstituutin tiedemiehet ovat kehittäneet menetelmän, jonka avulla pystytään ajoissa havaitsemaan viherkaihi. He ovat saaneet selville, että sairauden olemassaolosta kertoo elimistön tuottaman kyynelnesteen adrenaali- ja noradrenaalipitoisuus ym.

● Joissakin sairauksissa on tärkeä tietää, kuinka paljon elimistön kudokset sisältävät happea. Lääkäriä auttaa tässä työssä Ukrainan tiedemiesten kehittämä oksitensimetri. Laitteen avulla voidaan myös hoidon aikana tarkkailla erilaisten lääkeaineiden vaikutusta ja seurata potilaan tilaa.

● Farmakologisessa tutkimuslaitoksessa on kehitetty lääkeaine, joka lopettaa sydämenkouristuskohtauksen. Lääke on monipuolisempi kuin hyvin tunnettu nitroglyseriini, eikä sillä ole mitään sivuvaikutuksia.

● Leningradilaisen "Progress" - yhtymän asiantuntijat ovat valmistaneet Moskovan Olympialaisten osanottajia palveleville lääkäreille tarvikelaukun. Pieneen laukkuun mahtuu yli 60 erilaista esinettä: instrumentteja, lääkkeitä, sideaineita ym.

Snežana, peleken, šamaani

Ne ovat keränneet itseensä arktisen auringon kuparisen hehkun, porojen lämpimän hengityksen, tundran kylmän loisteen. Napapiirin pitkien öiden aikana, lumimyrskyn ulvoessa tundralla tšuktšit uneksivat kesästä, joka Pohjoisen Jäämeren rannalla on lyhyt ja kitsas. Unelmansa ja käsityksensä hyvistä ja pahoista voimista he ovat esittäneet talismaneissa, jotka nykyään ovat museoesineitä. Niiden aiheiden mukaan tehdään myös matkamuistoja, mm. sellaisia kuin kuvissa olevat "Snežana", "Sauniokaupunki", "Peleken" (metsästyksen ja menestyksen jumala) sekä "Šamaani".

Kuvat N. Bobrov

YSTÄVYSTEN LAULU

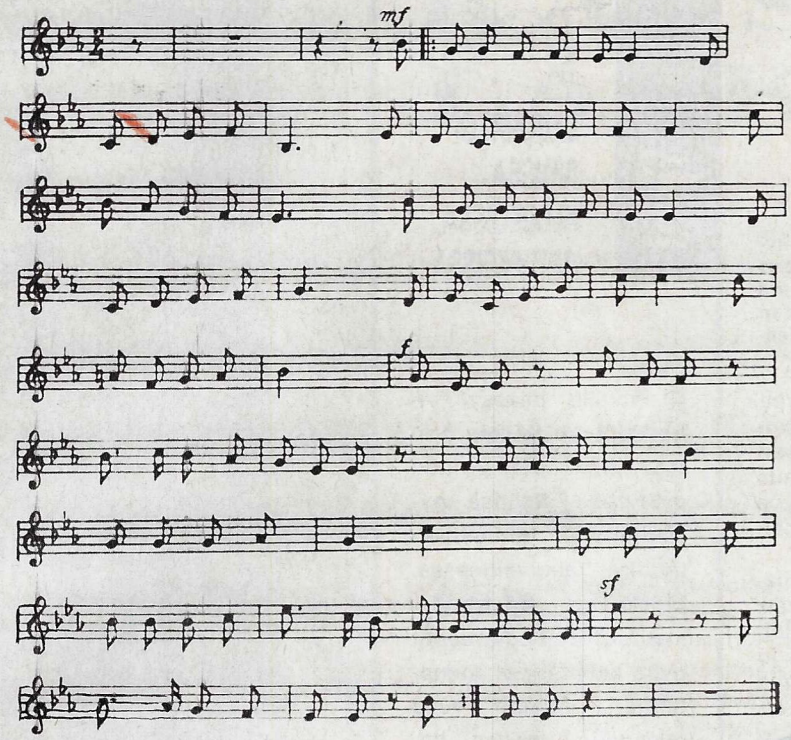

Lastenlaulukokoelmamme karttuu. Muistutamme mieliin, että lehtemme palstoilla on vuosien mittaan julkaistu useita neuvostolasten suosimia lauluja. Tällä kertaa tarjoamme pienille lukijoillemme runoilija Sergei Mihalkovin ja säveltäjä Mihail Starokadomskin sepittämän "Ystävysten laulun", jonka on suomentanut Ahvo Lies.

Hyvät lapset! Taiteilija on unohtanut värittää laulua. Tehkää se itse.

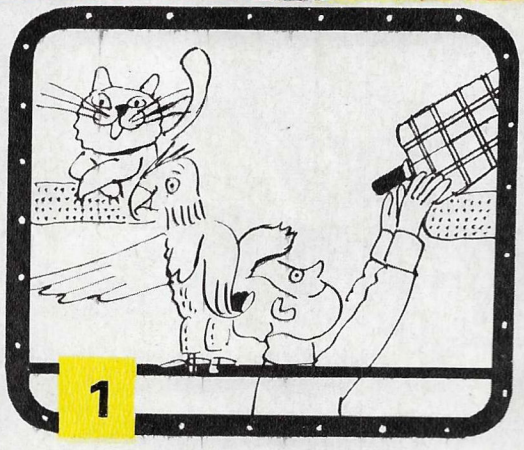

Pois tieltä, tieltä, tieltä,
me eespäin ajellaan
ja ystävyyden kieltä
me tiellä haastellaan.

On hauska matkustella,
kun raiteet rallattaa,
on lysti lauleskella,
kun oikein laulattaa.

Toisto:

Heipä hei! Heipä hei!
Kaikki meidät vaunu vei —

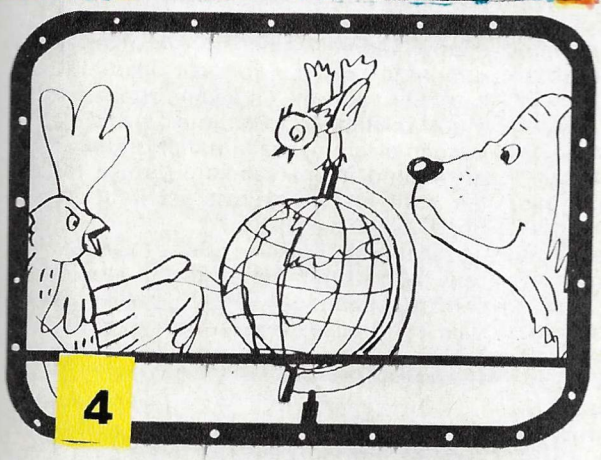

kollin, koiran, siilin,
kukon-hulivilin,

apinan ja papukaijan —
siinä seuruetta aivan...

On kiva meidän olla
ja maita katsastaa,
kun kaikki sovinnolla
näin toistaan rakastaa.

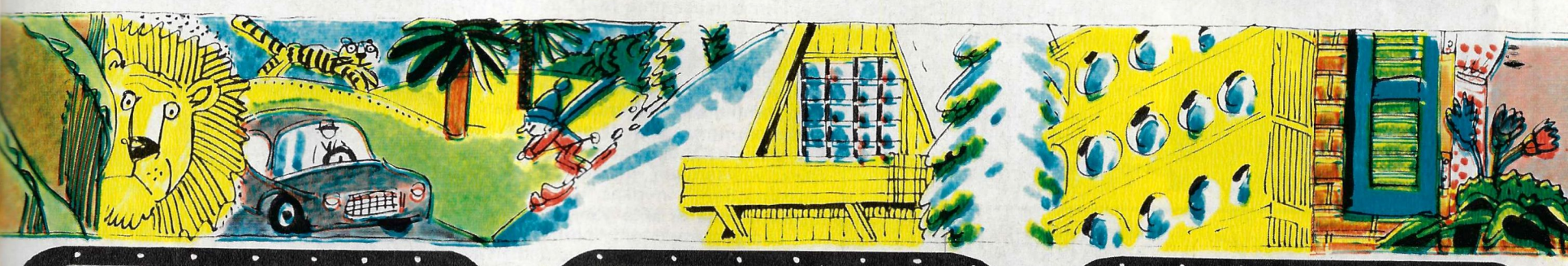

Jos retkelle sä aiot,
niin ota mukahas
nää ystäväsi aidot,
ne on sun ilonas (Toisto).

Kun laulut tiellä soivat
on kevyt astella,
kun kotiin laulun toivat,
oli ilo muistella

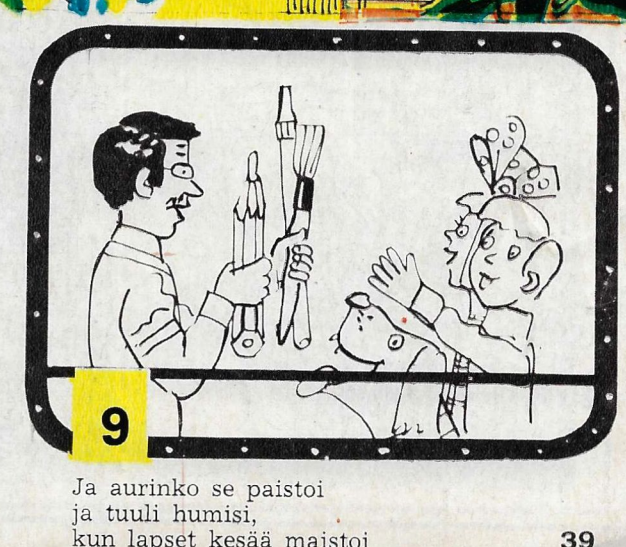

Ja aurinko se paistoi
ja tuuli humisi,
kun lapset kesää maistoi
ja laulut kumisi. (Toisto).

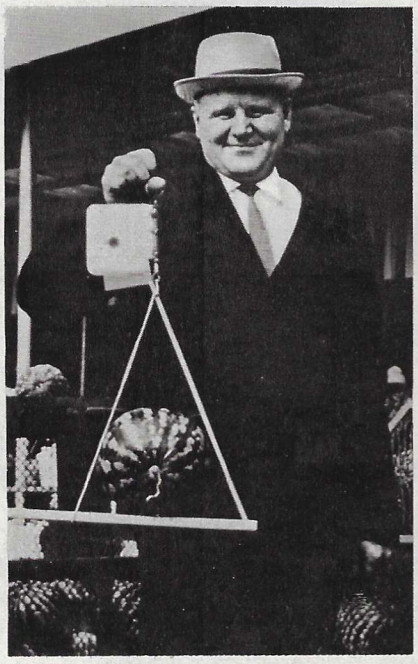

KUN MIES TEKEE KEKSINTÖJÄ...

On huomattu, että mitä enemmän taloudessa on koneita, sitä halukkaammin aviomies auttaa puolisoaan kotitöissä. Esim. polynimurin mies hyväksyy huomattavasti nopeammin kuin lattiaharjan, ja pyykinpesuunkin hän ryhtyy koneella ilman suurempia nurinoita. Näin vaikuttaa kone psykologisena ilmiönä.

Jotkut miehet ovat valmiita menemään vieläkin pidemmälle. He käyttävät teknistä innostustaan parannellakseen sarjatuotantona valmistettavia kodinkoneita ja keksiäkseen omiakin ratkaisuja. Kerromme lyhyesti joistakin tällaisista keksinnöistä.

Moskovalainen insinööri Oleg Žolondkovski on keksinyt täysin tavalliseen, vanhanmalliseen "Buran"-pölynimuriin lisälaitteen. Tavallinen lasipurkki ja ylimääräinen suukappale joiden avulla imurin puhdistaminen pölystä helpottuu huomattavasti.

Toinen moskovalainen, Pjotr Radtšenko, on keksinyt ovelan laitteen, jonka avulla voi erehtymättä valita kypsän arbuusin. Tässä ei ole vielä kaikki: hänen vaimonsa on saanut kaasulieteen uudenlaiset liesilevyt, jotka aviopuoliso on suunnitellut ja valmistanut. Standardimalleista ne eroavat siinä, että niillä seisoessaan mikä tahansa kattila muuttuu pikakeittimeksi. Polttoainetta kuluu vähemmän, vahingollisia kaasuja muodostuu niukemmin eikä mikään ruoka pala pohjaan...

Muistutamme vielä Anton Komissartšukin kehittämästä aivan erikoislaatuisesta kahvinkeittimestä.

Sanalla sanoen, on olemassa tällaisia perheenpäitä. He heittävät haasteen muillekin miehille: hierokaa älynystyröitänne! Hyödyllisiä ideoita syntyy (ja toteutuu) muuallakin, kuin suunnittelutoimistoissa. Palkintona voi vaimon kiitollisuuden lisäksi olla jopa tekijäntodistus.

M. Karlov

Kaikesta huolimatta rakkaani, purjevene on parempi!
Piirros V. Spelnikov

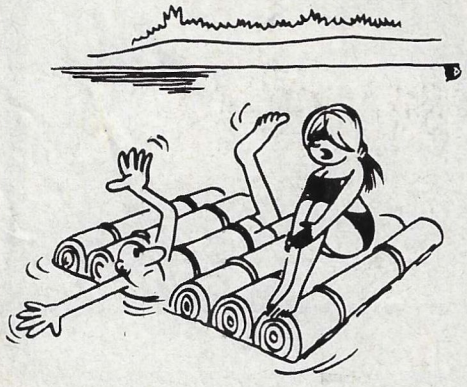

Piirros J. Tsarkov

KASVATUSAIHEISTA

PATIKKARETKELLÄ LASTEN KANSSA

Tyttäreni oli 8-vuotias, kun otimme hänet ensimmäistä kertaa kesälomaretkelle. Tuo lauttaretki pitkin kaunista Kerženets-jokea jäi ikuisiksi ajoiksi Oljan mieleen. Nykyään hän on itsekin intohimoinen retkeilijä, vuorikiipeilyn ohjaaja. Poikamme on puolestaan ollut 7-vuotiaasta lähtien mukana monipäiväisillä retkillä. Tunnemme monia perheitä, joiden mielestä paras vaihtoehto kesäloman viettämiseen on patikkaretki yhdessä lasten kanssa.

Jostain aikakauslehdestä muistan lukeneeni: "Perheretkeilyn antina on karaistuminen, lepo, tiedot." Täysin oikein sanottu, sehän on yleisestikin ottaen turismin merkitys. Perheretkeilyllä on vielä yksi myönteinen puolensa, nimittäkäämme sitä vaikka pedagogiseksi.

Olemme kiireisiä ihmisiä. Puuhat kotona ja työssä, opiskelu, lehtien ja kirjojen lukeminen, kaikki kulttuuriin liittyvä yleensäkin — niin, paljonkohan meidän päivämme aikabudjetista jää kanssakäymiseen lasten kanssa? Vähemmän kuin haluaisi ja usein vähemmän kuin olisi tarpeen. Vanhempien nuorempia kohtaan osoittaman huomion puute kasvaa. Hyvä on, jos se ei aiheuta ikävyyksiä. Sama on myös kesällä: pienimmät lapsemme muuttavat tarhojen mukana kaupungin ulkopuolelle huviloille ja koululaiset virkistysleireille. Tiedämme, että lasten on siellä hyvä olla. Yhdessäolo ikätovereiden kanssa kasvattaa heissä tärkeitä ominaisuuksia, mutta me vanhemmat olemme taas heistä erossa. Ja vaikka niin olisikin "mukavampaa" (olemme vapaita valitsemaan makumme mukaisen lomamuodon), arvokas yhdessäolomme lasten kanssa ei siitä vähene.

Loman aikana tehty perheen yhteinen patikkaretki on sopivin kasvatustilaisuus ja sitä on sääli jättää käyttämättä.

Miksi juuri patikkaretki? Eikä kesämökki, lepokoti tai täysihoitola? Onhan näilläkin perheloman muodoilla paljon hyviä puolia. Niihin kuuluvat myös kasvatukselliset momentit.

Kaikesta tästä huolimatta asetan muiden vaihtoehtojen edelle perheretkeilyn. Aloittakaamme siitä, että patikkaretken aikana koko kasvatus tapahtuu ilman pakonomaisuutta, aivan kuin itsestään. Ja samalla myös tehokkaammin. Retkellä on tuon tuostakin tilanteita, joissa kasvatetaan luonnetta, tahtoa, kykyä ottaa huomioon myös toiset ihmiset, tarvitaan kestävyyttä, aloitekykyä, työteliäisyyttä ja vielä monia muita ominaisuuksia, jotka asetamme korkealle nuorten kasvatuksessa.

Retkellä pojat ja tytöt oppivat sellaisia yksinkertaisia toimintoja kuin rakentamaan telttakodin, etsimään juomavettä, keräämään polttopuita, kuivaamaan vaatteet nuotion ääressä, keittämään puuron tai kalakeiton. Nuori oppii tulemaan toimeen terveellisellä ja yksinkertaisella ruoalla ja unohtaa kotoiset oikuttelut (kukaan ei valita retkien aikana ruokahaluttomuutta). Retkellä pikkumies tarttuu kumiveneen airoihin, saa uimaharjoitusta. Retki on mainio itsepalvelukoulu, mikä tarkoittaa sitä, että nuori saa itseluottamusta, oppii itsenäiseksi.

Antakaa lapsen hoitaa asioita voimiensa mukaan. Hänenkin on kannettava selkäreppuaan, vaikka siinä olisikin painoa vain symbolisesti, jokaisen ryhmään kuuluvan on tunnettava itsensä sen täysivaltaiseksi jäseneksi.

On selvää, että lasten kanssa tehty patikkaretki rajoittaa jossakin määrin aikuisten tottumuksia. Ne, jotka ovat tottuneet "nielemään kilometrejä" tai "taistelemaan vaikeuksien kanssa", joutuvat vaimentamaan intoaan. Mutta he saavat urheilullisen hyvänolon tilalle iloa vanhempana olemisesta. Yhteiset mielenkiinnon kohteet, toiminnot ja huolenaiheet yhdistävät meitä lasten kanssa. Kuulemme perillisiltämme ehdottomasti satatuhatta kertaa 'miksi' — puista ja tähdistä, linnuista ja hyönteisistä, ihmisten elämästä ja työstä... Täytyy olla pätevästi valmistautunut tähän uteliaisuuden ryöppyyn. Jos tunnet itsesi heikonlaiseksi tiedoiltasi tutki luonnontieteitä, ympäristöoppia, historiaa... Kuka on sanonut, että ainoastaan me aikuiset opettaisimme lapsiamme, eivätkä he opettaisi meitä?

Retkeä parempaa mahdollisuutta opettaa lapsille luonnonrakkautta ja ympäristönsuojelua ei löydy. Kaupunkilaislapsi tutustuu läheltä maaseudun asukkaiden työhön ja nuori tulkitsee teesin 'kunnioittaa kaikkia työtätekeviä ihmisiä' henkilökohtaisten tapaamisten ja vaikutelmien pohjalta.

Perheretkeilyn innokkaat harrastajat suuntaavat kulkunsa perheellisille tarkoitetuille matkailumajoille ja heillä on turistikerhoissa omat osastonsa. Kesälomien aikaan voi retkeileviä perheitä nähdä kaikialla — vuoristoissa, vetten päällä ja metsäpoluilla.

V. Aleksandrov

"SEVERJANKA" NEULOO

Elämme neuleiden aikaa. Kudotut vaatteet ovat mukavia ja kauniita. Niitä voi kaikkialla ostaa kaupasta, mutta omin käsin ja oman mallin mukaisesti tehdyt asut tuntuvat monista miellyttävämmiltä, koska ne vastaavat täydellisemmin makuamme, tai jos niin haluatte, oikkujamme.

Olemme kertoneet jo aikaisemmissa numeroissamme käsinkudonnan harrastajista. Puikoilla tai virkkuukoukulla työskenteleminen on työlästä puuhaa. Monet alan harrastajat ovatkin siirtyneet koneisiin — helppotajuisiin ja mukaviin laitteisiin. Neuvostoliittolaisista laitteista suosituin on "Severjanka".

Kone siis kutoo. Se ei ole kuitenkaan mikään automaattikone, tarvitaan luovaa ohjausta, erilaisten keinojen, menetelmien ja hienouksien hallitsemista. Sitä voi opiskella itsenäisesti tai harrastuspiireissä.

Pyysimme kahden tällaisen moskovalaisen harrastuspiirin (niitä on lukuisia) jäseniä esittelemään "Severjankan" mahdollisuuksia. Toinen niistä toimii kustannusliike "Pravdan", toinen Lihatševille nimetyn autotehtaan kulttuuritalossa. Ensimmäisen johdossa on Irina Martynenko, joka on tehnyt useita mallilehtiäkin, toista ohjaa hänen oppilaansa Galina Mironova.

Kuvamme eivät anna tietystikään täyttä käsitystä "Severjankan" mahdollisuuksista, koska sen avulla voi tehdä mitä haluttaa — lapsen myssystä juhlaleninkiin.

Nämä sivut on valmistanut Vera Severjanova lehtikuvaajien V. Aleksandrovin, J. Jegorovin, V. Krjukovin ja V. Opalinin avustuksella.

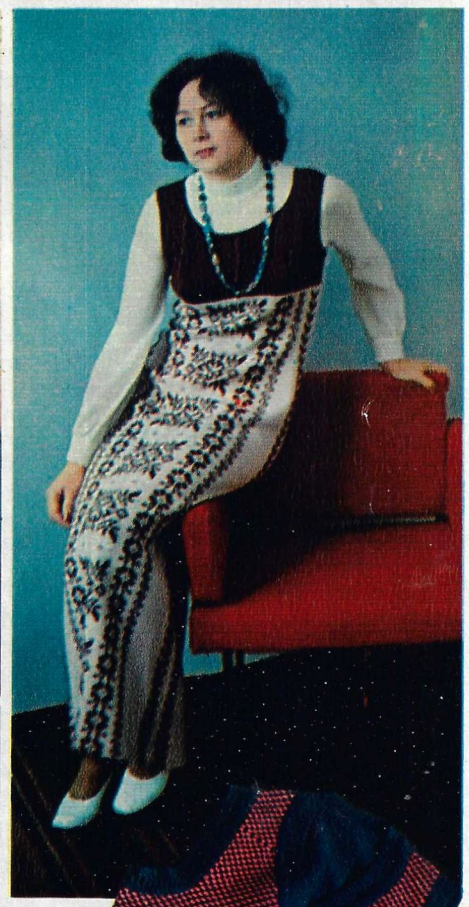

Kirje toimituksesta

Toimitus saa tuon tuostakin kirjeitä, joiden lähettäjiä huolestuttaa heidän maidensa nuorison koulutus- ja työhön sijoittumisongelmat. Samalla heitä kiinnostaa näiden asioiden tila Neuvostoliitossa. "Meillä on paljon työttömiä. Keskiasteen koulun päättäneillä ei ole ammattia, joka mahdollistaisi työpaikan saannin", kirjoittaa esimerkiksi perulainen lukijamme, jokin aika sitten keskiasteen koulun päättänyt Gino Sobrino de la Cruz. "Ne jotka haluavat saada korkeakoulusivistyksen, mutta eivät läpäise yliopiston tai teknisen korkeakoulun pääsytutkintoja, hän jatkaa, — voivat sijoittua vain yksityisiin maksullisiin instituutteihin". "Haluaisin löytää lehdestänne tietoa siitä, paljonko teidän maassanne on erilaisia teknikkaan liittyviä ammatteja", lukija päättää kirjeensä.

Kunnioitettu Gino Sobrino de la Cruz.

Käsittelemänne työllisyysongelma on tuttu vanhemman polven neuvostoliittolaisille. Vähän yli 50 vuotta sitten meilläkin oli vielä työnvälitystoimistoja, joihin päivittäin virtasi tuhansia työttömiä. Maassa oli tämän lisäksi vielä kymmeniä miljoonia lukutaidottomia. Molemmat vitsaudet Neuvosto-Venäjä oli saanut perinnöksi vanhalta yhteiskuntajärjestelmältä ja ne täytyi hävittää samanaikaisesti.

Vuodesta 1926 lähtien valtion työllistämissuunnitelmat alkoivat ottaa huomioon myös koulutukseen tarvittavat menot. Jo aikaisemmin oli aloitettu suunnitelmallinen lukutaidottomuuden poistaminen. Kaikista vaikeuksista huolimatta, usein jopa välttämättömien tarvikkeiden puuttuessa, opetettiin 1923—1939 90 miljoonaa ihmistä lukemaan. Ja 30-luvun alussa siirryttiin yleiseen alkeisoppivelvollisuuteen. Ja juuri tähän samaan aikaan — vuonna 1930 — suljettiin tarpeettomana viimeinen työnvälitystoimisto.

Tämä tapahtui 20 kuukauden kuluttua siitä, kun Neuvostoliitto oli alkanut toteuttaa ensimmäistä viisivuotissuunnitelmaa. Keskitetty suunnittelu auttoi noina ja seuraavinakin vuosina ratkaisemaan työllisyysongelman. Tuli mahdolliseksi poistaa tuotannon anarkia ja ottaa työvoimatilanne hallintaan koko laajan maan mittakaavassa pitäen lähtökohtana kansantalouden tarpeita sekä ottaen huomioon myös etäisemmän tulevaisuuden.

Neuvostovallan aikana kasvaneelle sukupolvelle työttömyys on abstraktinen käsite, josta mainitaan muutamalla rivillä Neuvostovaltion alkuaikojen historiassa. Meidän kokemuksemme ei ole muuten ainutlaatuinen vastaavanlaisia ongelmia ratkottaessa. Sosialistiset maat, jotka toisen maailmansodan jälkeen astuivat perusteellisten sosiaalis-taloudellisten muutosten tielle, pääsivät eroon työttömyydestä jo vuoteen 1950 mennessä, so. vain viisi vuotta sodan päättymisestä.

Ei tarvitse kuitenkaan ajatella, että tällä tavoin olisi ratkaistu kaikki nuorison työhönsijoittumiseen liittyvät ongelmat. Niitä on vielä tänäkin päivänä, ne ovat vain luonteeltaan toisenlaisia. Tällä hetkellä meidän vaikeutemme ei ole suinkaan siinä, että me emme kykenisi takaamaan työtä kaikille nuorille, vaan siinä, että pystyisimme suojelemaan heitä satunnaiselta ammatinvalinnalta, että voisimme auttaa heitä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa löytämään omat kykynsä ja kutsumuksensa.

Maassa on siirrytty keskiasteen kouluvelvollisuuteen. Sivistystyön kehitys, ihmisten kulttuuritason kasvu muuttaa heidän suhtautumistaan ympäröivään maailmaan, sen ymmärtämistä. Eräs tämän vaikean ja monitahoisen ongelman puolista on siinä, että ilman työtä ihminen ei voi edes kuvitella tuntevansa henkistä mielihyvää tai elävänsä täysipainoisesti. Ja sitä paitsi työn tulee olla tyydytystä tuottavaa, mieluisaa.

Neuvostoliiton uusi perustuslaki heijastaa tätä yhteiskunnallisen tajunnan muutosta. Siinä tulkitaan oikeutta työhön huomattavasti laajemmin ja syvällisemmin. Tähän oikeuteen kuuluvat kansalaisten oikeus ammattiin, toiminnan ja työn valintaan kunkin kutsumuksen, taipumusten, ammattivalmennuksen, koulutuksen mukaisesti ja, luonnollisesti, yhteiskunnan tarpeita vastaavasti.

Tämän oikeuden toteutuminen taataan maksuttomalla koulutuksella, johon kaikilla on mahdollisuus eri tasoilla ilman minkäänlaisia rajoituksia; tämän tekee mahdolliseksi myös oppilaitosten maantieteellisesti laaja verkosto, jatkuva uusien opetusmuotojen ja -menetelmien etsintä. Huomattavassa määrin voimia käytetään myös siihen, että nuoriso voitaisiin jo kouluaikana ohjata elämänuran valintaan.

Televisio, radio ja lehdistö kiinnittävät jatkuvasti huomiota, jos ei kaikkiin, niin ainakin levinneimpiin ammatteihin kohdistuvan tiedon levittämiseen. Monissa kaupungeissa toimii ammatinvalinnanohjaustoimistoja, joista saa tietoa kutakin kiinnostavista oppilaitoksista. Niissä voi saada neuvoja myös psykologilta, joka auttaa määrittelemään henkilön valmiuden eri toimintojen aloilla. Yläluokkien oppilaat tottuvat työelämään koulujen työpajoissa tai ammattiin orientoitumisen keskuksessa. Niissä opetetaan mm. ompelemaan, tutustutetaan sorvaajan, viilaajan, puusepän ja kirjaltajan ym. ammatteihin, paneudutaan keittotaidon ja kaupan kone- ja pikakirjoitustaidon salaisuuksiin. Työharjoittelun koululaiset suorittavat tehdassaleissa, palvelulaitoksissa, myymälöissä, kolhooseissa ja sovhooseissa. Kaikki tämä auttaa nuoria laajentamaan käsityksiään heitä odottavien alojen monipuolisuudesta, kokeilemaan kykyjään eri tahoilla sekä tuntemaan nykyaikaisen tuotannon todellisen ilmapiirin.

Neuvostoliiton Työ- ja sosiaalikysymysten Valtionkomitean ilmoituksen mukaan Neuvostoliitossa on noin 7 000 erilaista ammattinimikettä työläisille ja lähes 1700 erityisalaa insinööri- ja teknikkohenkilöstöön kuuluville. Nuori voi tehdä ammatinvalintansa yleissivistyksen antavan peruskoulun jälkeen, joka on täysimääräisenä 10 vuoden pituinen. Hän voi tehdä ratkaisun myöskin kahdeksannen luokan jälkeen päättämällä, missä tulee jatko-opiskelemaan: jatkaako hän kymmenvuotisessa koulussa, keskiasteen erityisoppilaitoksessa vaiko ammattikoulussa. Keskiasteen erityiskoulut (niissä on nykyään 4,7 miljoonaa oppilasta) antavat keskitason teknisen sivistyksen. Ammattikouluissa on 3,8 miljoonaa nuorta. Puolet heistä keskitason ammattiopistoissa, joissa ammattipätevyyden lisäksi he saavat päästötodistuksen täysimääräisen 10-vuotisen koulun suorittamisesta. Keskiasteen erityisoppilaitoksiin ja teknillisiin opistoihin voi mennä myös kymmenvuotisen koulukurssin jälkeen; tällaisissa tapauksissa opiskeluaika on lyhyempi.

Keskiasteenkoulun päästötodistuksen omaavat, jotka päättävät jatkaa opintojaan korkeakoulussa, voivat valita 867 tällaisen oppilaitoksen joukosta itselleen sopivimman.

Valtio auttaa myös nuoria, jotka heti koulun päätyttyä alkavat työtoimintansa. Tässä syntyy useita vastakohtaisia tendenssejä. On tunnettua, esim., että kaikkealla maailmassa suuret teollisuuslaitokset, jotka järjestävät tuotantonsa monimutkaisten teknologisten prosessien perustalla, työhön otettaessa asettavat etusijalle työläiset joilla on pitkä työkokemus. Samalla juuri tällaiset tuotantolaitokset erikoisesti vetävät nuorisoa puoleensa. Jotta nuoret, joilla ei vielä ole ammattitaitoa ja kokemusta, voisivat päästä nykyaikaiseen tuotantoon, NL:ssa on sääntönä, että tuotantolaitoksen johto ammattityöläisten ohella ottaa myös koulun päättäneitä nuoria. Erikoislajien opiskelun laaja järjestelmä, joka käsittää kaikki kansantalouden alat, auttaa nuoria hankkimaan ja kehittämään ammattitaitoa tuotannollisen työn ohella.

Kunnioittaen lehden huomioitsija
Jelena ORLOVA

ONKO YLI

Teksti V. PANKINA

Kuvat A. GARANIN

Tiedon, informaation määrä maailmassa yhä vain lisääntyy.

Maailmassa on yli 30 miljoonaa kirjanimikettä, ja tämä luku kasvaa vuosittain 200 000:lla. Televisio, radio ja lehdistö hukuttavat meidät joka päivä uutisvyöryyn, joka koskee maailmantapahtumia, yleisluontoisia ja kapea-alaisia, ulko- ja sisäpoliittisia, kulttuuri-, tiede- ja päiväntapahtumia. Tätä varten maailmassa on 25 000 radioasemaa, miljardi radiovastaanotinta, noin 150 uutistoimistoa, 400 miljoonaa TV-vastaanotinta sekä ilmestyy kymmeniätuhansia lehtiä. Ja näin jatkuu päivästä päivään.

Vuosisataamme on nimitetty atomiajaksi, kybernetiikan ajaksi, avaruuden valloituksen ajaksi ja nykyään tähän lisätään täydellä syyllä "tiedonvälityksen vuosisata", "kommunikaatioräjähdyksen aikakausi".

Missä tapahtuu räjähdys, siellä syntyy rauhattomuutta sekä vakavia seurauksia. Lääketieteilijät ja psykologit (sekä lasten vanhemmat!) ovat huolissaan ihmisen saamasta ylenpalttisesta tietomäärästä ja väsymisestä siihen — nämä ilmiöt lisääntyvät todellakin vuodesta toiseen uhkaavalla nopeudella. Kuka selviytyy voittajaksi tässä kamppailussa? Ihminen vaiko informaatio?

Yleistä ja yksiselitteistä vastausta ei ole olemassa.

Informaatiotulva on jo nyt saanut monet ihmiset pelkäämään (tai suutuksiin). He ovat ikäänkuin vastalauseena supistaneet vapaahetkinä yhteytensä ulkomaailmaan muutamien lehtien selailuun; tai sitten he lysähtävät aamutakkiin kietoutuneena television ääreen. Koko ihmiskunnan vielä äskettäin palvoma elokuvakaan ei enää kiinnosta heitä.

Länsisaksalainen filosofi T. Geiger on sitä mieltä, että viihde syrjäyttää hitaasti mutta varmasti älyllisen ajanvietteen.

Onkohan kyse kuitenkaan vain väsymyksestä ja ylirasituksesta? Täytyy muistaa, että tietotulvan kasvaessa kasvaa

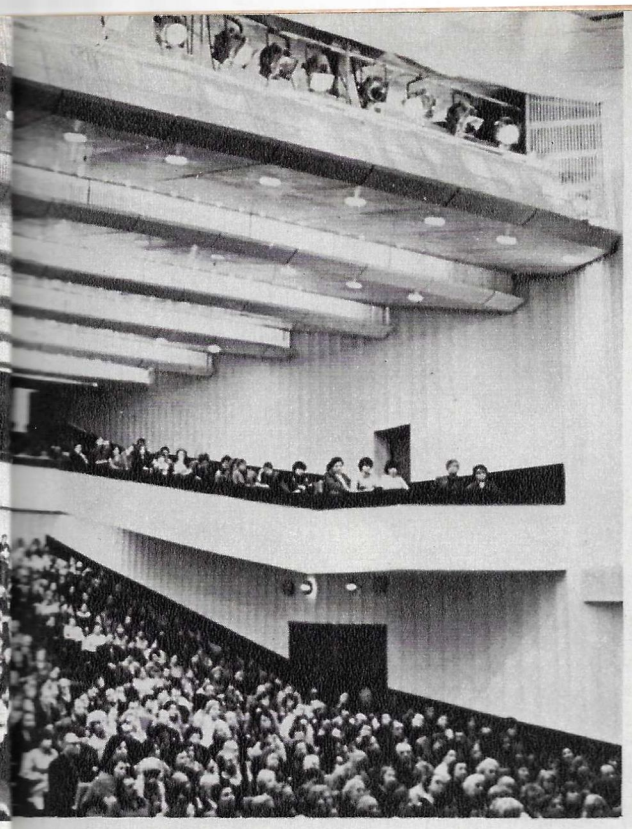

Tästä kysymyksestä on nykyään tullut todella yleismaailmallinen. Sen voi kuulla teatterin edessä ennen kuuluisan seurueen näytöstä ja konserttisalin luona, jossa vierailee tunnettu muusikko tai suosittu viihdeyhtye, stadionin lähellä ennen jalkapallo- tai jääkiekkotähtien yhteenottoa, museon edustalla, kun on näytteillä ulkomaisten kokoelmien aarteita... Tämän kysymyksen kuulee myös joka kuukausi Kalugan turbiinitehtaan kulttuuritalon luona (Kaluga on yli 250000 asukkaan kaupunki vajaan 200 km päässä Moskovasta).

MÄÄRÄISTÄ LIPPUA

myöskin tiedon osuus yhteiskunnan ja ihmisen elämässä. Samalla lisääntyvät mahdollisuudet manipuloida ihmisten tietoisuutta joukkotiedotusvälineiden avulla.

Länsimaisia edistyksellisiä sosiologeja huolestuttaa erityisesti televisio: se muodostuu todellisuuden korvikkeeksi ja antaa loputtomat mahdollisuudet valvoa ja jopa rajoittaa ihmisten saamia tietoja, tylsyttää mieliä. Joissakin maissa keskivertokansalainen viettää kuvaruudun ääressä yli 10 vuotta elämästään.

Seuraavanlaisiakin varoituksia on esitetty: länsisaksalainen tiedemies W. Schlamm kirjoittaa, että joukkotiedotusvälineet yhdenmukaistavat yhä suuremmassa määrin ihmisiä ja heidän ajatteluaan, johtavat persoonallisuuden standardisoitumiseen.

Niin, monet ennusteet kuulostavat pessimistisiltä, eikä niiltä puutu todisteitakaan.

Ja kuitenkin — olkaamme optimisteja!

Ensinnäkin, persoonallisuuden standardisoitumisen vastapainona on toinen suuntaus: yksilöllisten erojen jatkuva kasvu ja ihmisen kehityksen yhä suurempi harmonisuus. Tämä suuntaus saa voimansa ihmisen sosiaalisesta, poliittisesta ja ideologisesta kasvupohjasta.

Mitä korkeampi on ihmisten yleissivistyksellinen ja älyllinen taso, sitä kiihkeämpi on yhteiskunnassa tapahtuva yksilöllistymisprosessi. Neuvostotutkijan tulosten mukaan korkeakoulusivistyksen omaava ihminen lukee kaunokirjallisuutta 17 tuntia kuukaudessa, alkeiskoulusivistyksen omaava vain 7 tuntia; edellinen käy teatterissa ja elokuvissa kolme kertaa useammin ja konserteissa viisi kertaa useammin kuin jälkimmäinen. Länsisaksalaisen lehtimiehen K. Mehnertin mukaan miljardit tunnit, jotka meillä kuluvat järjettömästi roskakirjallisuuden lukemiseen, mikä vahingoittaa henkistä kehitystä ja täyttää lukijan mielen kaikenlaisella hölynpölyllä, kuluvat Neuvostoliitossa lähes kokonaan vakavahenkiseen lukemiseen. Samaa voidaan sanoa teatterista.

Toiseksi, on olemassa sellainenkin käsite kuin ihmiskunnan terve järki, vaikka se onkin käsitteenä hämärä ja vaikeasti määriteltävä mutta kuitenkin täysin todellinen. Tuhansien vuosien aikana se on auttanut hillitsemään "räjähdyksiä" ja selviytymään erilaisista kasvuvaikeuksista. Se ei varmaan nyt eikä tulevaisuudessakaan anna ihmisten hautautua informaatiovyöryn alle, vaan auttaa häntä poimimaan sen joukosta järkiperäisesti kaiken arvokkaan ja tarpeellisen, mm. uusimpien teknisten laitteiden avulla.

Huomattavan aikalaisemme, akateemikko A. Bergin mielipide perustuu kenties juuri uskoon terveen järjen voitosta: "Ihmiskunnan normaali ajatustyö pitkän ajan kuluessa on mahdollista vain, jos katkeamaton tietoyhteys ulkomaailmaan säilyy. Täydellinen tiedollinen eristyneisyys merkitsee hulluuden alkua."

Emme halua tulla hulluiksi. Sen takia tiedon ja oppimisen tarve on meissä katoamaton — vuosisadasta toiseen. Ajanlaskumme ensimmäisellä vuosisadalla on kirjoitettu seuraavat rivit: "Kaikki ateenalaiset sekä kaupungissa asuvat ulkomaalaiset kuluttivat mieluimmin aikansa keskustelemalla tai kuuntelemalla uutisia."

Kaukaiset esi-isämme eivät tietenkään voineet tietää sitä nykytiedemiesten johtopäätöstä, että äänenpainot, kasvonilmeet ja eleet välittävät keskustelun aikana jopa 80 % kaikesta informaatiosta. Mehän kuitenkin tiedämme tai tunnemme tämän. Siksi ymmärrämme, että nyt kuten kymmenien vuosien kuluttuakin täydellisimmätkään joukkotiedotusvälineet eivät voi tyydyttää elävää, välitöntä kosketusta niihin, jotka parantavat meitä, tekevät tieteellisiä keksintöjä, hämmästyttävät meitä taideesityksillään tai työsuorituksillaan tehtaissa ja viljapelloilla. Heidän tapaamisensa antaa mahdollisuuden saada ensi käden tietoa, vastauksia juuri sinun kysymyksiisi ja muodostaa oma mielipide poikkeuksellisesta persoonallisuudesta. Aikaa myöten tulemme ilmeisesti yhä useammin muistamaan osuvan havainnon: inhimillinen kanssakäyminen on mitä arvokkain asia elämässä.

Tunnettujen henkilöiden esiintyminen suuren, usein monituhatpäisen kuulijakunnan edessä on ominaista neuvostoelämälle. Me pidämme tätä ikäänkuin selviönä. Teatterikollektiivit pitävät yllä ystävyyssuhteita työläiskollektiiveihin; kirjailijat, muusikot ja taiteilijat vierailevat Siperian ja Kauko-Idän rakentajien luona; tunnetut työläiset ja osuustilojen viljelijät esiintyvät opiskelijoille; neuvostotasavallat järjestävät keskenään kulttuuripäivien vaihtoa. Meillä on myös informoiva kansalaisjärjestö Yleisliittolainen Znanie (Tieto)-seura. Sen johdossa on Lenin- ja Nobel-palkinnon saanut akateemikko V. Basov. Tällä seuralla on noin 150000 perusjärjestöä ja yli 3 miljoonaa jäsentä. Vuonna 1978 se järjesti 26 miljoonaa luentoa, joilla oli läsnä yli miljardi henkeä... Yhteyksien, tapaamisten ja kanssakäymisen muotoja ei pysty luettelemaankaan.

Palatkaamme kuitenkin Kalugaan, turbiinitehtaan kulttuuritaloon, jossa ilmestyy "Molodost" (Nuoruus) -niminen elävä lehti.

Lehti perustettiin v. 1966 Kalugan Znanie-seuran aloitteesta. Siitä lähtien se on ilmestynyt 122 kertaa ja esitetty 488 kertaa (lehti ilmestyy kerran kuukaudessa).

Aluksi se oli tarkoitettu nuorisolle, mikä näkyy nimestäkin. Sen suosio kuitenkin kasvoi ja siitä muodostui vähitellen kaikenikäisten ja kaikkia ammatteja edustavien ihmisten "äänenkannattaja", esityksissä käy jatkuvasti myös Kalugan naapurikaupunkien Brjanskin, Obninskin ja Tulan asukkaita. 13 vuoden aikana näissä tilaisuuksissa on käynyt noin 400000 kuulijaa. Jokin aika sitten niitä alettiin pitää Turbiinitehtaan uudessa kulttuuritalossa. Vaikka taloon mahtuu tuhat katsojaa, ja se on rakennettu ja varustettu niin, että monet teatteritkin kadehtivat sitä, elävän lehden toimittajat eivät pysty täysin tyydyttämään lippujen kysyntää (jotka muuten maksavat 60 kopeekkaa). Siksi esityksiä pidetään sekä lauantaina että sunnuntaina kaksi kertaa päivässä.

Mistä johtuu näin suuri ja jatkuva suosio? Ennen kaikkea asiapitoisista ja vaihtelevista ohjelmista ja niiden osanottajista.

Lehteen sisältyy yleensä yhteiskunnallispoliittisia, kansainvälisiä, tieteen ja tekniikan, kulttuurin ja taiteen sekä urheilun sivuja. Pelkästään lehden tekoon osallistuneiden nimiluettelo täyttäisi paksun vihkon. Heidän joukossaan on tiedemiehiä, tuotannon uudistajia, kosmonautteja (Kaluga on avaruuslentojen isän, Tsiolkovskin, kotikaupunki), poliittisia tarkkailijoita, kirjailijoita ja taiteilijoita, urheilun maailmanmestareita...

Esityksissä näytetään pienoismalleja, taulukoita, katkelmia tiede- ja taidefilmeistä sekä kuultokuvia.

Kalugassa suoritettava kokeilu on uutta, mutta sillä tuntuu olevan suuri tulevaisuus.

Kutsumme teidät nyt "lukemaan" Molodost-lehden äskeistä numeroa. Turbiinitehtaan työnjohtaja Vasili Lebedev ja Kalugan Znanie-seuran työntekijä Nikolai Kormiltsev esittelivät yleisölle lehden sisällön laatijat.

JOTTA PAHUUS MAAILMASTA VÄHENISI

Stanislav Rostotski, SNTL:n kahden valtionpalkinnon ja kahden Oscar-palkinnon haltija ei kaivannut esittelyä. Syynä ei ollut vain se, että hän on ohjannut mm. sellaiset kotimaassa ja ulkomailla arvostetut filmit kuin "Maanantaiaamuun saakka" sekä "Ja illat olivat rauhaisia..." Yleisö otti S. Rostotskin vastaan kuin läheisen ihmisen siksi, että hänen viimeisin elokuvansa "Bim, mustakorva" on kuvattu Kalugassa. Filmausaikana kalugalaiset kohtasivat ohjaajan näissä "Molodost"-ohjelmissa ja myös kadulla joukkokohtauksia kuvattaessa.

Tällä kertaa S. Rostotskin esiintyminen oli ikäänkuin jatkoa edellisille, se oli ajattelua ääneen elokuvataiteen kasvattavasta roolista ja aktiivisesta humanismista. Mitä on onni ja miten hän suhtautuu kirjallisten tuotteiden elokuvasovituksiin? Mitä hän pitää päätehtävänään taiteilijana? ("Sitä, että maailmassa olisi vähemmän pahuutta," Rostotski vastasi). Mikä työ hänellä on nyt tekeillä? Miten hän valitsee kuvauspaikat? Onko hänellä koira? ("Koiraa ei ole, kissa on. Minä lellin ja hemmottelen sitä, koska viisivärisset kissat tuovat kuulemma onnea")...

Kaikki pitivät lyhyestä lyyrisestä elokuvanovellista "Valkea Bim kertoo".

LIENNYTYS EUROOPASSA

Aseiden ja sotavoimien vähentämisen näköalat Länsi Euroopassa, Neuvostoliiton suhteet johtaviin länsivaltioihin, liennytyksen syventyminen ja materialisoiminen poliittisella, talouden ja kulttuurin alalla — siinä ongelmakenttä, jota analysoi historian professori Aleksandr Tšubarjan.

Kuuntelijain mielenkiinto ei kuitenkaan rajoittunut Eurooppaan vaan ulottui kauas sen ulkopuolelle. Tšubarjanille lähetettiin noin 80 kysymyslappusta. Kaikkiin vastaaminen oli mahdotonta säädetyn tunnin puitteissa. Siitä syystä pohdiskelu ja mielipiteiden vaihto jatkui aulassa tauon aikana. Joku halusi selvyyttä Italian poliittisen kriisin yksityiskohdista, toinen aseiden rajoittamisen keskinäisen valvonnan menetelmistä ja muodoista, kolmas Neuvostoliiton ja BRD:n suhteiden näköaloista, neljas Nicaraguan ja Chilen tapahtumista, viides Lähi-Idän ja Välimeren alueen tilanteen kehityksestä

NYKYISEN AFRIKAN ONGELMIA

"Afrikasta ja afrikkalaisista kertominen on samanaikaisesti sekä vaikeata että helppoa. Tämä ei ole millään lailla hämmästyttävää," näin aloitti esityksensä SNTL:n tiedeakatemian Afrikka-instituutin johtaja, professori Anatoli Gromyko.

"Se on vaikeata, koska Afrikka on manner, jolla on 49 itsenäista valtiota, joiden kansat asuvat ja tekevät työtä, luovat omaa historiaansa ja kulttuuriaan, rakentavat uutta yhteiskuntaa ja taistelevat niitä voimia vastaan, jotka yhä vielä haluaisivat sitoa 400 miljoonaa afrikkalaista neokolonialismin kahleisiin. Kullakin näistä kansoista on omat ainutkertaiset kasvonsa, saavutuksensa ja ongelmansa.

Se on helppoa, koska afrikkalaisten vaikeudet ja menestykset, surut ja ilot eivät ole neuvostoihmisille vieraita ja kaukaisia, sillä me olemme internationalisteja.

...Se aika on ollutta ja mennyttä, jolloin Afrikan kansat oli eristetty sivistyneestä maailmasta siirtomaavallan paksulla muurilla, puhuja sanoi. Imperialistinen järjestelmä on sortunut, monet entiset siirtomaaherrat ovat pakanneet laukkunsa ja palanneet eurooppalaisiin konttoreihinsa. Taistelu Afrikan vapaudesta ei ole kuitenkaan vielä päättynyt. Päinvastoin — Etelä-Afrikan rotusortolinnake, jossa miljoonat afrikkalaiset viruvat poliittisessa ja sosiaalisessa vankeudessa, pörhistelee nykyaikaisilla aseilla, joita imperialistit ovat luovuttaneet rotusortajille."

Anatoli Gromyko kertoi edelleen Afrikan maiden kasvaneesta roolista maailmanpolitiikassa, Afrikan menneisyydestä ja tulevaisuudesta, taloudesta ja kulttuurista. Hän esitteli kuulijakunnalle myös Afrikka-instituutin ja satojatuhansia jäseniä käsittävän Neuvostoliiton — Afrikan kansojen ystävyysseuran toimintaa.

Afrikan asioiden ohella salia kiinnostivat myös neuvostoliittolais-amerikkalaisten suhteiden eri näkökohdat, Lähi-Idän ja Kaakkois-Aasian tilanne. Anatoli Gromyko kertoi näkemyksensä näistä kysymyksistä.

MITEN KIRURGIT PARANTAVAT SYDÄN- JA VERISUONIVIKOJA?

Terveys on jokaisen hallussa oleva aarre. Kaikki eivät kuitenkaan osaa käyttää sitä oikein: monet "tietävät" nykyään kaiken sairauksista — omista ja muiden — tekevät minkä tahansa taudinmäärityksen ja suosittelevat ihmelääkkeitä. Vain kirurgin alaa emme kaikki hallitse...

Lääketieteen tohtori, SNTL:n valtionpalkinnon saanut professori Anatoli Pokrovski on yksi maailman parhaista asiantuntijoista sydän- ja verisuonitautien kirurgisessa hoidossa, ensi sijassa aortantulehduksen (joka on erityisen yleinen lasten ja nuorten naisten keskuudessa). Prof. Pokrovski on pitänyt esitelmiä tämän taudin hoidosta kansainvälisissä kongresseissa Tokiossa, Lyonissa ja Oslossa.

— Aikaisemmin kirurgi pääasiassa leikkasi ja poisti elimistöstä jotakin, mutta nykyään kirurgia on pikemminkin luova lääketieteen ala. Nykyiset kirurgit ompelevat yhteen, rakentavat uutta, suorittavat koruompelua, sanoi A. Pokrovski. Tänään on mahdollista parantaa sairauksia, joiden vielä äskettäin uskottiin olevan leikkaukselle saavuttamattomissa (kuten esimerkiksi valtimon haurauskovetustauti, atherosklerooosi). Tämä on käynyt mahdolliseksi, koska kliinisessä praktiikassa on kehitetty ja otettu käyttöön uusia taudinmäärityskeinoja, mm. radioaktiivisia isotooppeja ja ultraääntä.

Kuulijat saivat tietää leikkauksista, joiden avulla kyetään täysin parantamaan verenpainetauti ihmisillä, joilla on munuaisverisuonten sairaus ja aortan ahtautuma, ja yrityksistä hoitaa leikkauksella alkavaa kuoliota — jopa niin, että raaja ei ainoastaan pelastu, vaan sen toimintakyky palaa. Pokrovski kertoi toistaiseksi ainutlaatuisesta kokemuksestaan aivan uudella verisuonikirurgian alalla: leikkauksista, joita tehdään maksaan, vatsalaukkuun ja muihin vatsaontelon elimiin johtaville verisuonille.

Verisuonia korjaavan kirurgian ansiosta on mahdollista pelastaa tuhansia ihmishenkiä, jatkoi A. Pokrovski. Vaikka näissä leikkauksissa tarvittavat monimutkaiset laitteet ovat hyvin kalliita, leikkaukset tehdään meillä valtion kustannuksella.

Nämä leikkaukset tulevat kalliiksi myös kirurgeille, sillä jotkut niistä kestävät 8—10 tuntia. Vilkkaat suosionosoitukset, joilla kuulijat saattoivat A. Pokrovskia, ilmaisivat tunnustusta hänelle ja hänen virkaveljilleen.

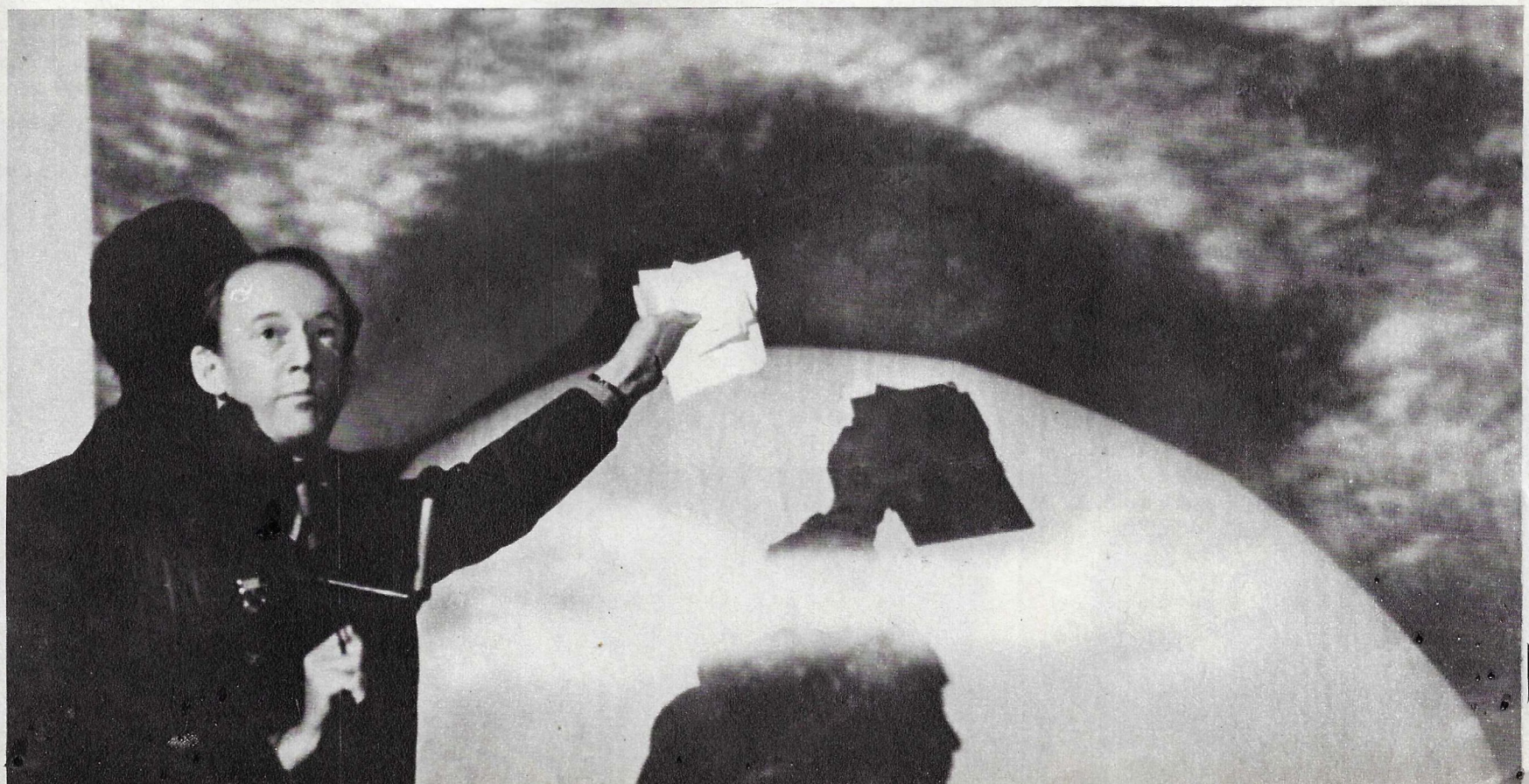

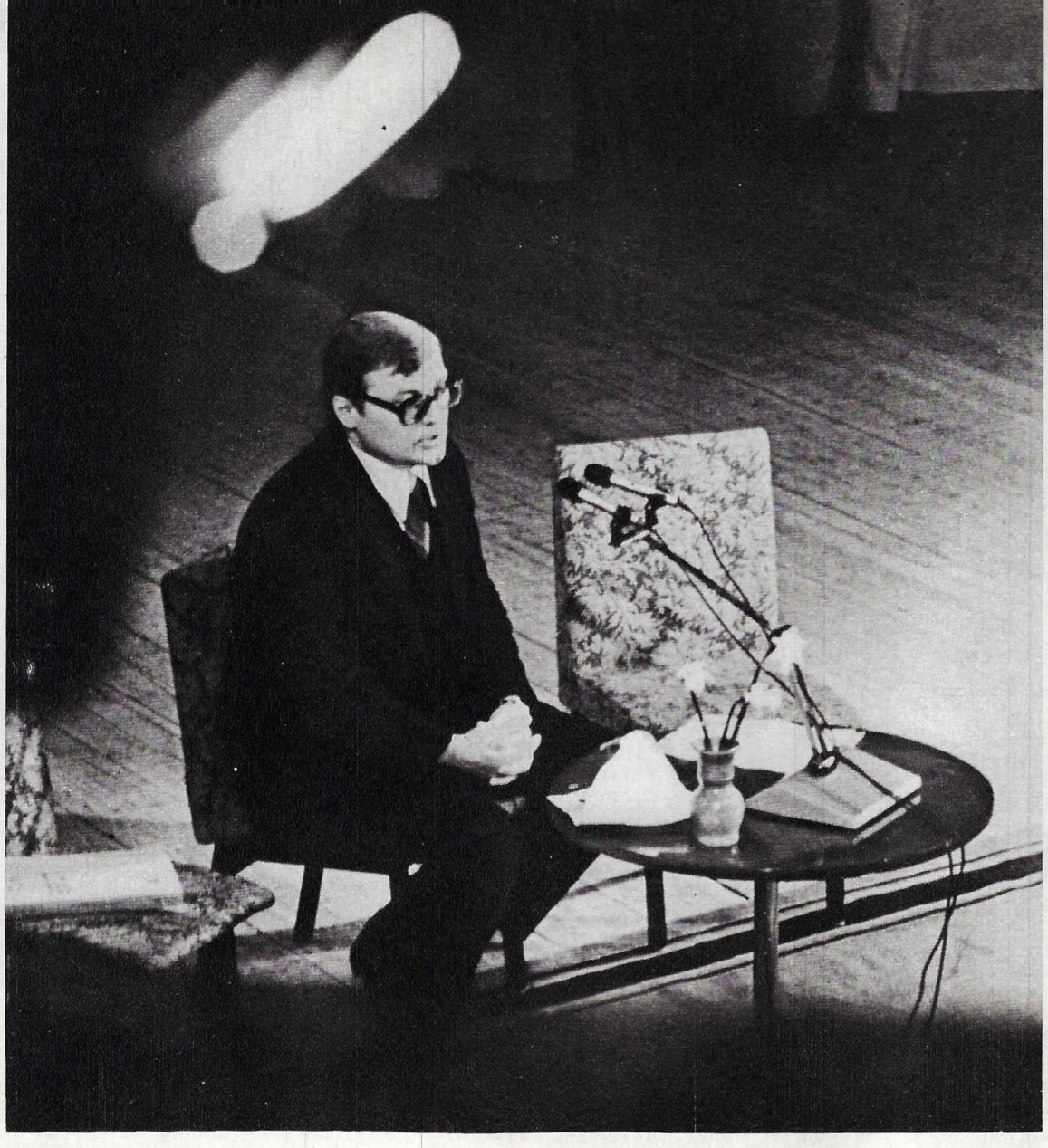

UNESCO: RAKENNE, TOIMINTA JA MERKITYS

Igor Baderko, Neuvostoliiton ulkoministeriön neuvonantaja, on työskennellyt kahdeksan vuotta UNESCO:n päämajassa. Venäläisten Ranskaa kohtaan tuntema mielenkiinto on tunnettua. Tämän takia I. Baderko joutui kertomaan vaikutelmiaan Pariisista, Ranskan nuorisosta ja sen vapaa-ajanvietosta, teatterien ensi-illoista sekä Neuvostoliiton—Ranskan talous- ja kulttuurisuhteita koskevista suunnitelmista. Häneltä kysyttiin myös, montako kieltä hän hallitsee ja mitä on kansainvälinen siviilipalvelu, millainen on kansainvälisen virkamiehen asema, millaisia ovat hänen oikeutensa ja velvollisuutensa, UNESCO:n sihteeristön henkilökunnan valintaperusteet (ja voiko naisesta tulla kansainvälinen virkamies).

Eniten läsnäolijat halusivat tietoja itse UNESCO:n toiminnasta, sen päämääristä ja tehtävistä, sen ohjelmista, Neuvostoliiton konkreettisesta panoksesta UNESCO:n puitteissa — sellaisten nykyajan polttavien ongelmien ratkaisemisessa kuten rauhan lujittaminen, liennytys, aseriisunta, taistelu siirtomaavaltaa vastaan, nälän ja sairauksien vastustaminen maapallolla...

Lähetystöneuvos I. Baderko valaisi kaikilta puolilta sitä työtä, jota varaulkoministeri I. Zemskovin johtama Neuvostoliiton UNESCO-komissio tekee. Hän kertoi, miten suuri merkitys on sellaisilla UNESCO:n tieteellisillä ohjelmilla kuin "ihminen ja biosfääri", kansainvälinen geologinen korrelaatio, hydrologinen ohjelma ja maailmanlaajuiset valtameritutkimukset. I. Baderko korosti, että Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden aktiivisella tuella UNESCO on alkanut kiinnittää huomiota uusiin suunnitelmiin voimatalouden alalla, mm. tutkimuksiin aurinkoenergian sekä maansisäisen lämpöenergian hyväksikäytöstä.

MITÄ ON KRIMINALISTIIKKA?

— Sivistyneilläkin ihmisillä on mitä kummallisimpia käsityksiä kriminalistiikasta, sanoi ammattiaan puolustellen Viktor Snetkov, SNTL:n sisäasiainministeriön tieteellisen tutkimuslaitoksen osastopäällikkö, lakitieteen tohtori ja professori. Monet yhdistävät sen kädestäennustamiseen, kasvonpiirretutkimukseen ja käsialatutkimukseen.

Kriminalistiikka on oppi siitä, miten oikeudellisia todisteita etsitään ja löydetään, vahvistetaan ja tutkitaan, arvioidaan ja käytetään rikosten ehkäisemiseen ja selvittämiseen. Me asiantuntijat käytämme tieteen ja tekniikan uusimpia saavutuksia ja laadimme niiden avulla kriminalistisen tekniikan menetelmiä ja välineitä. Näitä ovat oikeusvalokuvaus, mekanoskopia, sormenjälkitutkimus, ulkonäkötutkimus, käsialatutkimus, ballistiikka, äänitutkimus...

Samalla kriminalistiikka on oikeustiedettä. Sen tieteellisiä menetelmiä ja teknisiä välineitä käytetään vain laillisin perustein, jotka on vahvistettu SNTL:n perustuslaissa, rikosprosessilainsäädännössä ja erilaisissa normatiivisissa säädöksissä.

Kriminalistiikan alan koulutus on meillä pakollista kaikille oikeustieteellisen korkeakoulun suorittaville ja kaikille oikeuslaitoksen työntekijöille. Miksi pakollista? Kriminalistiikkaan perustuu erilaisten tutkintatoimien taktiikka (tarkastus, kuulustelu, henkilöiden esittely tunnistamistarkoituksessa, tutkintakokeilu).

Professori V. Snetkov osoitti vakuuttavasti konkreettisten esimerkkien avulla, miten tämä "salaperäinen kriminalistiikka" tieteellis-teknisiin keinoihin perustuen selvittää mitä sekavimpia rikoksia. Erityisen mukaansatempaava oli hänen kertomuksensa tuntomerkkien laatimismenetelmistä, joiden keksijöiden joukkoon hän itsekin kuuluu.

SEV: 30-VUOTISEN YHTEISTYÖN TULOKSIA

"SEV:iin kuuluu tänään 10 Euroopan, Aasian ja Amerikan sosialistista maata, joiden yhteenlaskettu väestö on yli 435 miljoonaa henkeä. SEV-maat käsittävät lähes 19 % maailman pinta-alasta ja 10 % sen väestöstä mutta niiden osuus maailman tuotannosta on noin kolmannes." Tämä on katkelma taloustieteen lisenssiaatin Boris Djakinin esitelmästä, joka oli täynnä vaikuttavia numerotietoja ja tosiasioita.

B. Djakinille tehtiin ennätyksellinen määrä kysymyksiä. Tämä ehkä selittyy silläkin, että eräät Kalugan teollisuuslaitokset ovat yhteistyössä SEV-maiden yritysten kanssa, ja monet kalugalaiset ovat useita kertoja käyneet niissä työmatkoilla.

Nyt kaikki yksissä tuumin ottivat selvää ja ratkoivat vielä käytävälläkin kysymyksiä, miksi SEV- ja EEC-maiden väliset suhteet muotoutuvat niin vaikeasti; miten SEV-maiden keskeisiä maksuja hoidetaan ja milloin lopultakin tullaan tyydyttämään henkilöautojen kysyntä Neuvostoliitossa.

LJUDMILA IVANOVAN SANKARITTARET

Venäjän Liittotasavallan ansioitunut taiteilija Ljudmila Ivanova on viime vuosien aikana osoittautunut mielenkiintoiseksi luonnenäyttelijättäreksi. Hänen tulkitsemansa hahmot jäävät mieleen ja herättävät teatteri- ja elokuvayleisön taholla sympatiaa. Siksi L. Ivanovalta ilmeisesti kysytään niin usein, millaisia naisia hän mieluiten esittää? Tätä kalugalaisetkin kysyivät.

— Hyväsydämisiä tavallisia työläisiä, jotka eivät elä itseään vaan toisia varten. Sankarittareni eivät ole mitään kaunottaria, joskus he vaikuttavat huvittavilta, mutta minua viehättää heidän sisäinen kauneutensa, anteliaisuutensa ja vaatimattomuutensa. Sanalla sanoen, näyttelen mielelläni aikalaisiani, vastasi L. Ivanova ja jatkoi: — En ole turhaan "Sovremennik"- teatterin kasvatti. Sen ohjelmistossa on ennen kaikkea omaa aikaamme ja nykyelämää kuvaavia näytelmiä. On tietysti myös historiallisia kappaleita sekä venäläisiä ja ulkomaisia klassikoita.

Olemme ylpeitä siitä, että teatterimme on perustanut lahjakas ohjaaja O. Jefremov, joka nykyään on MHATin (Moskovan taiteellinen teatteri) johtaja. "Sovremennikiä" johtaa nyt hänen oppilaansa, ohjaaja ja näyttelijä Galina Voltšek. Sekä hän ja muut teatterin veteraanit että me nuoriso arvostamme parhaita perinteitämme. Sitä, että kykenemme näyttelemään ehyenä kokonaisuutena, ja sitä, että samanaikaisesti korkein arvosana näyttelijälle teatterissamme on "omintakeisuus".

Moniin kysymyksiin (miten päästä katsomaan näytäntöjä, miten tullaan näyttelijäksi) ja pyyntöihin (laulaa omia laulujaan, lausua runoja) Ljudmila Ivanova vastasi hänelle ominaisella koruttomuudella ja viehätyksellä.

Esityksen jälkeen hänen luokseen kulissien taakse meni tyttöjä omine, varmaankin hyvin tärkeine ongelmineen. He halusivat pohtia niitä kahden kesken L. Ivanovan kanssa.

"MOLODOST"-LEHDEN ESITYS ON PÄÄTTYNYT, JA ME HAASTATTELIMME SEKÄ KUULIJOITA ETTÄ ESIINTYJIÄ.

Z. Gustšina, 13 lapsen äiti: Kun lapset varttuvat tulemme tänne koko perheineen. Kotona voi tietysti katsella televisiota ja kuunnella radiota, mutta mikään ei mielestäni korvaa tällaista kanssakäymistä kunnioitettujen henkilöiden kanssa.

I. Jevstignejev, seppä: Nämä illanvietot auttavat minua ymmärtämään paremmin, miten suuri, vaihteleva ja vastakohtia täynnä maapallomme on, ja tajuamaan selvemmin jokaisen ihmisen vastuun kaikesta, mitä sillä tapahtuu.

A. Gavrilova, koneenkäyttäjä: Minulle jokainen täällä käynti merkitsee uuden oppimisen ja tajuamisen iloa.

P. Ponarin, insinööri: Mielestäni tämä on eräänlainen kulttuurikorkeakoulu. Tulen tänne kuin juhlaan.

T. Jevdokimova, näyttelijätär: Meidän aikanamme on vaikeata ehtiä seurata kaikkea ja valikoida tarpeellinen. On kuitenkin mahdotonta tehdä luovaa työtä, ellei ymmärrä, mitä maailmassa tapahtuu ja miten kansamme elää. Elävän lehtemme menestys johtuu luovan asiallisesta ilmapiiristä, henkisestä rikastumisesta ja tiedoista, joita se antaa.

N. Šmakova, kutoja: Onnistuin pääsemään tänne ensimmäistä kertaa. Vaikutelma on suurenmoinen! Oli niin mielenkiintoista, että viisi tuntia kuluivat aivan huomaamatta! Ikävää, että kaikki on ohi.

P. Širokopojas, veturinkuljettaja: Minulle tämä on kanssakäymisen juhlaa, ei vain esiintyvien vieraidemme vaan myös työtovereiden kanssa. Minusta on hyvin tärkeää, että ihmiset tapaavat vapaa-aikanaan näin erinomaisessa ilmapiirissä ja ovat tällaisessa vireessä.

G. Žanžarova, lääkäri: Aina kun onnistun saamaan lipun tänne, on kuin onni olisi potkaissut minua.

T. Nikitova, työläinen: Minusta on erinomaista, että täällä on vuorotellen vakavia ja humoristisia esityksiä. On hyvä nauraa kaikesta sydämestään, ja sitäpaitsi ilonpito ja huvi yhdistävät kuulijoita.

Anatoli Gromyko: Vakuutuin taas kerran kuulijoidemme näkemysten laajuudesta ja mielenkiinnon syvällisyydestä, heidän kiinnostuksestaan ulkopoliittisiin kysymyksiin. Voi olla, etteivät kuulijat tiedä kaikkea joistakin ongelmista, mikä onkin luonnollista, mutta he haluavat tietää.

L. Ivanova: Eivät ainoastaan näyttelijät ole lahjakkaita vaan myös katsojat. Tänään täällä salissa olleet olivat lahjakkaita. Meidän on siis yritettävä päästä vielä korkeammalle tasolle. Minua miellytti kovasti myötäelämisen ja täydellisen yhteisymmärryksen ilmapiiri.

I. Baderko: Minulle nämä päivät olivat todella iloinen tapahtuma: on aina miellyttävää todeta, että työsi kiinnostaa monia.

B. Djakin: Kaiken työhöni liittyvän ohella minulle tuotti suurta mielihyvää saada tutustua kosmonautiikan syntymäseutuun.

Yhdessä kirjelapussa, jonka Vasili Lebed luki ääneen yleisen naurun ja hyväksymishuutojen kaikuessa, oli ehdotus: rakentaa kulttuuritaloon lisäsiipi, jotta kaikki halukkaat mahtuisivat "Molodost"-lehteä seuraamaan.

Tämä ehdotus voidaan ehkä toteuttaa; voidaan jopa rakentaa vielä yksi kulttuuritalo, vartavasten "Molodost"-ohjelmaa varten. Luulemme, että siitäkin huolimatta sen ovella tullaan joka kuukausi kuulemaan "Onko ylimääräistä lippua?"

MAGADANILAINEN SATAMATYÖLÄINEN

Magadanin kauppasatama on pääsisäänkäynti Kolyma-joen ja Tšuktšien niemimaan välisille alueille. Kaikki tämän suuren, karun seudun tarpeet tyydytetään meriteitse, alkaen pesukoneista ja jääkaapeista sekä päätyen porauslaitteisiin ja atomivoimaloiden koneistoihin. Kolyman valtatie alkaa heti laiturista, sitä pitkin kuljetetaan yötä päivää kuormia kaivostyöläisille ja geologeille, poronhoitajille ja rakentajille. Satama kasvaa, sitä varustetaan uudella tekniikalla ja siitä muodostuu pohjoisia meriteitä pitkin tuotavien kuormien suuri, koneellistettu käsittelykeskus.

Palatessamme satamasta pohdiskelimme ääneen, mikä tässä pojassa meitä viehätti. Ulkonaisesti lastaaja Juri Musin ei vastannut mielikuvaa satamamiehestä, jolla on atleetin vartalo, joka viljelee korvia kutittelevaa ammattislangia ja jonka suusta sylkäisty natsa osuu tarkasti laiturin ja laivan väliin jäävään ahtaaseen kuiluun. Juri oli hintelä ja vaitelias eikä sanonut koskaan polttaneensa. Hänen elämänkaarensakaan ei tuntunut mitenkään erikoislaatuiselta — pohjoisilla alueilla ja Siperiassa tapaa vaikka kuinka paljon samanlaisia: hän oli kasvanut ja käynyt koulun Moskovan lähellä, lähtenyt kodistaan ja matkustanut maan ääriin. Hän oli taittanut lentokoneella yli 10000 km matkan Moskovasta alueelle, joka oli ollut hänelle tuttu vain koulukartalta.

Karu seutu testasi hänen kestävyytensä aluksi Magadanin kivenmurskaamon rakennustyömaalla ja sitten Bilibinon malminrikastamolla. Tämän jälkeen Juri oli kahden vuoden ajan rahdinkuljetuskoneella AN-12 lennättänyt traktoreita, raivauskoneistoa ja hedelmiä pohjoisiin Keperveimin ja Anadyrin asutuskeskuksiin sekä Schmidtin niemelle. Paluulennoilla Magadaniin tuotiin kalaa ja turkiksia. Kuusi vuotta sitten Juri vaihtoi lentokentän satamaan. Silloin, hänen omien sanojensa mukaan, onni potkaisi häntä. Hänet otettiin A. Amvrosovin johtamaan ahtaajaryhmään, joka oli Magadanin sataman paras. Työnjohtaja, jolla on lähes neljännesvuosisadan työkokemus pohjoisilla alueilla ja joka tietää ajan arvon ja tuntee työnilon, opettaa suojattejaan työskentelemään ja elämään eteenpäin katsoen. Kaikki hänen työryhmänsä jäsenet hallitsevat kaksi tai kolme ammattia. 45 miehestä 33 on nosturinkäyttäjiä, autonkuljettajia tai muita konemiehiä, jotka käsittelevät suurikokoisia kontteja terminaalin tornirakennelmassa. Kuka tahansa lastin käsittelijöistä voi istuutua myös trukin ohjaimiin. Taitavat kädet kykenevät ohjailemaan laivavinttureita ja katerpillareita. Työryhmän toiminta on täsmällistä, joustavaa ja kaunista.

● **Ylhäällä — lahjoja pojille.**

● **"Vodnik"-joukkue harjoitusten jälkeen (vasemmalla).**

Kaunista ei ole vain heidän työskentelynsä. Työryhmän jäsenet opiskelevat, harrastavat urheilua ja kalastusta sekä järjestävät perheretkiä useammin kuin muut — heidän tapansa olla tuhlaamatta aikaa turhaan säilyy työpäivän päätyttyäkin.

Juri Musin on korvaamaton Magadanin kaupungin koripallojoukkueessa. Sen tilillä on voitto Kauko-Idän ja Siperian turnauksessa ja ensimmäinen sija Venäjän Liittotasavallan vyöhykemestaruuskilvassa. Koripallon ohella hän harrastaa myös jalkapalloa. "Vodnik"-joukkue, jossa hän pelaa, on Magadanin alueen mestari.

"Vaimoni on muusikko, mutta hänkin pitää urheilusta," sanoi Juri. "Kuukausiansiomme on melko hyvä, vähän vaille tuhat ruplaa. Meillä on kaksi lasta, molemmat kunnon poikia. Lomat vietämme Moskovan lähellä ja Mustan meren, Bulgarian tai Romanian kylpylöissä. Olenko löytänyt paikkani elämässä? Taidan yhä etsiä sitä. Olen kirjeopiskelijana Primorjen maatalousinstituutin karjatekniikan osastolla. Karjateknikko on hyvin tarpeellinen ammattimies näillä seuduilla. Kuljetin lentokoneella elintarvikkeita, joita tuodaan Uzbekistanista ja Ukrainasta saakka. Entäpä jos on huono lentosää tai muita hankaluuksia, onko pohjoisessa asuvien tultava silloin toimeen ilman lihaa? Ei, elintarvikeongelma on ratkaistava täällä paikan päällä."

Tässä taitaakin olla avain Juri Musinin viehätysvoimaan. Hänen elämäntarinassaan ei ole poikkeuksellisia tai epätavallisia tilanteita. Hänen omat etunsa ovat sidoksissa hänen kotiseutunsa etuihin. Tuntien työnsä tärkeyden hän arvioi itseään ja tekojaan juuri tämän mittapuun avulla.

Kauko-Idän herkku, krapu, on sunnuntaipöydän kaunistus (vasemmalla). Illalla on mukava kuunnella hyvää musiikkia.

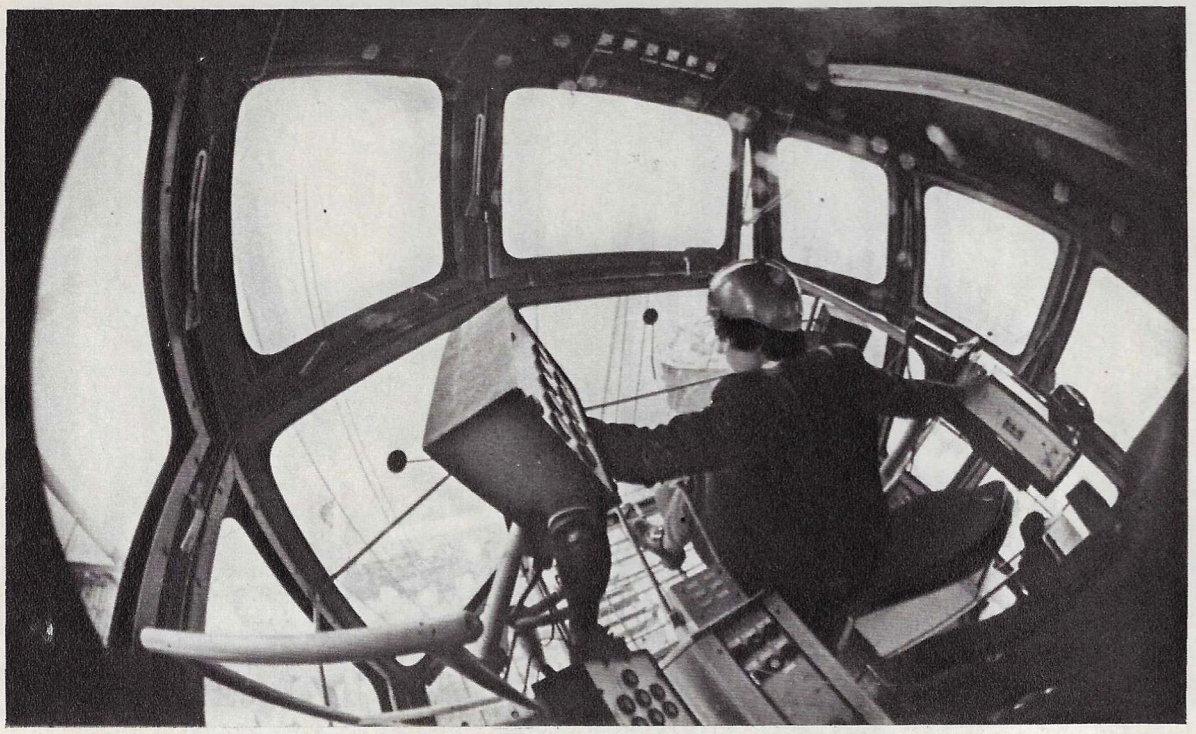

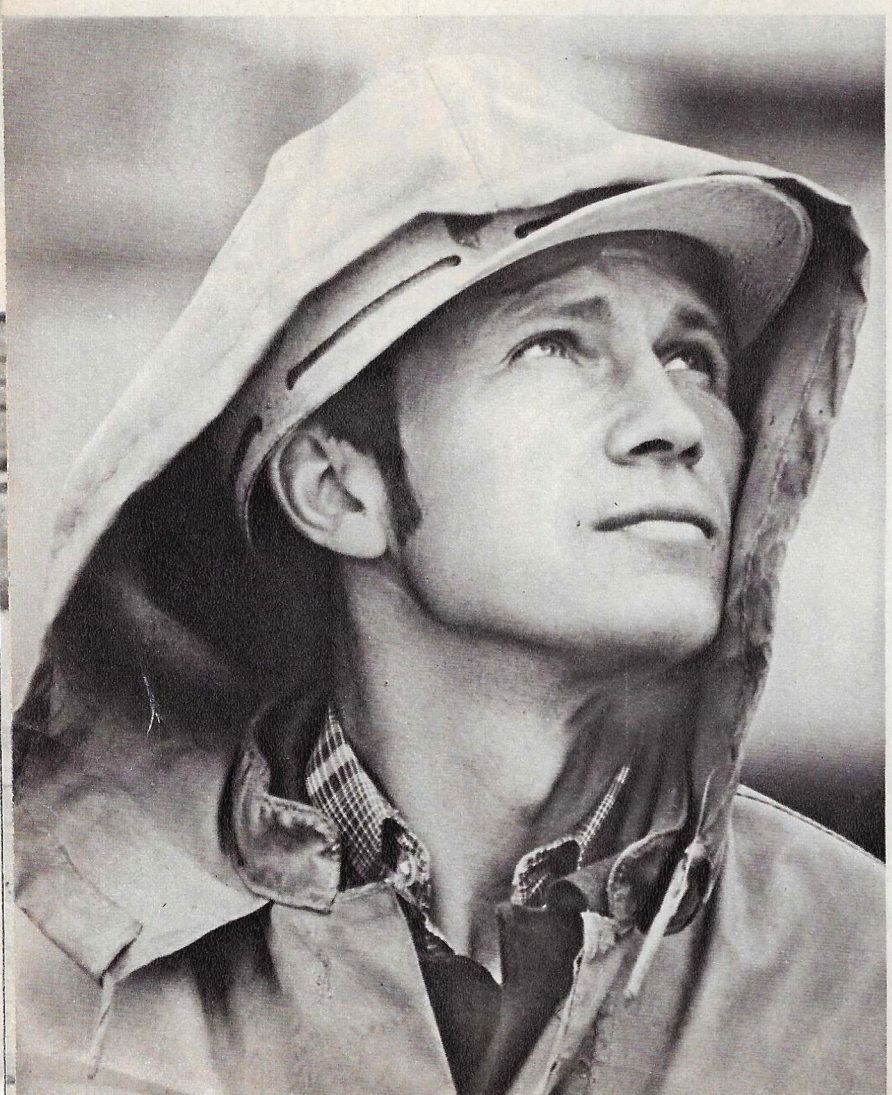

Ihminen on tunkeutunut kauas pohjoiseen ja perustanut sinne talvehtimispaikkojen, asemien ja tukikohtien lisäksi myös kaupunkeja. Tällä hetkellä NL:n pohjoisilla ja niihin verrattavilla itäalueilla on noin 370 kauppalaa ja kaupunkia. Magadan on yksi niistä. Tänne kukkuloiden ympäröimälle Nagajevin lahdelle tulee ympäri vuoden Nahodkan ja Vladivostokin, Iljitševskin ja Odessan satamista aluksia. Atomijäänsärkijät ovat avanneet tien myös Murmanskista, Arkangelista ja Leningradista tuleville lasteille.

Nostokurjen varsi kääntyilee. Köysiin sidottu laatikkopino laskeutuu laiturille tarkasti ja sulavasti. Niin nostokurjenhoitaja, autonkuljettaja, lastinpurkaja kuin terminaalin konemieskin ymmärtävät toisiaan sanoitta. Ollaan purkamassa laivoja "Kapitan Markov", "Olenek", "Sungari" ja "Angara", joiden lastina on henkilö- ja linja-autoja sekä traktoreita. Jokaisen lastin käsittelyssä tarvitaan erilaista työskentelytapaa ja laitteistoa. Satamanlahdella odottavat vuoroaan "Kapitan Gotski" ja "Kapitan Ševtšenko", joiden lasti käsittää yleistavaroita ja rakennustarvikkeita. Alusten nimet kuvastavat merimiesten, satamatyöläisten ja Magadanin asukkaiden syvää kunnioitusta pohjoisten merien kapteeneita kohtaan.

A. ZYBININ
ja A. HRUPOVIN
seloste

Sekalaista

VANHAA HÖYRYVETURIA RAKENNETAAN

Donetskin (Ukraina) metallurgisen tehtaan rautatieläiset ovat alkaneet rakentaa vanhanmallista höyryveturia. Tilaaja halusi leveäpiippuisen veturin, jossa on hiilivaunu, puskurit ja yleisesti ottaen kaikki, mitä viime vuosisadalla rautateillä liikkunut juna tarvitsi. Veturin on oltava kuitenkin pienikokoinen, koska sen kuljettajana tulee toimimaan apina. Tällaista höyryveturia tarvitaan Moskovan eläinteatteria varten. Teatteri kantaa perustajansa Vladimir Durovin nimeä. Hän loi aikanaan suurta menestystä saavuttaneen numeron — rautatien nelijalkasine matkustajineen. Veturi tupruttaa savupilviä ja liikkuu akkujen avulla. Tekniset "salaisuudet" eivät kyllä taida merkitä paljoakaan niille nuorille katsojille, jotka tulevat aikanaan näkemään tämän epätavallisen junan.

KIIREHTI APUUN

Eräässä Tšeljabinskin alueen kylässä asuva eläkeläinen Anfisa Ketova heräsi yöllä koiransa epätoivoiseen vinguntaan. Hätää pukeuduttuaan 75-vuotias nainen kiiruhti ulos ja huomasi yön tummuudessa, että jokin peto oli hänen koiransa kimpussa. Ensimmäinen käteen sattunut keppi aseistuksenaan eräntä syöksyi koiransa luo... Aamulla mummo näki "metsästyssaaliinsa": hän oli mukiloinut kuoliaaksi suuren ilveksen.

GEOLOGI-TERMIITIT

Turkmenialaiset eläintieteilijät ovat tarkastaneet, pitääkö paikkansa kreikkalaisen historioitsijan Herodotoksen oletus termiittien kyvyistä etsiä kultaa ja muita mineraaleja. Koe tehtiin Ašhabadin lähellä. Termiittikeoista otettujen maaperänäytteiden analyysi osoitti, että nissä oli yli 20 erilaista kemiallista elementtiä. Kultaa niistä ei kylläkään löytynyt, mutta onnistuttiin selvittämään, mihin Herodotoksen oletus perustui. Vettä etsiessään termiitit kaivavat syviä käytäviä. Niille kelpaa ainoastaan sellainen vesi, joka sisältää liuonneita metallisuoloja. Siinä onkin autiomaan hyönteisten "geologisten kykyjen" selitys.

1000 VUODESSA 200 METRIN KORKEUTEEN

Muinaistieteilijät joutuivat käyttämään vuorikiipeilyvälineitä päästäkseen muinaisten kaivostyöläisten asutuksille Tienšanin vuoristossa. He löysivät alueelta asumusten ja lammassuojien sekä metallinsulatusuunien jäänteitä. Tiedemiehet määrittelivät, että alueella on 800—900 luvuilla asunut ihmisiä. Mutta kuinka he pystyivät hoitamaan taloutta tuollaisessa korkeudessa ja noin vaikeissa olosuhteissa? Arvoituksen ratkaisemisessa auttoivat Taškentin yliopiston geologit. Tutkittuaan vuoren rakenteen erityispiirteitä, he tulivat lopputulokseen, että tuhat vuotta sitten kaivostyöläisten majat sijaitsivat laaksossa ja että ne ovat tektonisten prosessien seurauksena nousseet viime vuosisatojen aikana melkein 200 metriä. Muinaisen asutuksen arvoituksen ratkaiseminen auttoi selvittämään täysin nykyaikaisen kysymyksen: millä nopeudella vuoret kasvavat. Kävi ilmi, että kasvuvauhti on 18 cm vuodessa.

KYYHKYSET VALMISTAUTUVAT OLYMPIALAISIIN

Harkovin kyyhkystenhoitajien kerho valmentaa ensi vuoden olympialaisiin 1000 kirjekyyhkystä. Lintuja opetetaan myös muissa kaupungeissa. Olympialaisten avajaispäivänä nousee Moskovan taivaalle suuri joukko siivekkäitä viestinkantajia. Jokaisen linnun jalassa tulee olemaan olympialaisrengas kontrollia varten, jonka avulla linnut luovuttaneiden kerhojen tuomarit rekisteröivät niiden kotiintuloajan ja määrittelevät voittajat. Kilpailuun valmentautuessaan kyyhkystenhoitajat ovat alkaneet järjestää linnuille harjoituslentoja.

MATKALLA TÄHTIEN MAAILMASSA

Barnaulissa (Altai) asuva taiteilija Mihail Levtšenko on harrastanut jo pitkään astronomiaa. Hän on rakentanut kotiinsa observatorion, asentanut sinne itse konstruoimansa kaukoputken ja seurailee vapaa-aikoinaan tähtiä. Hän on tutkinut eri tähtien reittejä, oppinut tuntemaan monet niistä nimeltä. Hän on lukenut satoja astronomiaa käsitteleviä kirjoja. Levtšenko tarkkailee taivaankappaleiden lisäksi myös tekokuiden ja avaruusrakettien lentoa. Tiedemiesten antamien tehtävien mukaisesti hän kuvaa eri planeettoja ja tähtitaivaan osia.

Sekalaista

RETKI VENÄJÄN KIELEEN

YHDEKSÄSTOISTA OPPITUNTI

AIHE: vierailulla

Matkanne jää vaillinaiseksi ellette käväise vierailulla. Venäläisten vieraanvaraisuus tunnetaan kaukana maan rajojen ulkopuolellakin. Tämä kansanpiirre heijastuu myös venäläisessä sananparsissa. Esim: "Vieras talossa on isännän ilo", "uunista kaikki pöytään" ym.

Päivää. Tervetuloa. Olkaa hyvä ja käykää sisälle. Hauska nähdä teitä, näin sanoen ottavat hyväntahtoisesti vieraita vastaan isäntä ja emäntä. He kehottavat teitä istumaan pöytään: Kalliit vieraat, älkää kainostelko. Olkaa kuin kotonanne.

Kestitsemisen alussa keskustelu saa selvästi "aterialistisen" luonteen; "Olkaa hyvä ja ottakaa salaattia, piirakkaa, kalaa." "Kiitos, mielihyvin." "Oikein maukasta." "Mitä haluatte juoda?" "Vodkaa, viiniä, konjakkia?" "Jos mahdollista hiukan viiniä." "Olkaa hyvä ja antakaa sinappia." "Ottakaa vielä lihaa." "Kehotamme teitä nauttimaan kaikkea mikä on mieleenne." Onhan emännän parhaimpana palkintona se, että vierailla on hyvä ruokahalu. Ja kun olette syönyt kylliksi, sanotte kiitoksia, olen jo kylläinen.Terveydeksenne, vastaa siihen eräntä.

Toivokaamme siis kaikille hyvää ruokahalua — ja seuraaviin tapaamisiin.

приходи́те (приезжа́йте) в го́сти	prihodíte (prijezžáite) v gósti	tulkaa vierailulle
добро́ пожа́ловать!	dobró požálovatj	tervetuloa
проходи́те, пожа́луйста	prohodíte požáluista	olkaa hyvä, käykää sisään
рад (ра́да, ра́ды) вас ви́деть	rad (rády) vas vídetj	olen iloinen (olemme iloisia) nähdä teitä
стол	stol	pöytä
не стесня́йтесь, бу́дьте как до́ма	nje stesnjáitesj, búdjte kak dóma	älkää kainostelko, olkaa kuin kotona
попро́буйте, пожа́луйста, сала́т, пиро́г, ры́бу	popróbuite, požáluista, salát, piróg, rýbu	olkaa hyvä ja ottakaa salaattia, piirakkaa, kalaa
с удово́льствием	s udovólstvijem	mielihyvin
о́чень вку́сно!—язы́к мо́жно проглоти́ть (разговорное)!	ótšenj vkúsno, jazýk mózno proglotítj	oikein maukasta, voi kielen nielaista
что бу́дете пить: вино́, конья́к, во́дку...?	tšto búdjete pitj: vinó konják, vódku...?	mitä haluatte juoda: viiniä konjakkia, vodkaa...?
е́сли мо́жно, немно́го вина́ (конья́ка́, во́дки, пи́ва...)	ésli mózno, nemnógo viná (konjaká, vódki, piva)	jos saisin hiukan viiniä (konjakkia, vodkaa, olutta)
возьми́те, пожа́луйста, мя́са (ры́бы, сала́та, ветчины́...)	vozmítje, požáluista, mjása (rýby, saláta, vetšiný)	olkaa hyvä ja ottakaa lihaa (kalaa, salaattia, kinkkua)
я уже́ сыт. Благодарю́ вас	blagodarjú vas, ja užé syt	Kiitän. Olen jo kylläinen
на здоро́вье!	na zdoróvje	terveydeksenne
прия́тного аппети́та!	prijátnogo apetíta	hyvää ruokahalua
«Гость в дом—хозя́ину ра́дость»	Gost v dom — hozjáinu rádostj	Vieras talossa on isännän ilo
«Что в печи́ на стол мечи́»	Tšto v petší na stol metší	Uunista kaikki pöytään

Tehtävä: Kirjoittakaa vihkoon tekstissä olevat sanonnat siinä järjestyksessä että syntyisi vuoropuhelu talon emännän ja vieraiden kanssa. Käyttäkää myös aikaisempien oppituntien aineistoa.

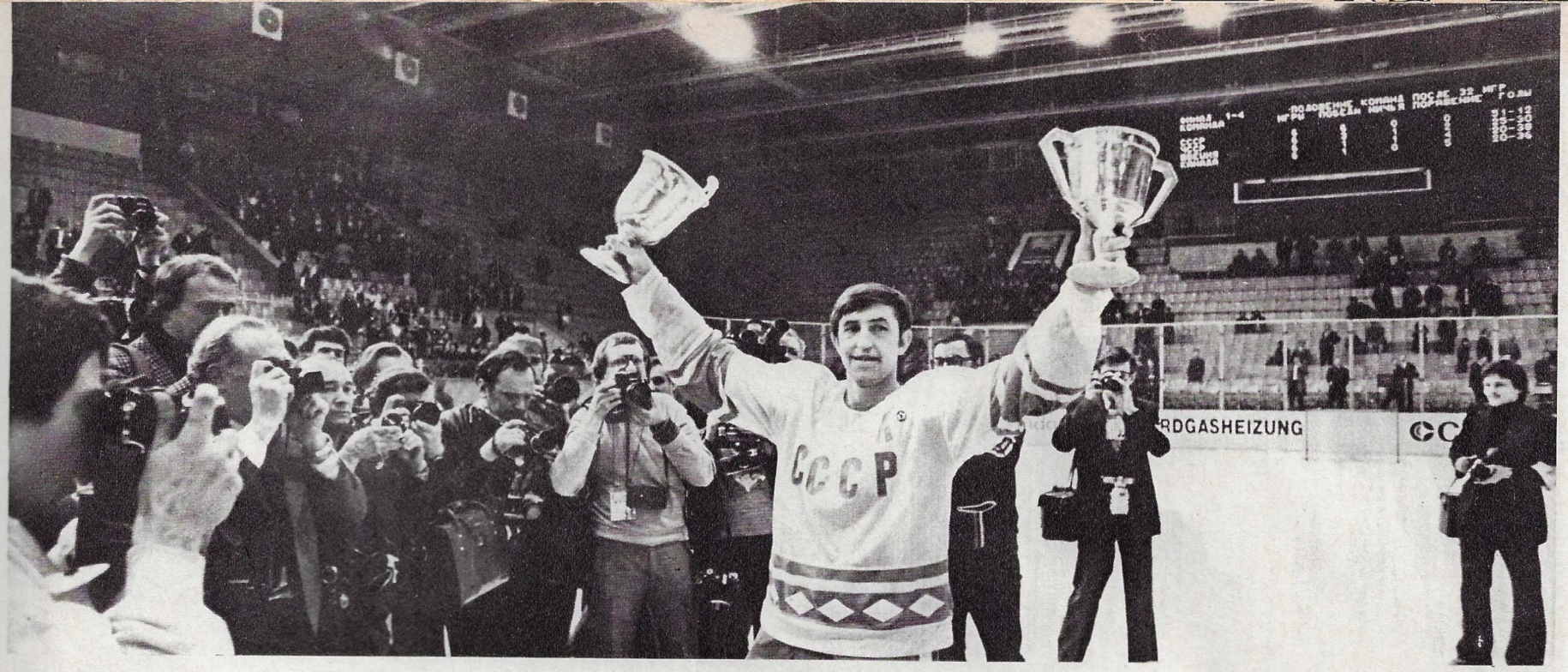

MENISIPÄ LAKE PLACIDISSÄ YHTÄ HYVIN!

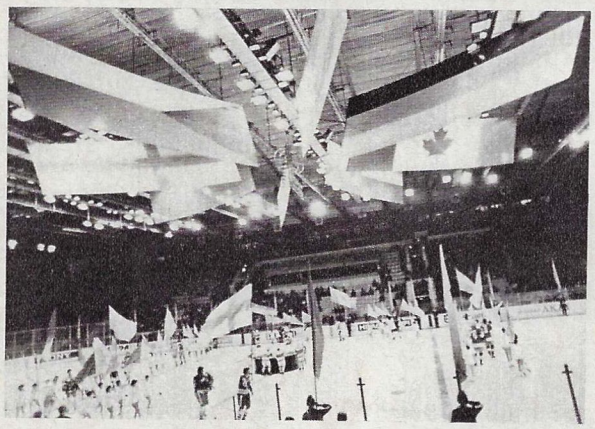

Nämä NL:n joukkueen valmentajien Viktor Tihonovin ja Vladimir Jurzinovin uudistukset aiheuttivat sen, että joukkue pelasi koko turnauksen ajan poikkeuksellisen nopeaa peliä, joka kävi yli vastapelaajien voimien. Jokainen neljästä kolmikosta suoritti omaperäisiä hyökkäyksiä. Puolustajat ja maalivahdit pelasivat myös luotettavasti.

Moskovan MM- ja EM-kisat olivat itse asiassa viimeinen koitos ennen olympiaturnausta Lake Placidissä. NL:n joukkueen voittokulku lähes kaikissa viime kauden suurissa kilpailuissa antaa aihetta pitää sitä eräänä 13. talviolympialaisten kultamitalien päätavoittelijoista.

Kuka voi tarjota vastusta jääkiekkoilijoillemme ensi talviolympialaisissa? Ennen kaikkea Tšekkoslovakian joukkue, vaikka se Moskovassa ei pelannut täydellä panoksella. Useimmat asiantuntijat ovat sitä mieltä, että tähän oli syynä pelaajien riittämätön fyysinen valmennus.

Ruotsin joukkue herätti asiantuntijain ja yleisön ihastusta. Sen rungon muodostavat vähän yli 20-vuotiaat jääkiekkoilijat. Ne pelaavat rohkeasti ja päättäväisesti. Joukkueen valmentajat ovat täynnä intoa valmentaakseen korkeimmista mitaleista kamppailemaan pystyvän joukkueen.

Moskovassa esiintynyt Kanadan joukkue ei koostunut läheskään parhaista maansa pelaajista ja tuli vasta neljännelle sijalle. Olympiakisoissa jääkiekon kotimaata tulee edustamaan amatöörijoukkue. Sen ohjaajana on kuuluisa asiantuntija Dave Bauer. Mihin Bauerin suojatit pystyvät, on vaikeata sanoa, sillä joukkue ei ole toistaiseksi osallistunut suuriin kansainvälisiin kilpailuihin.

Tällaiset olivat Moskovan mestaruuskisojen tulokset talviolympialaisia odoteltaessa.

Teksti V. HOTINSKI.
Kuvat J. Miranski ja J. Morgulis

Maailman Ja Euroopan mestareiden palkinnot NL:n joukkueen kapteenin Boris Mihailovin käsissä. Jääkiekon MM- ja EM-kisojen juhlalliset avajaiset Moskovassa. Kentällä ovat NL:n ja Tšekkoslovakian pelaajat. Kanada — Ruotsi: kiivasta taistelua kolmannesta sijasta ja pronssimitaleista.

"Mielestäni NL:n maajoukkueella ei olekaan huonoja puolia, mutta hyviä vaikka kuinka paljon."

"Olen sanoinkuvaamattoman ihastuksissani."

"Tunnen monta joukkuetta, jotka ovat loistaneet National Hockey Leaguessa ja kansainvälisellä areenalla, mutta nykyinen neuvostojoukkue on vahvin koskaan näkemäni."

Tähän tapaan arvioivat NL:n maajoukkuetta, Moskovan v. 1979 MM- ja EM-kisojen voittajaa, tunnetut valmentajat Jan Starši (Tšekkoslovakia), Tommy Sandlin (Ruotsi) ja Marshall Johnston (Kanada).

Neuvostojääkiekkoilijat pelasivat Moskovan turnauksessa kahdeksan ottelua ja voittivat ne kaikki vakuuttavasti.

Neljän pelin aikana NL:n joukkue lähetti kiekon 37 kertaa kisojen hopea- ja pronssimitalien saajien — Tšekkoslovakian ja Ruotsin — maaleihin ja päästi omaan maaliinsa 8 kertaa. Kanadan maalivahdit saivat ottaa kiekon verkostaan NL:oa vastaan pelatuissa otteluissa 14 kertaa, NL taas omastaan 4 kertaa.

Minkä ansiosta neuvostourheilijat saivat näin tuntuvan yliotteen kovista kilpailijoista? Ratkaiseva osuus tuntuu olleen joukkueen neljällä loistavasti valmennetulla hyökkäyskolmikolla. Nyt Moskovassa tapahtui yhtäaikaa kaksi ensiesiintymistä — A. ja V. Golikovien sekä S. Makarovin kolmikko samoin kuin uusi hyökkääjien yhdistelmä, jossa kokeneiden J. Lebedevin ja A. Jakuševin rinnalla pelasi ensi kertaa Gorkin kaupungista kotoisin oleva A. Skvortsov.

KAIKKI LAULAMAAN!

Teksti A. ARONOV
Kuvat I. TSIPIN

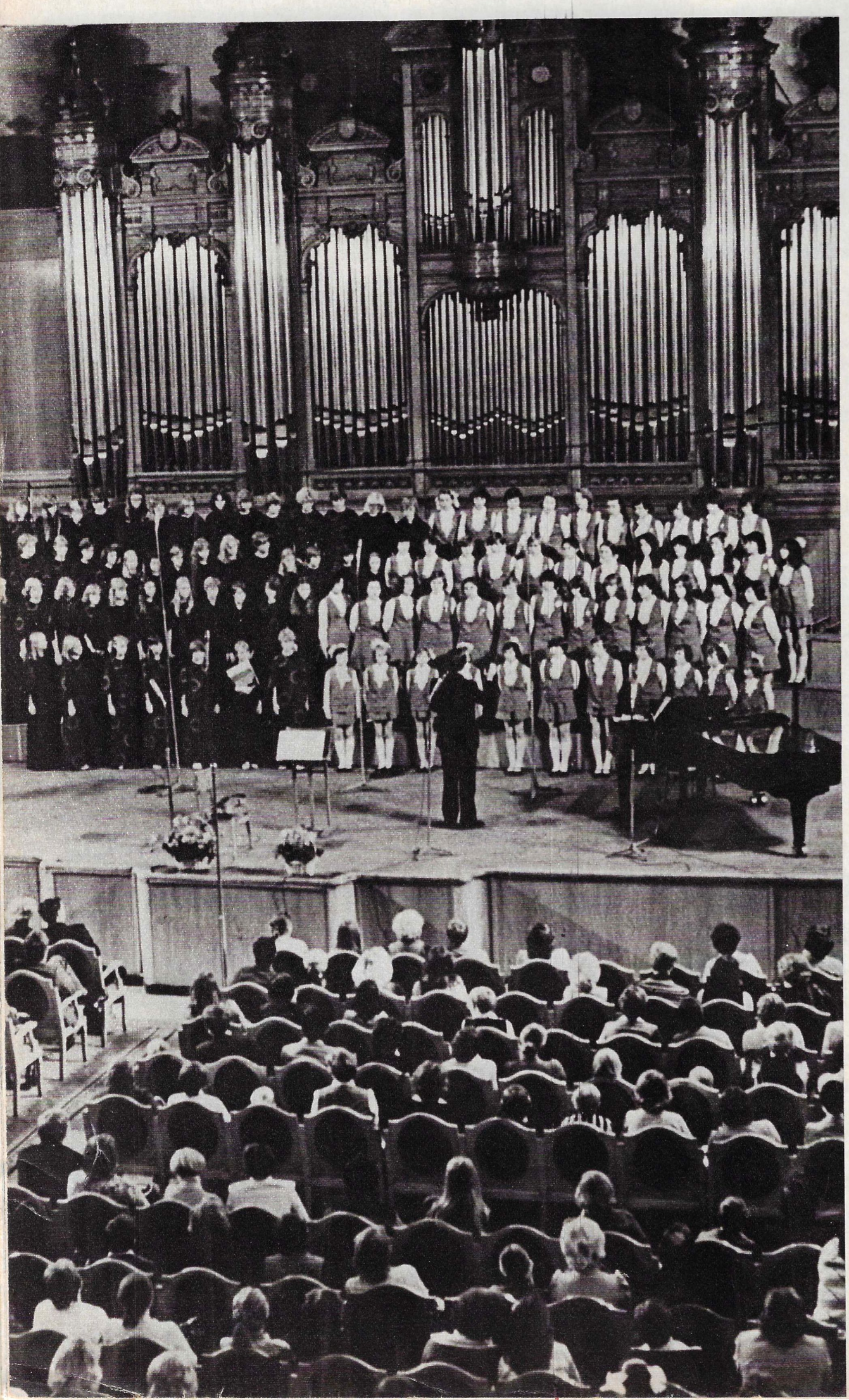

Moskovan lähellä sijaitsevan Železnodorožnyn kaupungin lapsikuorostudio "Pioneria" täytti tänä vuonna 25 vuotta. Se tunnetaan laajalti Neuvostoliitossa ja ulkomaillakin. Tämä kuoro laski perustan laajalle lapsikuorostudioharrastukselle Neuvostoliitossa ja sen mallin mukaisia kuoroja syntyi eri kaupungeissa ja tasavalloissa yli 500. Studiolaiset ovat järjestäneet konsertti- ja näytetuntikiertueita Puolaan, Bulgariaan, Tšekkoslovakiaan ja Italiaan. Kuorolaulun suomalaisetkin ystävät saivat viime vuoden lopulla tutustua heidän taiteeseensa.

Mikä on kuorostudio? Siihen kuuluu monia eri oppiaineita ja pedagogisiä menetelmiä, eritasoisten kuorojen monihaarainen joukko, jossa pieni laulaja voi askel askeleelta siirtyä ylemmäs taidon kasvaessa. Kuoroon voi liittyä 5-6 vuoden iässä ja mukaan otetaan kaikki halukkaat ilman mitään karsintaa. Käytäntö on osoittanut, että laulaminen kuorossa nopeuttaa hyvin suuresti harmonisen kuulon ja musiikkimuistin kehitystä — enemmän kuin yksittäisopiskelu.

Kuoron menestys toi kuuluisuutta myös sen korvaamattomalle johtajalle, tätä nykyä Venäjän tasavallan ansioituneelle taiteilijalle, säveltäjä Georgi Struvelle. Esiintymisten ja näytetuntien yhteydessä hän on käynyt monissa maissa. Suomalaisiin kollegoihin on solmittu erityisen kiinteät suhteet.

— Kävin Suomessa ensi kertaa v. 1966 — minut oli kutsuttu työhön suomalais-venäläisen koulun kesäleirille, säveltäjä muistelee. — Siellä luonnonkauniin Vahermajärven rannalla sai alkunsa ystävyyteni suomalaisten koululaisten kanssa eikä tämä yhteys ole katkennut tähän päivään mennessä.

Suomessa tehty työ pani alulle myös ystävyyden suomalaisten kollegojen, musiikinopettajien kanssa, ensisijaisesti Tapiolan koulun kuoron johtajan Erkki Pohjolan kanssa.

— Vierailin Tapiolassa, tutustuin Erkki Pohjolan perustamaan suurenmoiseen kuoroon ja sain häneltä vastakaikua omille ajatuksilleni, G. Struve kertoo. — Monet käsityksemme olivat sopusoinnussa keskenään ja ryhdyimme ylläpitämään yhteyttä, vaihtamaan ajatuksia ja ohjelmistoja. Kun kollegani jonkin ajan kuluttua saapui Moskovassa lasten kansainvälisen musiikkikasvatusjärjestön konferenssiin, hän vieraili luonamme ja tutustui Pioneriaan, kertoo Struve.

Nämä kaksi musiikkimiestä päättivät tutustuttaa myös kasvattinsa toisiinsa ja järjestää kuorojen kiertueita. Tällaisia tapaamisia järjestettiin viime vuonna. Tapiolan kuoro esiintyi suurella menestyksellä Baltian tasavalloissa ja Moskovassa, sen jälkeen Pioneria-kuoron jäsenet matkustivat Suomeen.

— Kävimme Helsingissä, Turussa, Tampereella ja muissa kaupungeissa. Lauloimme ja harjoittelimme Tapiolan kuorolaisten kanssa. Laulamisen lisäksi vietimme aikaa yhdessä, rentouduimme ja tanssimme.

SUOMALAISIA KASPIAN MEREN RANNOILLA

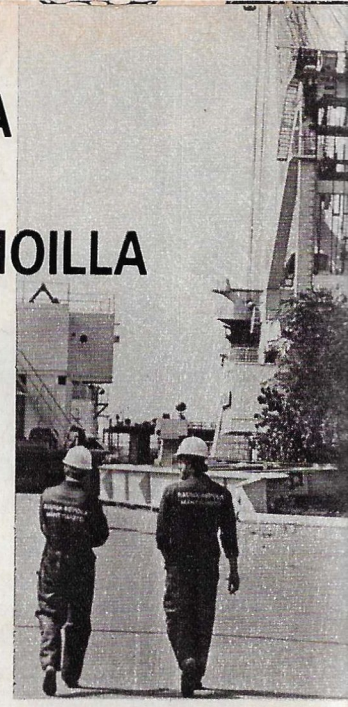

Astrakanin kaupungissa, joka on kivenheiton päässä tarujen ympäröimästä "harmaasta Kaspiasta", teknikko Timo Taipalmaa ja hänen virkaveljensä Rauma-Repola Oy:stä työskentelivät yhdessä neuvostoasiantuntijain ja työläisten kanssa porauslauttaa rakentaen. Heidän edustamansa toiminimi on jo pystyttänyt samanlaisia Amerikkaan, Norjaan ja Englantiin.

— Porauslaitteemme tarkoituksena on päästä osoitettuun paikkaan oman moottorinsa avulla, suorittaa tutkimuksia ja porauksia ja sitten siirtyä toiseen paikkaan, Taipalmaa kertoo.

Olen hyvin tyytyväinen työhöni tässä ikivanhassa kaupungissa. Suhteemme neuvostokollegoihin ovat erittäin hyvät, ongelmia ei synny vaan kaikki kysymykset ratkaistaan nopeasti työn kuluessa. Tällaisissa oloissa on miellyttävää tehdä työtä. Suren vain kotoisen saunan puuttumista, mutta tämä harmi unohtuu helposti, kun viikonloppuisin voi käydä venäläisessä saunassa ja sukeltaa suuren Volga-joen aaltoihin...

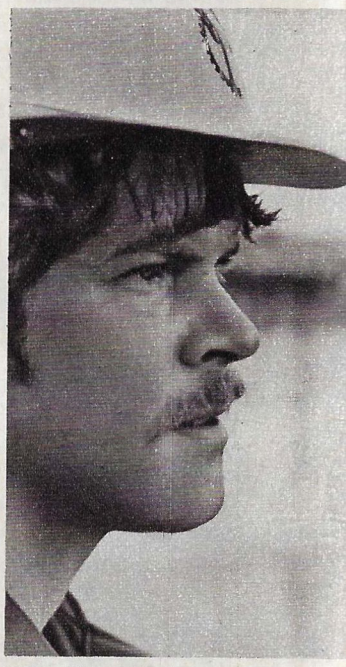

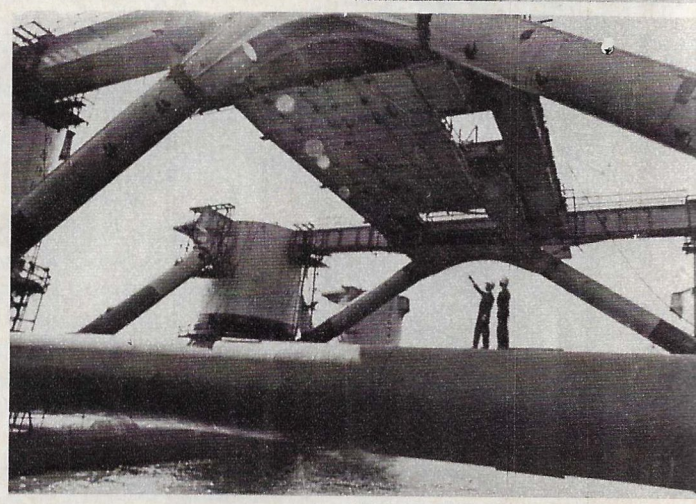

Toiminimellämme on monia yhteyksiä Neuvostoliittoon. Luulisin, että tällä hetkellä ainakin 25—30 yhtiön työntekijää työskentelee Neuvostoliitossa. Solmitut sopimukset ovat yleensä suurimittaisia ja edistävät maidemme taloudellisen yhteistyön lujittumista.

Kuvissa (ylhäältä alas): 1. Matkalla töihin. 2. Laivanrakentaja-teknikko Timo Taipalmaa. 3. Poraustornin asennuksen valvontaa. 4. Neuvostoliittolaiset ja suomalaiset asiantuntijat poraustornissa 40 metrin korkeudessa.

Kuvat
V. JERŠOV

HARVINAINEN POIKA BAKUSTA

V. 1966 lopulla Neuvostoliiton šakinpelaajat saivat kutsun kansainväliseen nuorisoturnaukseen Tršinecin kaupunkiin. Valinta osui Anatoli Karpoviin. Kun hän saapui Tšekkoslovakiaan, kävikin ilmi, että turnaus ei ollutkaan nuorison vaan aikuisten. Ei ollut valinnanvaraa, poika jouduttiin ottamaan osanottajien joukkoon. Tulokset olivat mykistäviä: Karpov tuli ensimmäiselle sijalle eikä hävinnyt ainuttakaan erää! Tuleva maailmanmestari oli silloin 15-vuotias.

Kuluvan vuoden huhtikuussa, 16-vuotispäivänsä kynnyksellä, Garri Kasparov lähti kansainväliseen turnaukseen Banja Lukan kaupunkiin Jugoslaviassa. Tällä kertaa turnauksen järjestäjät kuitenkin tiesivät, kuka sinne on tulossa.

Kasparov ilmestyi "šakkiylhäisön" joukkoon komeettana. Ennenkuulumatonta: NL:n mestaruuskarsinnoissa tuo bakulainen koulupoika valloitti ensimmäisen sijan sivuuttaen 63 mestaria ja suurmestaria! Menestys avasi hänelle tien NL:n korkeimman mestaruusliigan turnaukseen. Sellainen ei ollut onnistunut vielä kenellekään 15 vuoden ikäisenä.

Vielä aikaisemmin hän oli voittanut kahdessa NL:n nuorten mestaruuskilpailussa sekä aikuisten sarjan Bakun cup-kilpailussa ja monissa muissa turnauksissa osoittaen ikäisekseen kypsää peliä ja loistavia tuloksia.

Nyt hän osallistui ensimmäiseen todella suurimittaiseen kansainväliseen turnaukseen, mukana oli 14 suurmestaria ja 2 mestaria, joista hän itse oli toinen.

Garri Kasparov aloitti tasapelillä entistä maailmanmestaria T. Petrosjania vastaan. Sen jälkeen tapahtui odottamattomia. Nuorukainen sai peräkkäin neljä voittoa. Tappion kärsineiden joukossa oli myös kolminkertainen USA:n mestari Walter Browne. Tämän pelin Garri pelasi syntymäpäivänsä aattona. Hän täytti 16 vuotta.

Jatkossakaan Kasparov ei hidastanut vauhtia. Pelaten koko turnauksen kuin yhdellä hengenvedolla hän ei hävinnyt ainoatakaan peliä ja keräsi 11,5 pistettä 15 mahdollisesta sijoittuen ensimmäiselle tilalle. Hänellä oli kahden pisteen etumatka lähimpiin kilpakumppaneihin, suurmestareihin Ulf Anderssoniin (Ruotsi) ja Jan Smejkaliin (Tšekkoslovakia). T. Petrosjan oli neljäntenä.

— Kasparovin dynaaminen, sisältörikas peli oli kilpailun kaunistus, sanoi entinen maailmanmestari T. Petrosjan. Monet kaupungin asukkaat, joita šakki ei varsinaisesti kiinnostanut, tulivat katsomaan turnausta vain nähdäkseen tämän harvinaisen pojan Azerbaidžanista. Jos Kasparov kehittyy edelleen tällaista vauhtia, on mahdollista, että hän jo seuraavalla kolmivuotiskaudella liittyy aktiivisesti kamppailuun šakkikruunusta...

Tällainen on asiantuntijan mielipide. Me taas voimme tyydytyksellä todeta, että šakin kiihkeä kehitys maassamme tuottaa runsaita tuloksia. Nuoret pelaajat kasvavat, keräävät voimia ja tietoja. Karpovilla on manttelinperijöitä.

V. HENKIN

V. 1980 Olympiakisojen järjestelykomitea on vahvistanut kisojen virallisen lipun luonnoksen. Lippu on valkea, ja sen keskellä sijaitsee Moskovan olympiakisojen punainen tunnus. Vuoden kuluttua punavalkea lippu hulmahtaa olympiastadionien ylle.

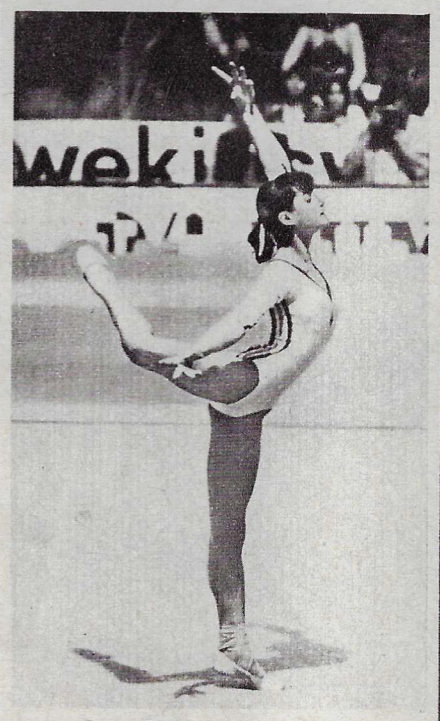

Montrealin olympiakisojen voittaja, romanialainen voimistelija Nadia Comaneči (kuvassa) voitti kolmannen kerran naisvoimistelun Euroopan mestaruuden. Hän saavutti voiton myös hyppyissä ja permantoliikkeissä. Neuvostovoimistelijat saivat kaksi kultamitalia: J. Muhina voitti eritasonojapuilla ja N. Šapošnikova puomilla.

Kölnissä pidetyt nyrkkeilyn EM-kisat osoittivat vakuuttavasti neuvostourheilijain etevämmyyden — tätä mieltä ovat sekä urheilun harrastajat että asiantuntijat. NL:n nyrkkeilijät keräsivät ennätysmäisen mitalisadon — 7 kultamitalia, yksi hopea ja kaksi pronssimitalia. Kisojen parhaaksi nyrkkeilijäksi valittiin V. Rybakov (kuvassa).

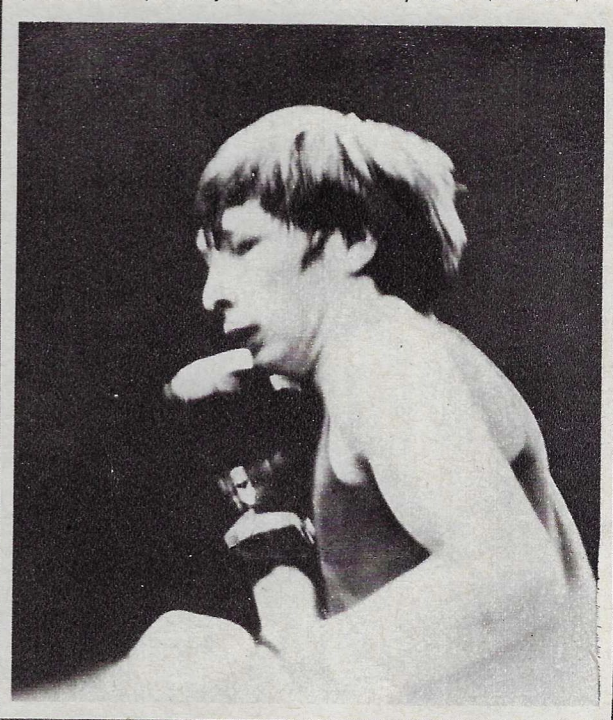

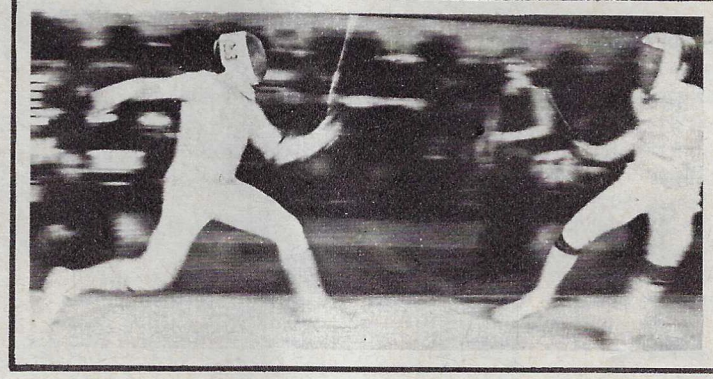

Miekkailun juniorien MM-kisat, jotka pidettiin amerikkalaisessa South Bendin kaupungissa, päättyivät NL:n joukkuevoittoon. Maailmanmaineen saavuttaneiden neuvostomiekkailijoiden jälkikasvu on turvattu. Kukapa tietää, ehkä näemme jonkun näistä nuorista "muskettisotureista" jo v. 1980 Olympialaisissa.

Kuvat. S. Kivrin, J. Sokolov ja UPI-TASS.

Ratkaiskaa seuraavat tehtävät:

J. HANNELIUS
(matti kahdella siirrolla)

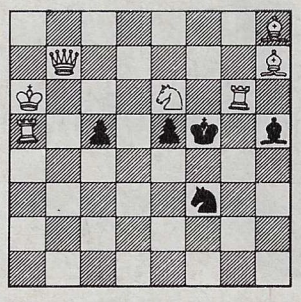

V. ISARJANOV
(matti kolmella siirrolla)

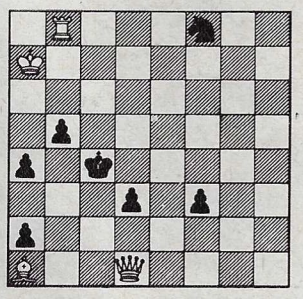

Edellisessä numerossa esitettyjen tehtävien ratkaisut:
J. Hartong (matti kahdella siirrolla). I. Le4.

I. Meller (matti kolmella siirrolla). 1. Tg8. I... L:g8. 2. a8D+La2. 3. Dh8X, I... Ka2 2. Tb8 3. a8DX.

Päätoimittaja N. GRIBATŠEV.
Toimitusneuvosto:
V. BLAGODETJELEV, A BOTŠAROV, A. ŽITOMIRSKI (päätaiteilija), A. KOLODNYI, I. LJADOV (päätoimittajan sijainen), V. PANKINA.

Kuvien jäljentäminen sallittu lähdeviittauksin
Toimituksen osoite: 103772, Moskova, K-31, GSP-3, Moskvininkatu 8.

OFFICIAL OLYMPIC CARRIER
АЭРОФЛОТ
Soviet airlines

AEROFLOT AUTTAA LEHTEMME KULJETUKSESSA YLI SATAAN MAAHAN ERI PUOLILLE MAAILMAA.

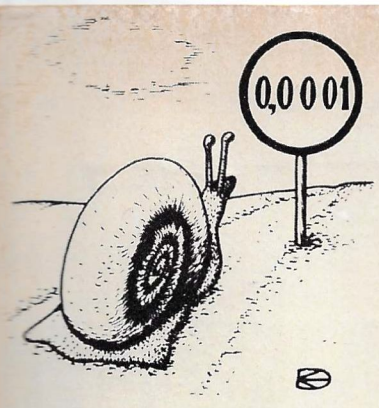

Ja taas noita nopeusrajoituksia!
Piirros V. Kazanetski

Ajan tasolla.
Pirros L. Tiškov

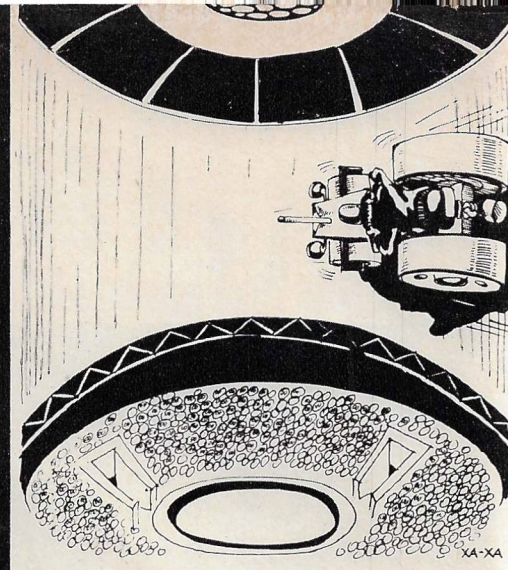

Kilpa-ajo pystysuoralla seinällä.
Piirros V. Hahanov

SUURILLA NOPEUKSILLA

NHK:n presidentti oli harmissaan: lehden numero oli kohta menossa painoon, mutta kerholaiset eivät olleet vieläkään löytäneet aiheita, jotka saisivat lukijat silmänräpäyksessä hymyilemään tai ainakin virnistämään.

— Olemmeko me etanoita, vai mitä? Tai ehkä kilpikonnia? presidentti kyseli. Istuttakaa nyt älynne suihkukoneeseen tai rakettiin.

— Hiljaa hyvä tulee, esitti junioritaiteilija pitkäpartaisen viisauden.

Näiden ajatusten yhteentörmäyksestä syntyi sivumme aihe. On tietysti hienoa, kun suihkukone tuo matkustajat ajoissa perille, ja on hyvä, kun ambulanssi ehtii nopeasti paikalle. Ja on aivan erinomaista, kun kestävyys- ja pikajuoksijat osoittavat ennen näkemätöntä nopeutta. Mutta on huonoa kun vakavassa asiassa päätökset tehdään hätiköiden.

Sanalla sanoen, nopeus ei ole yksiselitteinen käsite.

Takaa-ajokilpailu
Piirros O. Safronov

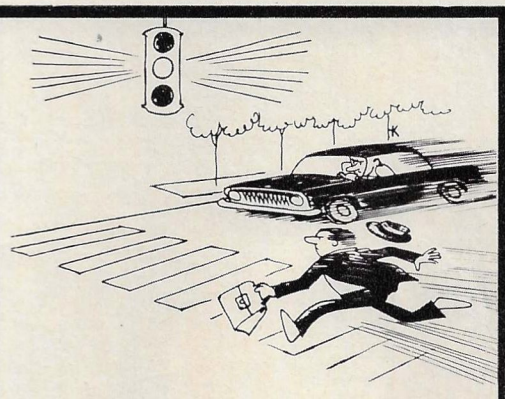

Silloin kun nopeus ei ole tarpeen.
Piirros N. Kapusta

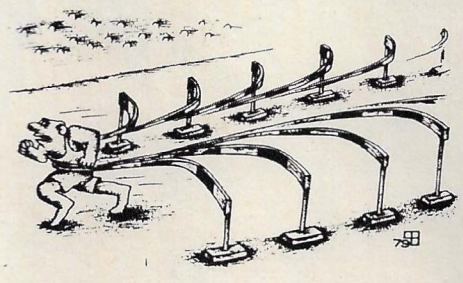

Urheilu-uutisia.
Piirros V. Fedorov

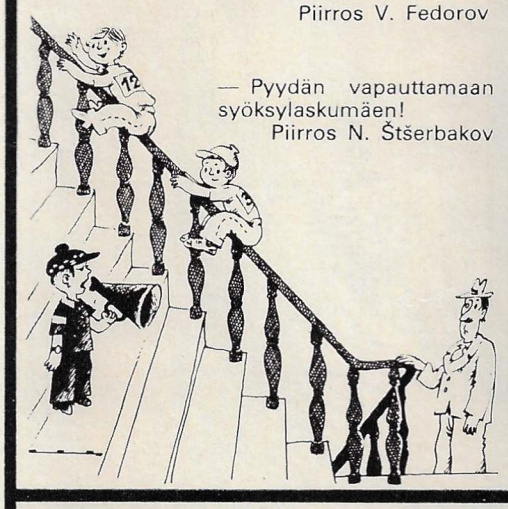

— Pyydän vapauttamaan syöksylaskumäen!
Piirros N. Štšerbakov

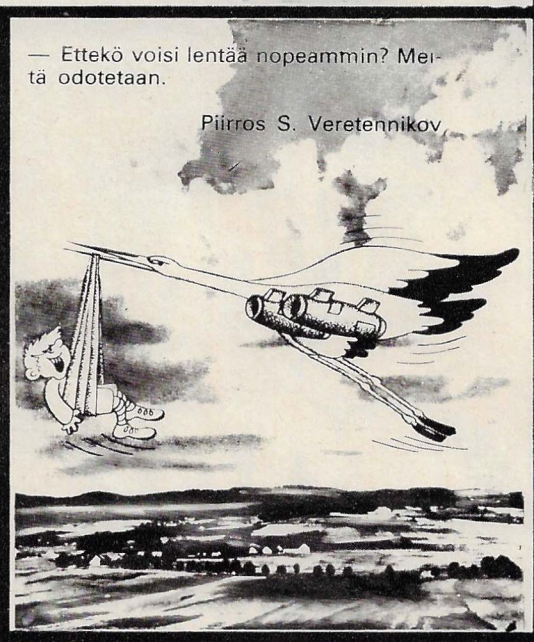

— Ettekö voisi lentää nopeammin? Meitä odotetaan.
Piirros S. Veretennikov

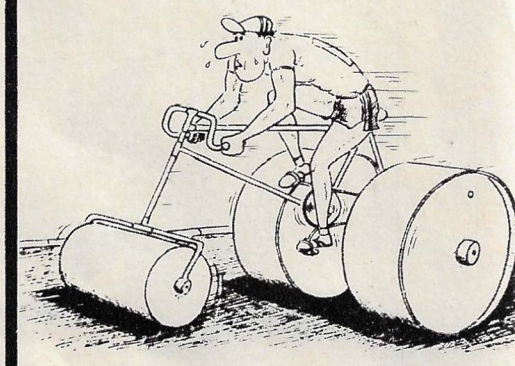

Huvi ja hyöty.
Piirros L. Gulkin

NUORTEN HUMORISTIEN KERHO

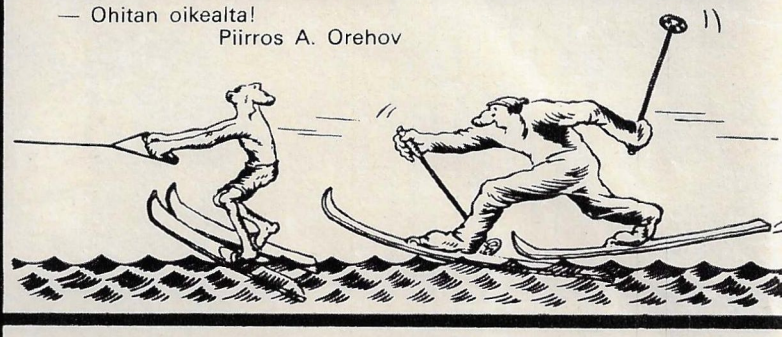

— Ohitan oikealta!
Piirros A. Orehov

Kaikki sata kilpikonnanvoimaa.
Piirros V. Uborevitš-Borovski

— Mihin olet oikein menossa?
Piirros O. Safronov

S. Tjuninilla on oma käsityksensä nopeuksista.

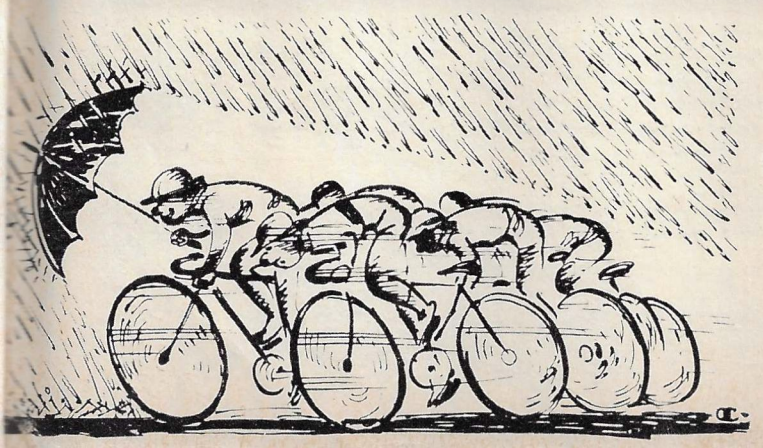

Kuka kenetkin voittaa!
Piirros P. Voskresenski

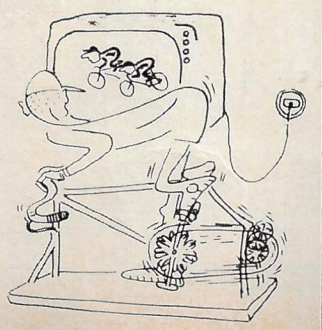

NEUVOSTOLIITTO

N:o 7 (270)
1979

Indeksi 70859